

T R A N S K R I P T
DRUGOG DANA RADA 13. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 1. 8. 2007. GODINE, S POČETKOM U 10,05 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
BERIZ BELKIĆ:

Mi smo sinoć stali s radom na tački Prijedlog zakona o poljoprivredi itd., ali smo također ostavili nedovršenu tačku 14. Zahtjev Komisije za spoljnu trgovinu i carine za hitni postupak vezan za zakon o primjeni CEFTA-e.

Dakle, prije nego krenemo na rad, da vas obavijestim da su odsustvo sa nastavka današnje sjednice pravdali gospodin Salko Sokolović, Rifat Dolić, Mirko Okolić i Denis Bećirović.

Dakle, vraćamo se na tačku 14.

Ad. 14. Zahtjev Komisije za spoljnu trgovinu i carine za hitni postupak vezan za Prijedlog zakona o primjeni CEFTA-e

BERIZ BELKIĆ:

Mi smo, da vas podsjetim, okončali raspravu o ovom zakonu i imali smo Prijedlog zaključaka koje je podnio Klub poslanika Stranke demokratske akcije, u najkraćem, kojim se predlaže da se za 60 dana odgodi izjašnjavanje o ovom zakonu i da se također za 60 dana odgodi izjašnjavanje o samom Sporazumu, odnosno o CEFTA-i. Ova dva zaključka se tiču dvije tačke dnevnog reda koje su različito situirane i moja je dilema, odnosno moj je prijedlog da odvojeno tretiramo zaključke prema predmetu na koji se odnosi.

Dakle, da sada odlučimo o Zaključku koji se tiče odgađanja rasprave o Prijedlogu zakonu o primjeni CEFTA-e, ako se slažete.

Ima li drugačijih mišljenja? Nema. Hvala.

Dakle, odlučujemo o dijelu zaključka koji se odnosi na Prijedlog zakona o primjeni Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini.

Dakle, Zaključak je, da ga ponovim: *Odgađa se izjašnjavanje o predloženom zakonu na rok od maksimalnih 60 dana.*

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

Pa ja mislim, gospodine Novakoviću, da je stvar potpuno jasna. Zaključak je vrlo jednostavan.

„Za“ je 15, 10 je „protiv“, dva „suzdržana“, bez dovoljne entitetske većine – Zaključak nije dobio entitetsku podršku.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Molim?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Je li vi tražite ponovno? Ako tražite, nije problem.

BERIZ BELKIĆ:

Pa vidite, ja nemam ništa protiv. Evo, možemo ponoviti itd. Evo, traži gospodin Zorić da se ponovi. Mislim, nije fer i korektno prema meni koji vodim ovu sjednicu, ali nema problema.

Zašto da se ponovi, gospodine Zoriću? Zato što je neko izašao, pa čekamo da se vrati. Nemojte da glasamo onda, nemojte da glasamo dok ne obezbijedimo prisustvo ljudi.

Izvolite, gospodine Zoriću.

VINKO ZORIĆ:

Ja se ispričavam što sam bez dobijene riječi predložio nešto, ali odustajem od tog prijedloga.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Izvolite, gospodine Lijanoviću.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Ja predlažem da se ponovi glasanje ukoliko neko nije registriran ... ako neko nije registriran, a htio je da glasa.

BERIZ BELKIĆ:

Je li vi izražavate sumnju u glasanje ili predlažete, eto onako, da ponovimo? Izrazite sumnju, gospodine Ivankoviću.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Evo, izražavam sumnju. Kolega Živković tu sjedi, aparat je registrirao da nije glasao.

BERIZ BELKIĆ:

Super. Hvala. Hvala.

Dakle, po zahtjevu gospodina Ivankovića koji je izrazio sumnju u regularnost glasanja, ponavljam glasanje o Zaključku kojim se odlaže izjašnjavanje o ovom zakonu za najviše 60 dana.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

S 12 glasova „za“, 16 „protiv“.... ... Zaključak nije prošao.

Molim vas, dakle,

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Evo, sad je došao Sadik, možemo ponovo glasati.

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, Zaključak nije prošao.

Izjašnjavamo se o Prijedlogu zakona.

Molim vas da se pripremite.

Izvolite, gospodine Ivankoviću.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Može li pauza pet minuta?

BERIZ BELKIĆ:

Može. Vaš je zahtjev za pauzu od pet minuta uime kluba, je li tako?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Jeste.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Pauza uime Narodnog kluba – pet minuta.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice, kolege zastupnici,

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo pažnje.

JEKRO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Neusvajanjem ovog zakona – imamo CEFTA-u na dnevnom redu – u biti, praktično se dovodimo u poziciju da ratificiramo CEFTA-u i prihvatimo kao dobro stanje ovakvo kakvo je danas kod proizvođača u BiH. Iz tog razloga, ja mislim da bi ovaj zakon trebali podržati kako bi stvorili pretpostavke stupanjem na snagu ovog zakona da možemo imati i CEFTA-u. Argumenata, mislim da nema potrebe više ponavljati u obrazloženju: ko je stigao malo pročitati zakona, sve stoji. Ispunili smo proceduru koju CEFTA od nas zahtijeva, prikupili mišljenja udruženja malih i srednjih poduzetnika, poslodavaca i drugih udruženja o kojima se jučer ovdje govorilo, ali evo, mislim da smo sve napravili, ako on ne bude usvojen danas, ja, pošto smatram da je ovaj zakon neophodan BiH, ja ću na njemu inzistirati naredne tri godine,

na svakoj sjednici po hitnom postupku i imat ćemo raspravu i argumente, pa valjda će unutar tri godine jednom on biti usvojen.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Lijanović.

Dakle, rasprava je zaključena. Evo ja sam omogućio gospodinu Lijanoviću još jedanput kroz zahtjev za pauzu, još jedanput da iznese svoju argumentaciju, ali ja vas molim da se vi pripremite za glasanje.

Glasajte sad! Glasamo o Prijedlogu zakona.

13 „za“, sedam „protiv“, tri „suzdržana“, nema, nema,

BRANKA TODOROVIĆ:

Ovo nešto nije regularno.

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, Prijedlog zakona nije prošao.

Idemo dalje.

BRANKA TODOROVIĆ:

Ne znam, ovo nešto nije regularno glasanje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nema entitsku ...

BERIZ BELKIĆ:

Nema entitetsku ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nijednu.

BERIZ BELKIĆ:

Nema nijednu. Očigledno je da nema. Ima, ali nema entitetsku. Evo, usaglašavanje. Dobro, nema problema. Nisu ljudi, ljudi su izvadili kartice, nisu

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Znam, ali po tome nema ni kvoruma.

BRANKA TODOROVIĆ:

Nema, nešto nije regularno sa kvorumom. Šefe, oni koji su tu, moraju glasati.

BERIZ BELKIĆ:

Ja molim predstavnike SNSD-a da stave kartice radi kvoruma.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Mogu li?

BERIZ BELKIĆ:

Može, naravno, kako ne. Jer nemamo kvoruma.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo,

SNSD se identično ponašao kao što je uradio juče. Mi smo na identičan način to uradili, digli kartice i pustili da se ovde pokaže u BiH u ovom parlamentu ko čini većinu. Ja molim one koji su juče glasali da sad isto to urade i ponove glasanje. SNSD je uradio isto što je juče uradio. Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Ja, kvorum je bio, ali su izvukli kartice kod glasanja. I imamo neku većinu. Nemamo entitetsku većinu. Slijedi usaglašavanje.

Izvolite, gospodine Križanoviću.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

....poslovnička intervencija.

BERIZ BELKIĆ:

Samo izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala. Po Poslovniku se izjašnjava: za, protiv i suzdržan. Biti prisutan, izvaditi karticu i ovako se ponašati – nije u skladu s Poslovnikom.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zašto to juče niste rekli?

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Pa mislio sam da je to ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Šta, imali ste većinu jučer ali ...

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Je li to umanjuje primjedbu ovu današnju?

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite, gospodine Križanoviću.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ja sam naveo jednu poslovničku intervenciju i molim da se ona uvaži.

BERIZ BELKIĆ:

Ja nemam načina da, da ne upotrijebim izraz, prisilim ljude da glasaju. Ne bih, ljudi ne žele glasati. Mi smo kvorum, dakle oni koji su prisutni, koji nisu glasali, oni su suzdržani, ali, u definitivnom rezultatu, mi iz RS imamo četiri glasa za ovaj zakon. Dakle, nemamo potreban broj glasova.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nemate ni u Federaciji.

BERIZ BELKIĆ:

A u Federaciji devet, tako je. Samo izvoli.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Kao što sam rekao, ovo nije po Poslovniku i molim da se bar konstatira da SNSD kompletan narušava Poslovnik u ovom slučaju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Mogu li ja?

BERIZ BELKIĆ:

Izvoli. Samo, molim vas, pažnje. Javljajte se za riječ, nije problem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Gospodine Križanoviću, mi smo juče ovde četiri sata izgubili za nešto što vama nije smetalo, prvi put kada je SNSD izvukao kartice. Da li vi više volite da mi napustimo ovde, pa da vas pustimo ovde da to izglasate, da li više to volite? Zašto to juče niste rekli? Zašto ste nas cijedili četiri sata i došli u poziciju da danas radimo ono isto što smo jučer radili. Da li je to politika SDP-a, što gore to bolje ovde u BiH? Da pričate da svakim danom ovde ništa ne funkcioniše. Evo nije problem, SNSD će izaći napolje, pustiti vas da izglasate, kao što ste juče glasali i pitanje je zašto smo izgubili juče čitavo popodne?

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite, replika, je li? Izvolite. Križanović: replika.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Mislim da nema smisla sad pitati nekoga zašto nije prije godinu dana nešto uradio, a ja nijednim svojim činom nisam pokazao da bih volio da SNSD napusti salu. Samo sam konstatirao da ovo nije po Poslovniku i da je ovo narušavanje Poslovnika. Ništa više.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Novaković: replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, vrlo interesantna situacija u kojoj se SNSD ponaša isto kao juče i to je dovoljno. Šta znači to *mi se ponašamo isto kao i juče*? Da li to znači da ne možete prihvatiti odgovornost ni za jednu od odluka? Znači ne želite biti za, ali ne želite biti ni protiv, da vas neko ne bi optužio zašto ste bili protiv u slučaju negativnih efekata, a ni za opet da vas neko ne bi optužio. Naravno, to je vaš izbor. Šta znači prisustvo, gospodine predsjedavajući, na sjednici, bez kartice? Je li to kvorum ili nije, dakle da li su ljudi prisutni ili nisu?

BERIZ BELKIĆ:

Ja ih vidim očima da su tu, ali evo, to je tehnički aspekt.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pazite, ... šta znači mi nećemo glasati da se vidi većina. Većina za šta? Gospodo, ja javno glasam za ovo. Valjda se to vidi. Ili treba da se ne vidi većina protiv. Ja mislim da nije stvar u tome da se vidi većina za, nego da se ne vidi većina protiv. I da je to razlog zbog čega SNSD nije stavio kartice.

BERIZ BELKIĆ:

Imamo gospodina Kalabića, pa gospodina Zorića. Jesu li sve replike? Pa evo, zapisat ću, gospodine Dokiću.

Izvolite, gospodine Kalabiću. Evo, zapisani ste, gospodine Dokiću.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, mi smo pokušali pustiti neke da urade ono što su naumili, na neki način da ne diraju u nas. Međutim, očito i taj plan se pokvario i sad smo opet mi nekakvi krivci. Mi smo jasno danas kazali vezano za ono što smo juče uradili da su neki ovde juče pokušali pa jednim dijelom i uspjeli napraviti lakrdiju. Prvi put otkad smo mi u ovom sazivu Parlamenta se nakon dva ili tri provedena sata neko sjetio da ponovi glasanje. I to smo uradili nategnuto onako kako je, nismo se protivili tom. Niko nije spominjao kršenje Poslovnika tada. Ni nakon svega od četiri sada što je maloprije rečeno, svima je nekako bilo potaman. Sad odjednom, kad su se neke druge stvari iskomplikovale, mi smo samo uradili ono zbog toga, mi smo jasan stav imali juče. Glasali smo mi o tome. Vi se sjećate da smo mi učestvovali u regularnom glasanju o ovom zakonu. SNSD je učestvovao u tom glasanu i rekao svoj stav. Ali ovo danas što radimo je znak da nećemo učestvovati u lakrdiji. I to je naša manifestacija, našeg odnosa prema tome. I trebali ste nas ostaviti jednostavno, završiti to kako mislite završiti i ništa drugo. U tim radnjama ćemo se uvijek tako ponašati.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Zorić.

VINKO ZORIĆ:
Odustajem.

BERIZ BELKIĆ:
Gospodin Dokić.

BRANKO DOKIĆ
/nije uključen mikrofon/

Gospodine predsjedavajući, ja mislim da smo previše i juče izgubili vremena da

BERIZ BELKIĆ:
Morate se, gospodine Dokiću, okrenuti, malo mikrofon prema sebi.

BRANKO DOKIĆ:

Juče smo izgubili mnogo vremena oko, blago je reći, formalnih stvari. Danas počinjemo sjednicu na isti način. Mislim da nema mjesta za ovu intervenciju gospodina Križanovića, iz prostog razloga što izvlačenje kartice u suštini je isto kao izlazak iz sale. Nismo izišli iz sale iz prostog razloga da bi skratili cijelu tu proceduru i da bi vama, predsjedavajući, omogućili lakše da vodite sjednicu. Evo, to je dakle, to ste mogli tretirati kao da smo izišli iz sale i izgubili 10 minuta oko nastavka sjednice; uradili smo to na efikasniji način.

BERIZ BELKIĆ:

Ja ne sumnjam da ste vi meni želili olakšati, ali vam moram reći da ja ne osjetim nikakvo olakšanje. Ali eto.

Gospodin Križanović, je li replika opet? Je li, Jozo, replika?

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Jeste. Ja ne bih volio da neko tumači ono što sam ja mislio. Ja sam decidno naveo da ovakvo stanje, dakle biti prisutan u sali nije poslovnički, a da se ne izjašnjava prilikom izjašnjavanja s uzdržan, protiv i za. Evo, to je mislim tako jasno.

BERIZ BELKIĆ:

Ja u Poslovniku nisam našao objašnjenje takve situacije. Ne predviđa je vjerovatno kao moguću.

Gospodin Lijanović: replika.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege zastupnici, uvaženi gosti, ja ne mogu prihvatiti činjenicu da jučerašnja rasprava o tako bitnoj ekonomskoj temi za građane ove zemlje se naziva lakrdijom. Jučer nije bilo ponavljanje glasanja nakon nekoliko sati, nego je bilo ponavljanje glasanja točno po redoslijedu, nakon uočene greške zatraženog listinga,

usmene prijave i nakon toga pismene prijave. Znači, decidno provedena procedura. I mislim da je žalosno, ako ćemo nazivati lakrdijom razgovor o najbitnijim ekonomskim pitanjima ove zemlje, zapravo posljedica ovakvog stanja je što je ovaj dom uobičajeno do sada nazivao lakrdijom raspravu o ekonomiji, o onome za što je Ustavom nadležan i odgovoran svako od nas.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Lijanoviću, ako dozvolite, ja se slažem sa svim što ste rekli, izuzev ovoga da je utvrđena greška. Dakle, nije utvrđena greška, kad je riječ o tehnici i proceduri, nego jednostavno je prihaćen vaš zahtjev, vaša intervencija, da čovjek nije glasao, a htio je glasati itd. Dobro.

Replika: gospodin Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Kad sam govorio lakrdija, upravo sam mislio na tu vrstu procedure koja je provedena, a ne o samoj raspravi, gospodine Lijanoviću. Ja sam i sinoć to jasno rekao da su svi ljudi imali pravo da kažu ko šta misli o toj problematici, ali na način u koji smo mi jučer dovedeni, i sve ono što je pratilo tu raspravu, mislim da je to pomalo ličilo na lakrdiju. Ovaj dom nije konstatovao da je učinjena greška, kako je došlo do toga, tom nekom nategnutom većinom je došlo se do tog ponovljenog glasanja. To je učinjeno kako je učinjeno, ja mislim da to nije bilo primjereno, a SNSD je svoj dio posla završio.

BERIZ BELKIĆ:

Ja mislim da nema potrebe da se vraćamo na to. Tu stvar smo završili našom odlukom ovdje, odlučili smo o tome, ta stvar je završena.

Izvolite dalje. Gospodin Džaferović. Molim vas malo pažnje.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, ja vas molim, dakle ja zaista mislim da je gospodin Dokić u pravu; dakle mi smo jučer imali važne tačke dnevnog reda, ali smo imali i dosta praznog hoda unutar tih tačaka dnevnog reda. Za danas nemamo tog praznog hoda; da radimo ozbiljno ali bez praznog hoda. Ko uzme ovaj listing, vidjet će da postoje tri vrste evidentiranih ili neevidentiranih kategorija. Dakle, oni koji su bili protiv, čitam kako je po redu ovde, oni koji nisu prisutni, oni koji su za i oni koji su bili uzdržani. Ovaj listing to evidentira. Nije uredu, naravno Poslovnik ne reguliše da je neko prisutan, a da nije ... prisutan, međutim, to, najbliže je dakle da se to kao što je i elektronsko glasanje to registrira – da nije prisutan jer ovde je to registrirano kao nije prisutan. Kartica je zapravo znak samog prisustva.

Ja vas molim, ovde je samo pitanje da li smo mi imali kvorum da donosimo odluku. Imali smo dakle 16, odnosno 13, sedam, tri: to je 23; opća većina je postojala i ovde je pitanje samo da li su još postojale entitetske većine. I ja molim sekretara Doma, molim vas, predsjedavajući, da sekretar provjeri dakle ove činjenice i privedite ovu stvar kraju.

Ja sam glasao za Prijedlog zakona ali moram kao predsjedavajući Ustavnopravne komisije i radi digniteta ovog doma i radi potrebe da radimo efikasno kazati ovo: da idemo dalje da radimo.

Hvala vam lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo, gospodine Džaferoviću, u vašoj namjeri da sačuvate dignitet ovog doma, to je dobro, ali je to obaveza i svih ostalih i samo zajedno to možemo uraditi. Dakle, ja sam konstatirao rezultate glasanja. Mi možemo još jedanput provjeriti. Mislim da smo imali kvorum tada.

Evo, gospodin Zorić. Replika, diskusija?

VINKO ZORIĆ:

Pa nije replika, prokomentirat ću. Kad svi komentiraju glasanje, i ja ću.

BERIZ BELKIĆ:

Da, da, samo izvolite, samo izvolite. Samo da znam jesmo li ove replike završili da krenemo, izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Pa ja sam samo htio kazati da, ovo o čemu je govorio kolega Džaferović, sve stoji, osim što može još izbrojiti da je postojala i jedna i druga trećina; četiri plus jedan: pet i gore je bilo, je li, 18. Znači, sve je korektno.

BERIZ BELKIĆ:

Zakon nije prošao.

VINKO ZORIĆ:

Ali, ide na usuglašavanje.

BERIZ BELKIĆ:

Tačno.

VINKO ZORIĆ:

Ima opću, i to je to. To treba konstatirati i idemo dalje.

BERIZ BELKIĆ:

Naravno, hvala, gospodine Zorić. Ja sam to pokušao da konstatiram. Evo, ja ću evo konstatirati to. Dakle, Prijedlog zakona je dobio opštu većinu, nije dobio entitetsku. Usuglašavanje. Nema saglasnosti. Idemo.

BRANKA TODOROVIĆ:

Hoćete li u drugi krug ili za tri dana?

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas u drugi krug. Ja sam za. Idemo u drugi krug glasanja.
Molim vas, glasamo svi.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Sad se glasa samo ko je protiv.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne, ne, sad glasamo o Prijedlogu zakonu.

BERIZ BELKIĆ:

Glasamo svi, a odlučujući su glasovi protiv.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Sad će SNSD glasati.

BERIZ BELKIĆ:

Nije bitno, ne moraš nam najavljivati, to ćemo vidjeti. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Dakle, glasamo o Prijedlogu zakona u drugom krugu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Čekaj, čekaj samo malo. Mogu li pet minuta pauzu, molim te.

BERIZ BELKIĆ:

Može, naravno. Pet minuta pauza, predsjednik Kluba SNSD-a.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Predsjednici klubova, obezbijedite prisustvo poslanika.
Gospodine Kalabiću, izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući, na ovoj pauzi za dodatno usaglašavanje. Ja samo želim da upozorim da će naše daljnje glasanje povodom određenih zakonskih projekata zavisiti od izjašnjavanja o ovom zakonu. Mi ćemo se odrediti prema tim projektima vezano kako se drugi budu određivali prema ovom zakonu. Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala.

Molim vas, molim vas da se pripremite za glasanje o Prijedlogu zakonu.

Glasajte sad! Glasamo o Prijedlogu zakonu.
 Glasajte sad!
 14 „za“, 14 „protiv“, dva „suzdržana“; molim?

BRANKA TODOROVIĆ:
 Pao Prijedlog zakona.

BERIZ BELKIĆ:

Zakon nije prošao, nije dobio opštu većinu.
 Idemo dalje. Idemo na tačku Prijedlog zakona

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:
 /odmaknut od mikrofona/
 Možemo li provjeriti detalje da ponovno ne.....

BERIZ BELKIĆ:
 Možete dobiti listing, detalje, naravno.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
 Ne, ne, odmah.

BERIZ BELKIĆ:
 Razriješit ćemo, samo malo, Milorade.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:
 Pauza 10 minuta u ime Narodnog kluba.

BERIZ BELKIĆ:
 Molim vas da stanje, listing i sve ostalo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:
 Kako ste konstatovali da je pao Prijedlog zakona?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
 11 treba iz Federacije.

BRANKA TODOROVIĆ:
 Ne, ne, nije dobio opštu većinu

BERIZ BELKIĆ:

14 „za“, 14 „protiv“, Zlatko. 14 „za“. Gospodine Lagumdžija, molim vas dozvolite mi da radim. Gospodine Lagumdžija, dozvolite mi da radim. Gospodine Genjac, ponavljam, meni monitor pokazuje 14 „za“, 14 „protiv“, 14 „za“, 14 „protiv“.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:
 Predsjedavajući, ja tražim pauzu.

BERIZ BELKIĆ:

Dva „suzdržana“; 10 iz Federacije „za“, četiri iz RS-a „za“.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Po članu 84., ja tražim prozivanje glasanja.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Uvažavajući ono što je maloprije gospodin Džaferović kazao, Prijedlog zakon je maloprije prošao u prvom, on je prošao. Samo malo, polako. On je prošao. Ali nije imao potrebnu većinu entitetsku. Ovo je sad bilo glasanje.

BERIZ BELKIĆ:

Usaglašavanje ste preskočili. Imali smo usaglašavanje.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

I niste se usaglasili?

BERIZ BELKIĆ:

Nismo se suglasili. I sad glasamo o Prijedlogu zakonu.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Tačno. Onda ste sad glasali i sada je trebalo samo da bude dvotrećinska većina iz bilo kojeg entiteta protiv. Vi to nemate. Samo malo. Hajte malo, ma ne, ne, samo malo. Ovi koji su za, nisu morali ni glasati. Sad se broji samo u drugom krugu da li imate dovoljno ljudi protiv.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, gospodine Lagumdžija, očigledno da je potrebno. Ja molim sekretara Doma da precizno iza ovog obrazloženja mi stojimo. Mi smo u već nekoliko navrata imali ovakve situacije. Nikakvog ja razloga nemam da ...

BRANKA TODOROVIĆ:

Dame i gospodo poslanici, nalazimo se u drugom krugu glasanja o Prijedlogu zakona a odredba Poslovnika glasi - član 80. stav (4)

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje, slušajte ovo.

BRANKA TODOROVIĆ:

- Ako Kolegij ne uspije da postigne saglasnost, odluku u Domu donosi većina od ukupnog broja poslanika koji su prisutni i koji glasaju, uz uslov da glasovi protiv ne sadrže dvije trećine ili više poslanika izabranih iz svakog entiteta. Ovde ... ukupna većina nije obezbijeđena, bilo je 14:14.

BERIZ BELKIĆ:

Ja se nadam da zaista ste uvjereni da pravilno primjenjujemo Poslovnik. Na stranu koliko ima logike, nema, ali Poslovnik tako kaže. Gospodine Lijanović, izvolite. Samo malo.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Ja sumnjam u rezultate glasanja. Sukladno članku 84., tražim glasanje prozivanjem pojedinačno, u ime Narodnog kluba.

BERIZ BELKIĆ:

A dozvolite meni da vas zamolim da mi kažete na osnovu čega sumnjate?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Jer,

BERIZ BELKIĆ:

Ovaj put da mi objasnite na osnovu čega sumnjate jer je stvar i mog digniteta, odnosno ljudi koji ovo rade. Zbog čega smo mi to sumnjivi u ovom procesu glasanja?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Jer ponovno imamo veći broj ljudi nego što je glasalo na ekranu; tu postoji mogućnost da elektronski sustav nije dobro napravio svoj posao, a sukladno članu 84., što nam Poslovnik omogućava, ćemo u pojedinačnom izjašnjavanju vidjeti.

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, ako elektronski sustav ne radi dobro, očigledno da mi trebamo stalno ručno glasati, gospodine Ivankoviću.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Ja po Poslovniku tražim da to bude sada. Ako kolege ostale budu tražile i za drugim tačkama, ja ću to vrlo rado prihvatiti jer smatram da glasanje ...

BERIZ BELKIĆ:

Ma da ja vama nešto pošteno kažem. Morate poštovati volju poslanika, gospodine Ivankoviću. Ali evo, ja sam želio samo to da vam kažem. Ne možete u beskraj. Ljudi su glasali kako su glasali. To je njihovo pravo. Vi niste zadovoljni s tim, očigledno, ali su ljudi izrazili svoju volju. Ja ne mogu to osporiti. Ali evo, dakle vi sada tražite, zbog sumnje u glasanje, prozivanje.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Jeste.

BERIZ BELKIĆ:

Ja ne vidim argumente, nisam vidio argumente koji me ubjeđuju da je bilo neregularno bilo šta.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poslovnik daje tu mogućnost, ja tražim da se primijeni.

BERIZ BELKIĆ:

... dobro, gospodine Ivankoviću, uradit ćemo i to. Molim vas služba da, a i pauzu još. Izvolite. Molim. Pa naravno da ne može, ali gospodin je, Zoriću, gospodine Zoriću, gospodine Zoriću, gospodine Zoriću, gospodine Ivankoviću, molim vas pomozite mi da radim, svi vi znate šta može, šta ne može. Naravno, eto. Nema pauze. Evo, gospodine Ivankoviću, meni ne vjerujete, čujete od kolega, nema pauze.

Dakle, pristupamo, izvolite Azra.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

A evo, kolega Lijanović je obrazložio zahtjev za glasanjem tehničkim razlozima. Ja bih samo prije toga molila Kolegij da adekvatno obezbijedi nam adekvatan odgovor - da li je bilo tehničkih problema. Jer, ako ima, onda da znamo radi drugih tačaka dnevnog reda.

BERIZ BELKIĆ:

Nema tehničkih problema, sigurno.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Onda nema ni razloga za ovo glasanje.

BERIZ BELKIĆ:

Ja sam to rekao. Ali Poslovnik omogućava. Molim vas, pripremite se za glasanje. Gdje su ovi kartoni? A glasati pojedinačno, prozivanjem. Izvolite. Prozivanjem, znači. Dobro. Molim vas, malo pažnje.

BRANKA TODOROVIĆ:

Ajanović Ekrem – nije tu,
 Alajbegović Azra – „protiv“,
 Sadik Sado Bahtić – „protiv“,
 Bećirović Denis – nije tu,
 Beriz Belkić – „protiv“,
 Bešlagić Selim – „za“,
 Dolić Rifat – nije tu,
 Džaferović Šefik – „za“,
 Genjac Halid – „suzdržan“,
 Hadžiahmetović Azra – „protiv“,
 Halilović Sefer – „za“,
 Huskić Adem – „protiv“,
 Ivanković Lijanović Jerko – „za“,
 Izetbegović Bakir – „za“,
 Jamakosmanović Sead – nije tu,
 Jašarević Bajazit – oprostie, nisam čula – „za“,
 Jukić Velimir – „suzdržan“,
 Križanović Jozo – „za“,
 Lagumdžija Zlatko – „za“,
 Lozančić Niko – „protiv“,
 Malić Mirjana – nije tu, je li?
 Matić Slavko – „uzdržan“,
 Mehmedović Šemsudin – „za“,
 Nanić Husein – nije tu,
 Raguž Martin – „suzdržan“,
 Sokolović Salko – nije tu,
 Suljkanović Mehmed – „za“,
 Zorić Vinko – „suzdržan“,
 Ahmetović Sadik – „za“,
 Dokić Branko – „protiv“,
 Erić Savo – „za“,
 Jovičić Slavko Slavuj – „protiv“,
 Kadrić Remzija – „protiv“,
 Kalabić Drago – „protiv“,
 Marković Milica – nije tu,
 Mitrović Hadži Jovan – „za“,
 Novaković Momčilo – „za“,
 Okolić Mirko – molim,

_____(?)
 Nije tu.

BRANKA TODOROVIĆ:

Oprostite.

Prodanović Lazar – „protiv“,
 Rajilić Snježana – „protiv“,
 Todorović Jovan – „protiv“,
 Živković Milorad – „protiv“.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Jamakosmanović je stigao.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne može sad, to je ponovno glasanje.

BERIZ BELKIĆ:

Ma, što ne može! Pa nemoj da otvaramo, sto puta ćemo, hiljadu problema, neka čovjek izjasni se, tu je. Ulazio je u trenutku kada je njegovo ime maltene, molim.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Šta hoćete da kažete, da ne

_____ (?)

Pa hoću da kažem da ne znam, ponovite onda i ovo glasanje koje je.

BERIZ BELKIĆ:

Molim. Ja sam zbog vas, Lijanoviću, jer znam da ćete deset puta vratiti ovu stvar nazad. Što se javljate sad? Ja predlažem da glasa Jamakosmanović. Šta hoćete više? Ali evo, ne dozvoljavaju ljudi iz njegovog kluba, smatraju nije regularno. Ne može glasati i uredu, idemo dalje. Ma hajde više. Šta hoćete sada, gospodine Lijanović? Nemojte me maltretirati. Mislim, stvarno je prešlo sve granice. Što čovjek hoće da omogući da svi kažete šta imate, da se atmosfera stvara za rad – sve gore. Zašto ste zakasnili, gospodine Jamakosmanović? Zakasnili ste i šta ja sad da radim?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Zar može biti problem da se čovjeku zabrani.

BERIZ BELKIĆ:

Neće biti problem, gospodine Ivankoviću, nikakav. Pročitajte rezultat i to je rezultat, gospodine Ivankoviću. I nema više. Ma nemojte se smijati, nije smiješno, zaista. Nisam ja napravio ovu situaciju, nego smo je svi zajedno napravili. Hvala na pomoći, gospodine Lagumdžija, odmorite se, imate sljedeću tačku, pa se zabavljajte.

BRANKA TODOROVIĆ:

14 ; 14 ; 5.

BERIZ BELKIĆ:
Entitet?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Nema veze, nema 14.

BRANKA TODOROVIĆ:
To sad nije važno; 14 „za“.

BERIZ BELKIĆ:

Vidjet ćete je li važno.
Dakle, 14 „za“, 14 „protiv“, 5 „suzdržanih“. Konstatiram da Prijedlog zakona nije prošao.

Idemo dalje. Vraćamo se na tačku:

Ad. 22. Prijedlog zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju Bosne i Hercegovine

BERIZ BELKIĆ:

Mi smo ovu tačku dnevnog reda u prvom nastavku sjednice otvorili, da tako kažem, imali nekoliko diskusija. Izvolite, gospodine Mitroviću. Ja nisam bio završio, ali evo izvolite.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, ja želim samo da postavim jedno pitanje kada je u pitanju ustavnost donošenja ovog zakona, s obzirom da smo jučer a ja sam sinoć, između ostalog, dobio od Ministarstva saobraćaja i veza iz RS, mislim da su poslanici iz RS dobili takav jedan dopis da zakon koji će se naći na dnevnom redu – Nacrt zakona o putevima BiH – da nije u skladu sa Ustavom koji će biti ovde razmatran, pa me interesuje, pošto nisam dobio za ovaj zakon o poljoprivredi takav jedan dopis, da i on ne bi trebao da bude u skladu sa Ustavom. Da li ste vi?

BERIZ BELKIĆ:

Ja vas molim da pređete na stvar. Dakle, raspravljamo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju. Ako ste pogledali materijale, imate Mišljenje Ustavnopravne komisije. Evo, ja sam rekao, ja vas molim da raspravljate o Prijedlogu zakonu u prvom čitanju.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Pa evo, ja ... ja pitam vas da li je od Vlade RS, od Skupštine toga entiteta, dobijena ...

BERIZ BELKIĆ:

Nikakvih ja obaveza nemam prema vladama nijednog entiteta. Ja imam obavezu prema proceduri. ... Imamo Mišljenje Ustavnopravne komisije da je Prijedlog zakona u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom BiH.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Ja, gospodo, smatram s obzirom da se radi o zakonu.

BERIZ BELKIĆ:

Ja nemam ništa protiv da vi smatrate.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Apsolutno, dozvolite da

BERIZ BELKIĆ:

Samo izvolite.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Da kažem nešto vezano oko ovoga. Smatram da je ovaj zakon, kao i ovaj zakon za koji smo dobili Mišljenje od resornog ministarstva iz RS, isto tako da nije u skladu sa Ustavom, da se radi o čistom prenosu ovlaštenja. I, iz tog razloga sam želio da pitam vas da li je bilo kakva saglasnost postignuta sa entitetom o donošenju ovoga zakona na nivou BiH? Ako jeste, uredu je, ako nije, ponovo je uredu, ali oni koji glasaju i podrže ovaj zakon zaista onda krše odluku i Narodne skupštine i onoga što bi trebalo da ide u proceduru.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, gospodin Milorad Živković ima repliku. Ali, prije nego gospodin Živković replicira, da vam odgovorim na pitanje.

Ja kao predsjedavajući, niti bilo ko od nas, nikakve obaveze nema kad je riječ o stavljanju na dnevni red i proceduri prema bilo kojoj od vlada entiteta, niti Brčko Distriktu niti opštinama itd. Mi smo Parlament BiH, autonomno radimo. Dakle, procedure su provedene, i, ako ste me pratili, Ustavnopravna komisija ovog doma, kao jedina nadležna, rekla je da je ovaj zakon u skladu s Ustavom BiH i on je u proceduri. Naravno, vi možete drugačije misliti i vi imajte odnos prema ovom zakonu kako mislite da treba.

Replika: gospodin Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući. Replika je uvaženom kolegi u smislu kako se pripremaju određeni poslanici za sjednicu. Znači, svako ko je želio o ovome zakonu da više sazna imao je načine kako se to radilo i u prethodnom mandatu da raznim komunikacijama preko tijela koja postoje i na nivou RS, a to je Vlada RS, Narodna skupština RS i Kancelarija poslanika u

Predstavničkom domu i Domu naroda koja je otvorena u Narodnoj skupštini, ako vam je poznato, da dobijete informacije koje ste vi tražili. Kolegij ovog doma nije dužan bilo kakve informacije tražiti i bilo kome ih prosleđivati u onom načinu koji ste vi tražili. Ako bude vam trebalo, možete se obratiti Klubu SNSD-a, mi imamo informacije i od ministra poljoprivrede, a isto tako ste mogli dobiti i zaključke koje je Narodna skupština u vezi sa ovom temom imala na svom prošlogodišnjem zasjedanju. Da ne bi bilo više ovakvih priča, u vezi sa ovim, ja bih po Poslovniku pozvao, pošto sad imamo i pomoćnike ministra, odnosno zamjenika ministra, je li tako, da obrazloži ovaj prijedlog zakona, da se posebno iz pravnog sektora tog istog ministarstva obrati pažnja u vezi sa prenosom nadležnosti, pa da onda otvorimo raspravu u vezi sa tim.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Naravno, kada je riječ o poziciji predlagača, ja pozivam predstavnike resornog ministarstva da se obrate Domu.

DUŠAN NEŠKOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi poslanici, pred vama je Prijedlog zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju. Početak pripreme ovog zakona datira još od 2005. godine, kada je na početku bio prijedlog da to bude zakon o poljoprivredi, a vremenom, dogovorima i razgovorima on je dobio sadašnji naziv i pred vama je dakle Prijedlog zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju.

U pripremi ovog zakona učestvovala su radne grupe iz oba entiteta i iz Brčko Distrikta. Tokom rasprave, svaki od pojedinih članova, svaka od pojedinih tačaka ovog ... zakona je usaglašena između članova radne grupe. Na kraju svakog rada, članovi radne grupe su davali svoj pismeni pristanak da je to usaglašeno, da je uredu. Kad je konačan tekst zakona završen, poslan je resornim ministarstvima i takođe Odjeljenju za poljoprivredu Brčko Distrikta i od njih smo dobili njihove prijedloge na predloženi nacrt zakona, uvrštavali izmjene koje su oni predlagali, ponovo postizali saglasnost i na kraju došli do zajedničkog teksta koji je sad pred vama. Za taj zajednički tekst, odnosno usaglašen tekst Prijedloga zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju, imamo saglasnost oba ministarstva i Distrikta Brčko. Ovaj zakon ne govori o prenosu nadležnosti. Ovaj zakon determiniše tačno ovlaštenja nadležnih institucija u ovoj oblasti. Ona tačno determiniše ulogu državnih organa, ulogu entiteta, ulogu kantona i ulogu opština u nadležnosti oblasti poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja.

U isto vrijeme, ovaj zakon pojašnjava i uspostavlja bolju koordinaciju dvije agencije na državnom nivou: Uprave za zaštitu bilja i Kancelarije za veterinu. Kao rezultat projekta Evropske komisije, funkcionalni pregled sektora poljoprivrede i prijedlog, odnosno sugestija, kako bi trebalo riješiti određene stvari u oblasti poljoprivrede u BiH, unaprediti ih i učiniti ih efikasnijim, jedan od prijedloga tog projekta bio je osim uspostavljanja ministarstva poljoprivrede na državnom nivou i usvajanje zakona o poljoprivredi na državnom nivou.

U međuvremenu da vas obavijestim da je entitet RS usvojio Zakon o poljoprivredi, u isto vrijeme Federacija BiH je započela taj posao, pa su vratili taj posao, zaustavili, a u zadnje vrijeme ponovo pokrenuli da imaju svoj zakon o poljoprivredi.

Ovaj zakon ima za potrebu da radi koordinacije i harmonizacije agrarnih politika u BiH. To je na kraju krajeva ustavna nadležnost, odnosno obaveza Ministarstva za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose. Nama ovaj zakon treba kao podloga za rešavanje narednih koraka; u prvom redu, treba da nam posluži kao zakonski osnov uspostavljanja registra poljoprivrednih gazdinstava, uspostavljanja platnih sistema, harmonizacije i koordinacije entitetskih strategija razvoja poljoprivrede, potreban je za izradu nacionalnog programa ruralnog razvoja koji nam je potreban radi pristupa pretpristupnim sredstvima EU. U isto vrijeme, ovaj zakon omogućava i harmonizaciju sistema podrške koji imamo različit u entitetima i Distriktu Brčko. Na osnovu ovog zakona možemo da krenemo u poslove i aktivnosti da se subvencije harmonizuju, da imamo jedinstven pristup; ako, primjera radi, subvenciramo voćarsku proizvodnju da to bude ili po hektaru ili po voćki, ali da bude jedinstveno u BiH, a, onaj ko ima više budžeta, neka više izdvaja.

Sve ovo što sam prethodno naveo ima za cilj da osigura napredak sektora poljoprivrede, harmonizuje poljoprivredne politike i učini ga korak bliže prema evropskim integracijama. I zbog toga predlagač smatra da bi ovaj zakon trebalo da se usvoji, da kažem, što prije jer imamo već započetih aktivnosti u sektoru za poljoprivredu u okviru ministarstva, koji vjerovatno će morati da zaustavimo do stvaranja zakonskih uslova da možemo to da nastavimo da radimo; prvenstveno mislim o registraciji poljoprivrednih imanja u BiH, o harmonizaciji sistema plaćanja npr. i stvaranja odnosno formiranja izrade godišnjih izvještaja u sektoru poljoprivrede koji je takođe u toku i koji treba objaviti, ali treba mu zakonska podloga za to. Vjerovatno ovaj zakon može da pomogne i da riješi mnogo pitanja koja sam ja imao priliku da slušam juče i danas, a vezana su za poljoprivredu i opšte stanje poljoprivrede BiH.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Otvaram raspravu. Imam prijavljenog Šemsudina Mehmedovića, gospodina Bahtića, gospodina Novakovića. Izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja ću veoma kratko da napravim jednu paralelu između strategije koja je definisana u PRSP-u i ovog predloženog teksta zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju. Naime, analizom ovog zakona, može se uočiti da u predloženom tekstu zakona nema definicije poljoprivrednog gazdinstva, nema predviđene intervencije države na tržištu, tzv. tržišni redovi, nema obaveze ministarstva za saradnju sa nevladinim sektorom zbog partnerstva u budućim aktivnostima, nema neovisnog vijeća, odnosno savjeta za poljoprivredu. Ovim zakonom predviđeno je savjetodavno tijelo koje imenuje ministar. Ono automatski postaje ovisno. Nema inspeksijskog nadzora niti kaznenih odredbi. U okviru tzv. politike poticaja nisu predviđeni direktni poticaji za pojedine proizvodnje. Vjerovatno je tu ostavljena mogućnost da to bude na entitetskom nivou, ali mislim da ovim zakonom se može propisati i da država interveniše u pojedinim sektorima poljoprivrede.

U Ciljevima sektorske politike BiH, u članu 1. ne spominje se bolje korištenje zemljišnih i drugih resursa niti supstituiranje ogromnog uvoza hrane sa vlastitom proizvodnjom. Smatramo da bi trebalo oporezivati neobrađenu poljoprivrednu površinu ili stimulisati obrađeno, što je svakako bolja mjera. Zatim odredbe članova 8. i 9. nalažu nižim organima vlasti da njihove sektorske politike i strategije moraju biti usklađene sa utvrđenim okvirima BiH. Za provođenje ove odredbe u zakonu nema instrumenata, te je ona deklarativna, s razlogom jer nekolicina zastupnika postavlja pitanje ustavnog osnova za donošenje zakona i nadležnosti države u ovoj oblasti.

Konstatacije iz zakona da institucije nižih instanci vlasti treba da pomažu i podržavaju ministarstvo BiH automatski dovodi državu, odnosno ovaj zakon ili Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, u jedan konsultativni organ na nivou države BiH, što svakako u provođenju ovog zakona bi bilo neprincipijelno.

a) Stoga predlažem da se zakon prilagodi potrebama bh. poljoprivrede u tranziciji, omogućavanjem vođenja autonomne agrarne politike;

b) Da se definiraju nedjeljive nadležnosti resornog državnog ministarstva, i to međunarodna trgovina, poljoprivreda, proizvodima i ugovori, EU integracija i harmonizacija sa EU legislativom;

c) Razmotriti mogućnost uvođenja inspekcijskog nadzora i sankcija na segmente zakona u kojima će ministarstvo imati svoje nedjeljive nadležnosti;

d) U materiju zakona uvesti i pitanje klasifikacije obiteljskih gazdinstava, sa aspekta prava na korištenje novčane podrške;

e) Definirati obavezu države na tržištu poljoprivrednih proizvoda, u cilju njegove stabilizacije;

f) Institucionalizirati obavezu ministarstva za saradnju sa nevladinim sektorom i sektora poljoprivrede pri izradi pravnih propisa koji tangiraju sektor kao i pri definiranju politika i strategija u ovoj oblasti, i, na kraju:

Formirati Vijeće za poljoprivredu od predstavnika koje delegira nevladin sektor, i, na kraju, predlažem da se donese zaključak sličan onom koji smo donijeli u prethodna dva zakona, s obzirom na termin godišnjih odmora, da se eventualno javna rasprava obavi u toku mjeseca augusta i da se amandmani mogu ulagati do zauzimanja stava od nadležnih komisija.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Mehmedoviću.
Gospodin Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem. Ja bih danas bio mnogo sretniji da mi imamo zakon na nivou države ovde, i tako da danas donosimo o poticajnoj poljoprivredi. Vidjeli smo koliko smo izgubili jučer vremena i danas, a BiH ima sve predispozicije na bazi svojih resursa da bude jedan veliki proizvođač hrane i izvoznik, da smanjimo naš uvoz i deficit, što je gorući problem ove države.

Jučer sam čuo od poslanika, i pozicije i opozicije i od gospodina iz SDS-a i Lagumdžije, svi, puna usta države svima. A, kad se predlaži neki zakon na nivou države, svi su protiv. To mi nikako ne ide. A ovaj zakon svima treba. Znamo koliko bogate evropske zemlje ulažu u poljoprivredu, znamo da je najbrže zapošljavanje u poljoprivredi uz najmanja ulaganja, znamo da nema bogate države bez bogatog seljaka a to muči svij u nas.

Evo, pred nama danas će biti i CEFTA. Govori nam da mi moramo biti spremni da mi, ovaj parlament, poslanici moramo naći modus preraspodjelom javnih prihoda, ulagati u subvenciju poljoprivrede da bi bili konkurentni u zemljama okruženja, prije svega mislim Hrvatskoj i Srbiji. Htjeli to ili ne, nas će to natjerati da mi obezbijedimo ta sredstva kako ne bi bili sirovinaska baza za pojedine države iz okruženja. Ja dolazim iz Unsko-sanskog kantona i to dobro znam. To je preslikana slika države. Strategija razvoja našeg kantona je poljoprivredna proizvodnja, proizvodnja zdrave hrane, prehrambena industrija, razvoj turizma. Znači, sve se vrti oko poljoprivrede i resursa. Sve ono što mi uvozimo na nivou države, ti proizvodi, vjerujte sve proizvodimo i možemo proizvoditi kod nas, a nama idu ogromna sredstva.

Stoga ja zamoljavam ove poslanike sve ovde, ovo nije ni entiteta ni kantona ni entiteta, ovo je Parlament, državni parlament, državni poslanici. Naš je narod, građani birali da se borimo za interese države, donosimo zakone koji su u interesu ove države i koji će obezbijediti bolje uslove i život za sve građane BiH.

Toliko, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Kolege, vidite, prvo bih htio reći da ćemo teško naći uporište u Poslovniku za prijedlog da se produži vrijeme za dostavljanje amandmana nakon 15 dana, jer Poslovnik ne poznaje tu mogućnost i molio bih zaista predlagачa ovog prijedloga da to ima u vidu ili da povuče, znači, prijedlog da se rok od 15 dana produži jer mi se čini to poslovnički nemoguće.

Druga stvar, moram reći da se ne mogu složiti sa predlagачem da ovdje nema prenosa nadležnosti. Molim vas, član 8.

BERIZ BELKIĆ:

Pa šta fali?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Član 8. govori o nadležnostima organa entiteta i Brčko Distrikta BiH. Pročitaću nekoliko. - Organi entiteta i Brčko Distrikta imaju sledeće nadležnosti – pa onda kaže – odgovorni za definisanje, upravljanje, implementaciju posebnih strategija sektora - koje znamo da utvrđuje Ministarstvo vanjske trgovine. Dakle, oni su odgovorni da osiguraju to što utvrdi ovo ministarstvo. Odgovor je da osiguraju usklađenost svih strategija, preuzimaju sve radnje i osiguravaju uspostavljanje i efektivno djelovanje svih neophodnih mehanizama za efektivnu implementaciju, opet strategije, zatim, onda idemo d), e), f), g), h) i i) - podržavaju, podržavaju, podržavaju i podržavaju. Dakle, ovo ministarstvo je nadležno da podržava i osigura iz čega je potpuno jasno, ako se sad uzmu nadležnosti ovog ministarstva, potpuno jasno da ima prenosa nadležnosti. I nemam ništa protiv da se ova oblast definiše na način kako to od nas traži EU, ali potpuno jasno u skladu sa Ustavom.

Molim vas član III 5a) Ustava je tu potpuno jasan i on je rekao da BiH će preuzeti nadležnosti za druge poslove o kojima se entiteti dogovore. U zadnjoj rečenici kaže - po potrebi mogu se formirati dodatne institucije za obavljanje ovih.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Novakoviću, oprostite mi, molim vas. To prethodno pitanje je riješeno kroz Ustavnuopravnu komisiju. Mi imamo Izvještaj.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja

BERIZ BELKIĆ:

Nemam ja ništa protiv.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

... ja sam htio početi ovu priču sa rečenicom da se nadam da ću imati više sreće od gospodina Mitrovića kad budem govorio, pa da me predsjedavajući neće prekidati poslije svake rečenice.

BERIZ BELKIĆ:

Nastavit ćete vi!

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ali onda nisam počeo tako, računajući da ovaj ...

BERIZ BELKIĆ:

Nastavit ćete vi naravno, ali vam govorim da je to prethodno pitanje riješeno u Ustavno-pravnoj komisiji.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Vidite, ovde mi govorimo o principima.

BERIZ BELKIĆ:

Eh, sad izvolite o principima.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ne govorimo o amandmanima. I ja govorim o principima.

BERIZ BELKIĆ:

Ne govorimo o ustavnosti.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja govorim o principima. Dakle, tu je član III 5a) potpuno jasno rekao da se mogu i nove institucije. I ovde ih ima. I nije sporno da ih treba, i nije sporno da je potrebna *Agencija za sigurnost hrane* i nije sporno, dakle, da je potrebna *Kancelarija za veterinarstvo*, i nije sporna *Uprava za harmonizaciju sistema*. Ali je sve to u skladu sa članom III 5a) što znači – saglasnost entiteta. Ja ovdje ne vidim tu saglasnost entiteta. Čak ne vidim ni saglasnost ove radne grupe koju su formirali eto predstavnici i entiteta.

Mislim da ovaj zakon jedino može pravdati potreba da se on donese i ta potreba je nesporna i nesporno je da u datom momentu neka od ovih ili sva ova rješenja mogu biti i konačna rješenja ali isključivo, dakle isključivo uz uvažavanje procedure. Ja sam na internetu pronašao na sajtu Vlade RS da je Vlada 10. maja imala ovo na dnevnom redu i da je podržala. Gospodine Mitroviću, znači trebalo bi to i da je nama poslala, poslije toga kao što je poslala i mnogo ovih dopisa, da vidimo da imamo podršku za ovaj zakon i da je on prihvatljiv. Mislim da je praksa ova prilično ovako interesantna: ono što Vlada ne želi da nas obavijesti, onda ona to ne pošalje, a treba podržati; a ono što treba odbiti, oni se ovako vrlo grlato, znači, izjasne da to treba odbiti. Ali dobro, to je sad stvar koja se nas ovdje ne tiče, kad se radi o ovom zakonu. Znači, to se nas ne tiče i to nije naš problem. Naš problem je po meni: prenos nadležnosti koji nije izvršen u skladu sa Ustavom.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Džaferović.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ:

Pokušat ću dakle da u okviru replike, gospodine predsjedavajući, kažem nekoliko stvari, budući da je nekoliko puta do sada u diskusijama pominjana Ustavnopravna komisija. Dakle, potpuno je jasno: ko uzme ovaj zakon i pročita njegovu, čini mi se, 21 stranicu da je predlagrač precizno označio ustavnopravni osnov i da tu dakle nema nikakve dileme, on se nalazi u članu III 1b) Ustava BiH, nalazi se u članu I 4 Ustava BiH, ja o tome ne bih govorio. I, zamolio bih kolege, ne želeći da dolijevam ulje na vatru, da iz saziva u saziv Parlamenta imamo različite odnose političkih stranaka prema nekim pitanjima, između ostalog i ovom pitanju, jer predlagrač kao da je znao da bi ... određeni problemi ove vrste mogli da budu i predmetom rasprave pa je napisao ovde na ovoj stranici da ovaj ustavni osnov je bio osnov za donošenje niza novih zakona i uspostavljanja institucija na nivou BiH u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, uključujući Zakon o veterinarstvu i Ured za veterinarstvo BiH, uključujući Agenciju za označavanje životinja, Zakon o zaštiti zdravlja bilja i Upravu za zaštitu zdravlja bilja, Zakon o hrani i Agenciju za sigurnost hrane BiH i niz drugih sektorskih zakona,

podzakonskih akata i institucija u pogledu uspostavljanja jedinstvenog ekonomskog tržišta, zaštite potrošača i međunarodnih odnosa.

Mi smo ove zakone usvajali u prošlom sazivu Parlamenta, čini mi se da nije bilo neke velike rasprave, između ostalog, i na ovu temu, dakle na temu ustavnog osnova i radili smo to kao državni parlament koji ima, dakle, svoje izvorne nadležnosti koje su definirane u okviru ove dvije tačke koje su vezane za ustavni osnov.

Ustao sam ovo da kažem, jer primjećujem, dakle, već jednu praksu ovdje u ovom sazivu Parlamenta, kažem ne želeći da dolijevam ulje na vatru i da izazivam replike, da se na ovom pitanju, nažalost, vodi ... neka politička utakmica. Mislim, nema potrebe, zaista nema potrebe za tim, jer niko od nas ne spori potrebu postojanja ovog zakona. Ja smatram da je ovaj zakon trebao da zahvati i šire, mogu kasnije dakle o tome govoriti, ali minimum onoga što sadrži ovaj zakon je utemeljen na Ustavu BiH.

Toliko, hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Selim Bešliagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, bit ću veoma kratak. Prije pet godina ja sam predložio stvaranje ministarstva za poljoprivredu i tada sam dobio odgovor da nisu ispunjeni svi preduslovi, a to znači nisam dobio, hajde da kažem, saglasnost i entitetskih vlada i Distrikta Brčko. Ovaj put moram da naglasim da ovaj prijedlog ali nije zakona, odnosno ministarstva za poljoprivredu, nego zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju je faktički predložilo Vijeće ministara što pretpostavljam, a iz izlaganja i predstavnika Ministarstva da su ovi razgovori vođeni upravo po onom principu koji je trebalo znači sa ministarstvima entiteta i Distrikta Brčko i da su postignute određene saglasnosti, što me raduje. Raduje me zato što je i gospodin Novaković rekao da postoji potreba za donošenjem ovakvog zakona. To je sigurno tačno.

I ono samo što bih htio napomenuti, a mislim da je to upravo zadnjih dana vrlo aktuelno, u ovom zakonu, ja sam ga pročitao, gledao, i mislim da bi u jednom od ovih stavova, članu 2., obim sektora, trebalo da budu i zajedničke aktivnosti na obezbjeđivanju u slučaju elementarnih nepogoda, kao što su poplave, požari i suša. Mislim da je to nešto što bi se pokazalo da bi to moralo biti koordinirano sa državnog nivoa. Koordinirano iz razloga što ne treba tražiti saglasnost za gašenje požara po entitetskim ili kantonalnim, hajde da kažem, vatrogasnim društvima, nego da bi to trebalo u slučaju ovakvih nepogoda koje se dešavaju u BiH, bez razlike koji je entitet, uzmite, vidite, sve to bi trebalo ubaciti. Pa ukoliko zakon prođe, onda ćemo amandmanski djelovati da i ovaj element uđe u ovaj materijal.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Bešliagiću.

Gospodin Živković. Ima li još prijavljenih za raspravu? Azra Alajbegović, Križanović. Ima li još? Lijanović.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući. Evo, ja ću dio svoje diskusije iskoristiti da kažem, napravim nekoliko replika ili ispravki netačnog navoda prethodnika i time doprinijeti da ova rasprava ide na način da u svojoj diskusiji iskoristite i tu mogućnost, mada neki poslanici, koliko vidim, iskorištavaju mogućnosti da imaju dvije rasprave u vezi sa ovim istim pitanjem.

Znači, nema nikakve negativne prakse između Vlade RS i Predstavničkog doma u smislu komunikacije, niti je to bilo kakav običaj, jer kao što vidite u desetak dokumenata koje smo dobili do sada, oni su na različite adrese upućeni. Mi smo iz Kluba poslanika SNSD-a tražili u vezi sa ovim zakonom mišljenje ministarstva i na Klub SNSD-a je to došlo. To je isto tako mogao bilo koji klub u ovom parlamentu da traži. Da je recimo mišljenje na Prijedlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći došlo na kancelariju za rad poslanika i delegata u Parlamentu BiH i RS, i svi to mogu da dobiju, da je ono što se spomenulo ovde u vezi sa Zakonom o saobraćaju upućeno i Savjetu ministara i ministarstvu, tako da je isto tako moglo to sve da dobije. Znači, razni poslanici i razni klubovi nalaze načina kako ovde da funkcionišu. I mislim da, govoreći o tome da postoji neka negativna praksa i osuđujući ovde Vladu RS o nekoj namjeri da nešto prikrije, ne može se dovesti u istu situaciju u prethodnom mandatu kada su ljudima zavrtane ruke ili negdje u autima davani da potpišu raznorazne prijedloge zakona i strategija, odnosno reformi koje će se dešavati u BiH. Sve je transparentno onoliko koliko ljudi žele da budu iskreni i da prihvate to da je transparentno.

Neosporno da je ovaj zakon potreban i neosporno da su entiteti dali saglasnost da se ova materija uredi na nivou BiH. O tome koliko je ko zadovoljan, ili misli da je prenesena ili nije prenesena nadležnost, o tome se može raspravljati i ja bih volio o tome argumentovano raspravljati o svakom pojedinačnom članu. Ali samu potrebu skoro jednoglasno, mislim samo da radikali u RS ... nisu bili za to da se to uredi i da se odredi nadležnost i entiteta i države i Distrikta Brčko. I to niko ne može da spori. Mislim da u ovome zakonu ovde koji je pred nama u velikoj mjeri je to i omogućeno. Ne dovoljno onoliko koliko bih ja želio, ali očigledno da je nedovoljno onoliko koliko bi neki drugi željeli.

Isto tako moramo ovde da budemo iskreni – jesmo li za EU ili nismo. Ne možemo biti djelimično za EU pa reći da smo protiv CEFTA-e, a onda poslije toga reći da su ovi zakoni dobri jer tim zakonom uređujemo ovo tržište. Moramo da budemo ovde opredijeljeni i da kaže to i opozicija: jesmo li za EU ili nismo za EU? Ne možemo se više lagati: 50% propisa u vezi sa EU je u vezi sa poljoprivredom. Fondovi koji će nam doći, ako Bog da, što prije kad potpišemo Ugovor, ratifikujemo Ugovor o stabilizaciji i pridruživanju, neće se moći preuzeti ako ne budemo spremni da to uradimo. Da li je ovo put i način da budemo spremniji da te ugovore prihvatimo? Jeste. Neće EU razgovarati sa bilo kojim entitetom, distriktom ili opštinom u vezi sa prihvatanjem tih pomoći. To moramo svi ovde znati, ma koliko pričali, onda kad dođemo kući, kako je prenos nadležnosti kad se iz kancelarije Narodne skupštine RS čaša prenese u Parlament BiH. Ta priča je prošla. Ta priča više nema uporišta za nekoga ko je iskren da kaže da je za ulazak u EU. Naravno, svi mi imamo uslove u vezi sa time i mislim da riječ kompromis koju smo pričali u vezi sa ovim bi bila ključna riječ, za ljude koji hoće da razgovaraju. Mislim da smo nepotrebno isto tako tri godine izgubili u priči o Zakonu o visokom obrazovanju samo zato što je neko mislio da će to visoki predstavnik da nametne, a onda, kad je vidio da neće, sjeo je i razgovarao i tad smo došli do kompromisa.

Tako možemo, gospodo, bilo šta u BiH dogovoriti kad budete svjesni da visoki predstavnik neće nametati ove zakone, kao što neće nam poslati pismo ni za CEFTA-u. Mnogi drugi bi ovde pričali da je visoki predstavnik poslao pismo da BiH je potrebna CEFTA. Ne bi bilo disonantnih tonova. Ne bi bilo priče - odgodimo za mjesec, za 60 dana itd. Međutim, visoki predstavnik nas pusti da se u ovoj sali dogovaramo, ako želimo da se dogovaramo. I ovo je jedan način da se dogovorimo. I policija je, ako hoćete, način da se dogovaramo kad shvatimo da nam drugi neće nametnuti stvari.

Tako SNSD vidi ulazak BiH u EU, tako SNSD misli da možemo da idemo dalje i trebamo da idemo dalje. Prema tome, naš odnos prema ovim zakonima će biti ukupan odnos bilo opozicije bilo ljudi koji čine skupštinsku većinu u odnosu na sve zakone, pa i CEFTA-u. Prema tome, mislim da su prijedlozi koji vode da oko ovoga otvorimo raspravu dobri. Ja zamjeram ovom ministarstvu što nije napravio široku paletu transparentnosti ovoga zakona, pa ako treba i na svim opštinama i na svim poljoprivrednim udruženjima, pa da kažemo šta ljudi misle o tome. Da vidimo da li stvarno poljoprivrednici razumiju da će ovim zakonima biti bolje. Ne može to da samo poslanik dođe ovde i izglasa zakon, a onda poslije da objašnjavamo kako je to dobro. I treba na takav način tražiti široku podršku i u opštinama i u entitetima i na nivou BiH, to je ujedno i agitacija za EU. To je ujedno ono što nam kad odemo na bilo koji, da kažem, seminar kažu - malo pričamo o tome šta je stvarno EU. Malo o tome zna naš, da kažem, seljak, građanin i bilo ko drugi. To se najviše priča u zaokruženim prostorijama s ljudima koji nešto o tome misle da znaju.

Prema tome, naš odnos prema ovome će biti ukupan odnos prema EU jer mi smo za to. Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Živkoviću.
Gospodin Novaković, replika, ako sam vas dobro shvatio.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:
Netačan navod.

BERIZ BELKIĆ:
Netačan navod.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Jeste. Vidite, netačan navod je u prozivanju opozicije, a, pošto evo mi iz SDS-a sebe smatramo opozicijom, u odnosu prema EU. Pazite, i mi smo jasno za EU. Ja sam rekao da što se nas tiče ovaj zakon treba. Ali, molim vas, mi nismo za prihvatanje zakona zato što to traži EU po cijenu da se krši Ustav. Mi to nismo. Dakle, obezbijedite ustavni osnov, gospodo, znači, obezbijedite poštovanje Ustava i naravno da ćemo u EU, ili promijenite Ustav, drugačije ga definišite i opet ćemo u EU. Dakle, potpuno je jasno šta znači ovaj zakon, valjda je svima jasno. Priča ove prirode kako je to sad stvar ukupnih nekih odnosa i odnosa prema EU, pa, naravno, pa pola ovih zakona koji su danas bili i koji će biti jesu pod pritiskom EU. Pod pritiskom EU, ne našom voljom. Ne nas ovde, ... ni političkih vođa, ni ljudi u Savjetu ministara. Ali takvi su, i mi podržavamo sve ono što će doprineti BiH da uđe u EU ili se približe EU, ali u skladu sa Ustavom molim vas, gospodo, u skladu sa Ustavom.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Živković: netačan navod. Šta je kod vas, Bakire?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Želim da kažem da smo mi mišljenja da postoji potreba za donošenjem ovog zakona, da je saglasnost dao entitet da postoji potreba, i da samo našli i da ima ustavni osnov. Da su neke odredbe ovog zakona problematične, ili da možemo da u njima tražimo da su izašle izvan Ustava, o tome možemo pričati. Ja tražim da o tome pričamo, ali isto tako bih vas podsjetio da i Agencija za veterinarstvo, pitanje da li ima ustavni osnov, pa ste glasali, gospodo, za to. Hoću da kažem da u BiH treba biti dobra volja da se kaže - hoćemo u EU, a ne tražiti dlaku u jajetu i pričati o tome kako nema ustavni osnov.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Živkoviću.
Gospodin Izetbegović: replika.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

... gospodina Živkovića ...valjda nekim politikanstvom naziva ovu našu borbu da se prije usvajanja CEFTA-e, odnosno da se odgodi usvajanje CEFTA-e, a da u međuvremenu napravimo sistem mjera koje će kakvu-takvu šansu dat našoj slabo poljoprivredi da se nosi sa tom konkurencijom dviju susjednih jakih poljoprivreda, u koje su ukomponovane stotine miliona eura u posljednjim godinama, i koje će da slome našu poljoprivredu, vjerovatno, ako ovako prihvatimo CEFTA-u. Ja mislim da to nikakvo nije politikanstvo. Da je to realna borba za našeg poljoprivrednika ili seljaka, kako hoćete, kojeg je 60% u RS.

I, dakle podržavam, kad sam već ustao, u ime SDA donošenje ovog okvirnog zakona. Nadam se da će se stvar završiti sa jednim ... ministarstvom za poljoprivredu, ne zato što je to neka pobjeda ... države nad entitetom, nego zato što nije važno kakve je boje mačka nego da li ona hvata miševе. Dakle, bitno je da li ćemo mi tim seljacima pomoći da bolje i kvalitetnije proizvode, a hoćemo ako prihvatimo ovaj zakon, napravimo ministarstvo za poljoprivredu i postanemo dio evropskih integracija.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, hvala. Netačan navod: Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja nisam rekao da je politikanstvo u vezi sa CEFTA-om, ja sam rekao da nije iskrenost i da ne možemo malo biti za EU i da je ovo dio paketa. Nisam htio da kažem da bi izazvao vašu repliku, da ste to imali sa vašim predsjedavajućim u Savjetu ministara četiri godine mogućnost sa koalicionim partnerima da donesete. Niste to uspjeli uraditi. O tome govorimo. Da je stvarna bila želja da se svim građanima BiH pomogne, vi bi to uradili. Niko vas nije sprečavao da to u prošle četiri godine uradite.

S druge strane, interesi RS koja je agrarna je da se ovo uredi na način na koji mi mislimo da trebamo. Mi smo to i predložili ovde. Prema tome, to je i naš interes i zato to radimo.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Ja vas sad molim da krenemo na posao. Pa naravno, ja razumijem da treba odgovoriti ali

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

/odmaknut od mikrofona/

U prethodne četiri godine ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja nisam ni spominjao.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Odnosno, Vijeće ministara. Replicirao sam na to što nam se ... imputira nekakvo odgađanje 60 dana, je li, kao neiskreno. Bilo je to vrlo iskreno.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas da se vratimo na posao. Već počinjemo previše gubiti vremena. Molim? Zbog vraćanja na posao.

Azra Alajbegović, hvala.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja ću reći da izražavam lično zadovoljstvo da jedan ovakav nacrt zakona imamo u parlamentarnoj proceduri iz razloga, činjenice, da će ovakav zakon sigurno povećati kvalitet poljoprivrede u BiH i možemo ga zapravo direktno dovesti u vezu sa mjerama za zaštitu domaće poljoprivredne proizvodnje u trenutku kad se ratificira CEFTA. Zašto to kažem? Iz prvog razloga, iz razloga činjenice da ćemo imati zapravo uređenu kontrolu poljoprivrede kroz *Kancelariju za veterinarstvo* i vjerovatno time mogućnost da stavimo sve zoonoze, znači bolesti koje dolaze sa stokom u BiH, zatim da ćemo imati *Upravu za zaštitu bilja* koja je vrlo značajna za BiH i njenu poljoprivredu i istovremeno *Upravu za harmonizaciju sistema poljoprivrede*, kao i *Agenciju za sigurnost hrane* i *Zakon o hrani*. Koliko je zapravo ova *Agencija za sigurnost hrane* imperativ i *Zakon o hrani* imperativ, govori sama činjenica da mi smo zapravo kroz ovu agenciju i kroz referentne laboratorije koje će biti u skladu sa standardima EU sigurno imali zapravo manje oboljevanje ljudi od malignih oboljenja, gastroenterijalnog trakta koji su u zadnje vrijeme sigurno u porastu. I, iz tog razloga, zapravo mislim da će jedan cjelokupni, jedan informacijski sistem registra farmi, registra poljoprivrednika i sve ono što će donijeti ovaj zakon, uz naravno mogućnost kroz amandmane da se on popravi, sigurno biti jedna dobra osnova za poboljšanje

poljoprivrede u cjelini u BiH i, prije svega, znači kvaliteta života građana i zdravlja ljudi u BiH.

Znači, ja apsolutno podržavam ovakav jedan nacrt zakona. Smatram da bi ovaj naš Odbor za poljoprivredu, ove komisije koja je bila izradila ovaj zakon koji danas nije prošao u parlamentarnoj proceduri, skupa sa Vijećem ministara i sa predstavnicima poljoprivrednih proizvođača, mogao jako puno da učini po pitanju amandmanske faze ovog zakona, i mislim da je ovaj zakon – zakon koji će sigurno doprinijeti da posljedice CEFTA-e u prvoj fazi naši poljoprivredni proizvođači manje osjete.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući. Poštovane kolegice i kolege, ja bih isto počeo svoje ovo izlaganje kao kolegica Azra, izražavajući zaista zadovoljstvo što danas Predstavnički dom raspravlja o ovako jednom vrlo značajnom zakonu, o vrlo jednom potrebnom aktu kao što je poljoprivreda, prehrambena industrija i ...

BERIZ BELKIĆ:

SNSD, molim vas malo pažnje.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

... ruralni razvoj. Jučerašnja rasprava je pokazala koliko je važno pitanje poljoprivreda za BiH, koliko je jedan neiskorišteni resurs ako se dobro iskoristi potencijal, ako se dobro iskoristi, međutim, objektivno uzevši, kada sam čitao ovaj zakon, uživao sam u njegovom obrazloženju. To štivo je zaista i edukativno interesantno, ali, kad se sve uzme, malo to liči na zakon. A to je, po mom mišljenju, posljedica jedne sendvič pozicije u kojoj se BiH nalazi. Dakle, nalazimo se između esencijalne potrebe donošenja ovako jednog zakona koji bi uredio ovu oblast i, s druge strane, ustavnih ograničenja, odnosno političke nespremnosti da se ovo uredi do kraja kako treba.

Vidite, kad uzmete samo nadležnosti ministarstva, u ovom slučaju Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, dodate mu je jako puno obaveza, ali se one iščitavaju, ipak, kao nešto što se ogleda u koordiniranju, savjetovanju, monitoringu, u preporukama, u traženju izvještaja, sublimiranju nekih izvještaja, na temelju čega bi trebalo utvrđivati neke strategije i politike. Nigdje ni u jednoj odredbi nema odgovornosti niti jednog organa za provođenje određenih zakonom utvrđenih obaveza. Dobivate jedno ministarstvo koje se zove Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, u kojem je sadržana cijela poljoprivreda. Postavljam pitanje zaista objektivnog funkcioniranja toga i odgovornosti takve jedne državne institucije za provedbu ovakog zakona. Ovo se, gospodo, zove – bolje išta nego ništa. Dakle, kao pokušaj, kao namjera, kao potreba se može prihvatiti ovakav jedan prijedlog, ali zaista ima puno razloga da se izrazi ozbiljna sumnja u njegovu provedbu i postizanje ciljeva koji je sebi postavio.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Križanoviću.

I imamo još gospodina Lijanovića koji je odsutan. Zaključujem raspravu, s tim što imamo zahtjev Udruženja poljoprivrednika. Jučer im nismo uslišili zahtjev, ja predlažem da ih pustimo pet minuta, jednog predstavnika. Evo imam papir ovdje, gospodin Jeleč da se obrati Domu pet minuta, ako nemate ništa protiv.

Gospodin Jeleč, izvolite pet minuta, iako je ovo prvo čitanje. Imat ćete mogućnost kroz rasprave itd. ali eto.

PREDSTAVNIK UDRUŽENJA POLJOPRIVREDNIKA
GOSPODIN JELEČ:

Zahvaljujem se gospodinu predsjedavajućem i uvaženim poslanicima što su nam omogućili šansu da iznesemo u ovih pet minuta neke svoje stavove o Prijedlogu zakona o poljoprivredi. Ujedno pozdravljam ovaj presedan u komunikaciji Parlamenta sa udruženjima građana, a, kad ističem taj presedan, očekujem da će isti presedan napraviti i Vijeće ministara pri izradi zakonskih akata i drugih propisa i da će se rukovoditi, odnosno primijeniti Pravilnik o obaveznoj konsultaciji sa nevladinim sektorom kojeg je donijelo prije godinu dana.

Naime, ovo govorim radi toga što u pripremi ovoga zakona ni na koji način nije učestvovao nevladin sektor i pored pokušaja našeg udruženja u fazi izrade prve verzije ovog zakona da uspostavimo komunikaciju sa Ministarstvom spoljne trgovine. Bili smo odbijani, da bi bili stavljeni pred svršen čin kad nam je rečeno da je Prijedlog zakon usvojilo ... Vijeće ministara i gdje možete jedino u amandmanskoj fazi da utičete na promjenu ovog zakona.

Koristim priliku da rekнем da je ta praksa ne samo po pitanju ovog zakona nego po pitanju Sporazuma sa CEFTA-om, gdje smo takođe pokušavali da učestvujemo u izradi platforme i po pitanju aranžmana sa Evropskom zajednicom koju vodi gospodin Davidović, gdje nema predstavnika udruženja, a u Republici Hrvatskoj 18 predstavnika primarnog sektora učestvuje u izradi platforme i u pregovorima sa Evropskom zajednicom.

Ja se izvinjavam što sam iskoristio jednu minutu da ovo konstatujem, međutim, opet ukazujem na ovaj presedan a pokušaćemo da natjeramo i Savjet ministara da napravi i ... slične presedane. Što se tiče ovog zakona, dakle on je rađen isključivo od dužnosnika izvršne vlasti. Mi njegove slabosti znamo. Pošto nema dovoljno vremena da se elaborira ozbiljnije, mi planiramo da organiziramo okrugli sto na koji bi pozvali poslanike ovog parlamenta, entitetskih parlamenata, izvršnu vlast da učestvuju na okruglom stolu, da ih upoznamo s našim stanovištima, da pokušamo da povedemo raspravu o nekim odredbama i rješenjima ovog zakona, a prvenstveno o onome čega nema u ovom zakonu. Znači, o onome što ćemo pokušati da uguramo u ovaj zakon.

Generalno, naš je stav da ovaj zakon po svojoj formi liči na pismo o namjerama više nego na zakon. To je zbog toga što nema odgovornosti institucija koje bi ga trebale da sprovedu. Ovdje bih isto upozorio na izjavu gospodina Novakovića da se ovaj zakon donosi samo radi potrebe. Ja se pitam radi čega se to drugog može da donese ovaj zakon, ako se ne

radi o nasušnoj potrebi da se ovaj zakon donese. Prema tome, ne upuštajući se u stvari koje se tiču ustavnih nadležnosti, mislim da o ovome zakonu i njegovom meritumu može se jako puno razgovarati.

Evo, prvo da se osvrnemo na ciljeve zakona. Ciljevi zakona su tako napisani da se jasno ne vidi, odnosno ne može se pozvati na odgovornost, niti se može u nekom periodu podvući crta da se vidi u kojoj su mjeri ti ciljevi ostvareni, jer su ciljevi nemjerljivi. Takvi ciljevi su isto tako apstraktni kad je riječ o ciljevima agrarne politike, odnosno i mjerama agrarne politike. Evo, molim vas, u ciljevima nema osnovne stvari. Po našem mišljenju, osnovna stvar agrarne politike je da aktivira prirodne resurse; 50% oranica se ne obrađuje, ne sije, u Federaciji manje ... RS, ispod 50%, u RS nešto više, sa tendencijom pada. Vlastitom hranom, hranimo samo, zadovoljimo 40% potreba. Uvoz stagnira na 2 milijarde maraka, stagnira zadnjih pet-šest godina, unatoč, da rekнем, opaski gospodina Raguža da su polučeni dobri rezultati nakon potpisivanja trgovinskih sporazuma sa susjednim državama. Međutim ukoliko mi uopštavamo ove rezultate iz ugla kako ih gleda Ministarstvo vanjske trgovine, gdje poljoprivreda učestvuje u maksimalnom dohotku svega 12%, prema tome, beznačajna je, to smo juče decidirano čuli da je irelevantno razgovarati o nekim stavkama koje iznose 3 do 4% u nekoj trgovini, nekim bilansima, a onda je jasno da se u ovakvom fokusiranju na probleme poljoprivrede od strane Vijeća ministara i Ministarstva vanjske trgovine ne mogu naći rješenja.

Ja bih ovde pročitao/citirao stav Evropske zajednice koji je iznesen prije dvije i po godine u funkcionalnom pregledu sektora poljoprivrede. Ta komisija Evropske zajednice kaže, citiram: *Zbog različitog tehničkog fokusa ne radi ove funkcije. Znači, Ministarstvo vanjske trgovine zbog različitog tehničkog fokusa ne radi ove funkcije sa potrebnim intenzitetom.* Pored toga, potreba za zaštitom nejake poljoprivredne proizvodnje u konfliktu je sa općom trgovinskom politikom i interesima. To smo juče čuli vrlo lijepo gdje je poljoprivreda po dohotku 12% po učešću u trgovini, pojedine grane učestvuju 3% do 4%. Nema nijedne grane u trgovini poljoprivrednim proizvodima koja je dominantna, koja je prevalentna. 2 milijarde gubitaka su zbir glava od 0 do 24 gdje su deficiti od 10 pa do 100-150 miliona maraka. Prema tome, svaka ta glava zahtijeva posebnu pažnju.

Znači, ciljevi zakona nisu supstitucija uvoza, znači to jedino može, to je jedini mjerljiv sintetički cilj koji je izraz svih negativnosti ili dobrog rada u poljoprivredi. Znači, supstitucija uvoza, povećanje korištenja resursa, to su dva neprikosnovena cilja. Ja sam čuo od gospode iz Evropske zajednice da svaka zemlja ima neprikosnoveno pravo da hrani svoje stanovništvo, svojom hranom. Gospodo zastupnici, natjerajte Vijeće ministara da materijalizira taj cilj. Znači da sa sadašnjih 40% obezbjeđenja potreba dostignemo predratnih 70%. Znači, imate instrumente, imate mogućnosti da natjerate Vijeće ministara da ne dozvolite manipulacije koje sam juče čuo – žao mi je što mi je uskraćena mogućnost – neistine i manipulacije sa činjenicama.

Kad je riječ o mjerama, znači, po ovome zakonu, ukidaju se podsticaji po proizvodnji, po kilogramu, litri mlijeka itd. Uvode se podsticaji za neobrađeno zemljište. Znači, prepisano, hoću da kažem da je nametnuta logika Engleske i ... zemalja Evropske zajednice koji ne znaju šta će sa hranom, nametnuta je njihova logika i nametnuti su njihovi ciljevi našoj poljoprivredi. Mislim da se ciljevi i mjere koje prate te ciljeve, to je od suštinske važnosti da se preorijentišu.

Mi ćemo u amandmanskoj fazi pokušati, evo ovde najavljujemo sa strankama, klubovima poslanika koji budu imali senzibiliteta da nas prate, da pokušamo da izmijenimo ciljeve, izmijenimo mjere i ubacimo nekoliko stvari, između ostalog, interventne mjere države u području cijena. To nema u Evropskoj zajednici. Međutim, mi smo još 10-12 godina do Evropske zajednice i niko nas ne može spriječiti da vodimo autonomnu poljoprivrednu politiku. Niko nas ne može spriječiti.

Jesam li iscrpio vrijeme?

BERIZ BELKIĆ:

Šta vi mislite? Hvala. Zaključujem raspravu.

Molim vas da se pripremite za izjašnjavanje o Prijedlogu zakonu u prvom čitanju.

Glasajte sad!

17 „za“, dva „protiv“, 12 „suzdržano“, 15 iz Federacije, dva iz RS. Nije dobio entitetsku podršku.

Gospodina Živkovića trenutno nema. Usaglašavanje ćemo obaviti.

Idemo dalje. A šta je problem, gospodine Bešlagiću? Pa idemo, radimo posao. U vezi čega, gospodine Ahmetoviću?

SADIK AHMETOVIĆ:

Mislim, došli smo u jednu vrlo čudnu situaciju. Gospodin Živković nam je držao predavanje isto kao da smo studenti i sad je izašao; odrediti se tako, prema zakonu se odrediti, a 15 minuta nam je govorio o potrebama, o putu u EU ...

BERIZ BELKIĆ:

To morate vidjeti s njim.

SADIK AHMETOVIĆ:

... itd. kao da smo mi neki balavci ovde koji trebamo da slušamo to. Mislim, ovo je veoma neodgovorno i prema ovom parlamentu i prema državi.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Ahmetoviću.

Idemo dalje. Dakle, tačka, izvolite. Pa ne mogu ja ići dalje, gospodine Raguž, jer ćeš se i ti za pola sata sigurno isto ovako ponašati kao svi ostali.

Izvolite.

DRAGO KALABIĆ

Ja se izvinjavam, gospodine predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:

Da me krivo ne shvatiš, svi imamo isti odnos.

DRAGO KALABIĆ:

Nije bilo potrebe. Završili smo glasanje i ne vidim razloga.

BERIZ BELKIĆ:

Pa jeste, pa čovjek digao ruku, hoće da govori.

DRAGO KALABIĆ:

Može on dići obe, što se mene tiče može i noge dići.

BERIZ BELKIĆ:

Pa molim vas, evo vi završite pa sjedite.

DRAGO KALABIĆ:

Pa molim vas, evo.

BERIZ BELKIĆ:

Pa evo, sjedite, molim vas.

DRAGO KALABIĆ:

I nisam htio namerno replicirati.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, sjedite.

DRAGO KALABIĆ:

Nego vama.

BERIZ BELKIĆ:

Eto, molim vas, sjedite.

DRAGO KALABIĆ:

Niste imali pravo da mu date riječ.

BERIZ BELKIĆ:

Pa evo sjedite, evo idemo dalje.

DRAGO KALABIĆ:

Svojom voljom sjedam, ali niste imali pravo.

BERIZ BELKIĆ:

Pa sjedite svojom voljom. Hvala.

Idemo dalje.

Ad. 23. Prijedlog zakona o vinu, rakiji i drugim proizvodima od grožđa i vina

BERIZ BELKIĆ:

Prijedlog ovog zakona je u proceduri od 26. juna 2007. godine a razmatra se u redovnom postupku. Ustavnapavna komisija Mišljenje je dostavila 18. jula 2007. godine. Nadležna je Komisija za vanjsku trgovinu i carine. Mišljenje o principima nadležna komisija je dostavila 20. jula 2007. godine. Podržala je principe. Mi smo u prvom čitanju.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Ima li prijavljenih za raspravu u prvom čitanju?
Gospodin Bešlagić, izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Ja pravo da vam kažem.

BERIZ BELKIĆ

Hoćete li pauzu ... da ne bude opet problem – neko napustio, pa glasao, pa nije glasao.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Pošto se radi ovde o vinu i rakiji, ja se nadam da će svi učestvovati u raspravi. Ja ću o grožđu.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo strpljenja, sjedite, molim vas.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Pročitao sam naslov, pročitao sam tekst i moram da kažem da ja prihvatom Prijedlog zakona u prvom čitanju, uz jednu napomenu. Stvarno, u čitavom materijalu sem u naslovu nigdje se ne spominje rakija, i predlažem samo u tom smislu kao, hajde da kažem, ispravku da je zakon o vinu i drugim proizvodima od grožđa i vina.

BERIZ BELKIĆ:

To u amandmanskoj fazi. Hvala lijepo. Ima li još prijavljenih? Nema. Zaključujem raspravu.

Molim vas, molim vas glasamo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

Prvo čitanje: Prijedlog zakona o vinu, rakiji i drugim proizvodima od grožđa i vina.

17 „za“, dva „protiv“, osam „suzdržanih“, nemamo entietsku većinu.

Usaglašavanje i o ovom zakonu.

Idemo na tačku, pa na pauzi vi to raspravite, idemo dalje.

Ad. 24. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima BiH (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Prijedlog zakona je 3. jula dostavljen u proceduru. Redovan postupak. Ustavnopravna komisija je o ustavnom osnovu dostavila Mišljenje 18. jula. Istim mišljenjem je Ustavnopravna komisija podržala principe ovog zakona. Dakle, u prvom smo čitanju.

Otvaram raspravu u prvom čitanju o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima BiH.

Izvolite. Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.
Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad! Zakon u prvom čitanju.

Momo, pročitaj, pročitaj tamo u dnevnom redu. Zaboravite više dobronamjernost.
Nema.

26 „za“, bez „protiv“, jedan „suzdržan“; 17 iz Federacije, devet RS. Konstatiram da je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima prošao u prvom čitanju.

Idemo na tačku 25.

Ad.25. Prijedlog zakona o besplatnoj prvoj pomoći u građanskim stvarima (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Kratko podsjećanje: dostavljen 3. jula, redovna procedura; Mišljenje o ustavnom osnovu je 18. jula dostavljeno pozitivno i istim mišljenjem Ustavnopravna komisija je podržala principe Prijedloga zakona.

Dakle, otvaram raspravu o Prijedlogu zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u građanskim stvarima u prvom čitanju.

Ima li prijavljenih? Nema. Zaključujem raspravu.
Gospodin Novaković u zadnji čas, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ovo je jedan od zakona za koji se očito vidi da je na brzinu pripremljen i bez potpuno jasnog definisanja onih ključnih pitanja zbog kojih evo bi trebao ovaj zakon, odnosno zbog čega je ovaj zakon i napravljen.

BERIZ BELKIĆ:

Ja se nadam da neko iz Ministarstva pravde je ovde i da čujemo ocjenu o ovom zakonu.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Član; ja mislim da ... neke vaše primjedbe i nisu posebne.

BERIZ BELKIĆ:

Ne, ne, jesu apsolutno. Ja pozivam predlagачe da pažljivo slušaju šta poslanici govore. Samo izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Znači, ne bih htio s vama polemisati, ali ...

BERIZ BELKIĆ:

Ne, ne, samo izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

... vas molim da mi dozvolite da ... naime, gledajte član 28. koji govori o nadležnostima Odbora za pravnu pomoć, pod c) kaže, verifikacija svih lista pružaoca pravne pomoći. Dakle, Odbor je ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas nemojte šetati, sjedite na svoja mjesta ili izađite iz sale. I vi, gosti iz međunarodnih organizacija, ako vam je dosadno, izađite napolje.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Zatim Odbor za pravnu pomoć planira i predlaže budžet za ostvarivanje pravne pomoći iz nadležnosti Odbora. Savjet ministara na prijedlog Odbora donosi jedinstvenu tarifu za pružanje pravne pomoći u BiH. Dakle, evidentno je da jedna oblast koja u dovoljnoj mjeri nije do sada u zakonima bila tretirana se nažalost tretira ... prilično loše, odnosno, hajde da kažemo, prilično nekvalitetno. Pazite, ova nadležnost

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Džaferoviću, gospođo Alajbegović, treba li pauza? Dobro. Izvolite, gospodine Novakoviću. Ne bih rekao.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Mogu li ja, ili da sjedem? Hvala. Naime, način na koji je definisano institucionalno upravljanje sistemom pravne pomoći, ponovo kažem, kroz formiranje ovog odbora i ovakve njegove nadležnosti, očito, ukazuje na potrebu da o ovome više kažu oni kojih se upravo ova pravna pomoć tiče, a to je znači, prije svega, nevladin sektor koga nisam, moram biti iskren, čiju ulogu nisam ovdje u značajnoj mjeri vidio, zatim svi oni koji su dalje u nizu zainteresovani za pružanje ovakve pravne pomoći.

Dakle, ovde jednostavno je potrebno, po meni, ovaj zakon vratiti predlagачu da on sagleda sve aspekte u jednoj javnoj raspravi, ali ne u javnoj raspravi koju bismo mi ovdje otvorili ili naša komisija, nego javnoj raspravi koju bi otvorio Savjet ministara prije nego što uputi prijedlog u proceduru i da na bazi te javne rasprave predloži rješenja koja će biti pomoć u pravom smislu, pomoć onima kojima treba i kojima se želi pružiti pravna pomoć.

Sad možete vi.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Novakoviću. Ima li dalje prijavljenih? Evo javlja se predlagач ovog zakona, zamjenik ministra pravde. Čuli ste odlične ocjene o ovom zakonu.

BORIŠA ARNAUT:

Poštovani poslanici, samo da kažem da izradu ovog zakona nije radilo isključivo Ministarstvo pravde nego je radila Radna grupa od 18 članova predstavnika ministarstava entiteta, advokata i nevladinog sektora.

Da je nevladin sektor vrlo involviran u ovaj zakon, pokazuje član 24. gdje su regulisani subjekti za pružanje pravne pomoći i gdje pod tačkom c) je za pravnu pomoć omogućeno da pravnu pomoć pružaju i nevladine organizacije na način i pod uslovom utvrđenim u ovom zakonu. Vrlo je bitno da se napomene da ovaj zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, ustvari, predstavlja obavezu države jer znamo da imamo imigranata, da imamo azilanata – sad govorim o državnom nivou – da jednostavno se radi o ljudima koji nemaju nikakve materijalne mogućnosti, a, prema Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i pravu na pravičan postupak, njima se mora pružiti pravna zaštita ne samo u krivičnom postupku, jer u krivičnom postupku imamo obezbijeđenu zaštitu, nego se mora pružiti i u građanskim pravima, upravnom postupku itd.

Napomenuo bih još za nevladine organizacije – da su one najglasnije bile prilikom izrade koncepta zakona i da su zadovoljne s ovim zakonom; naravno, možda smo mogli da priložimo uz ovaj zakon da jer vi to ne možete znati, evo sad, osim što sam ja ovo rekao. Što se tiče ovoga što ste rekli za ovaj odbor, dakle ovaj odbor bi formirao, odnosno imenovala, ova skupština i želimo da ovaj jedan značajan segment, znači pružanja besplatne pravne pomoći u građanskim stvarima i upravnim stvarima, da se, da tako kažem, politika kreira ovde u Parlamentu BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine zamjeniče ministra.

Ima li dalje prijavljenih za raspravu, komentar, repliku?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pazite, mi smo ovde dobili materijal ... kojeg su potpisale sila nekih nevladinih organizacija u kome kažu da nisu zadovoljni. E, sad, ja sam u svojoj diskusiji povjerovao njima,

BERIZ BELKIĆ:

Pa evo, vi to respektujete, očigledno, pa ...

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

povjerovao njima, a predlagač kaže da su oni vrlo zadovoljni,

BERIZ BELKIĆ:

...ja bih sad trebao provjeravati.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

...samo nisu napisali da su zadovoljni, nego su napisali da su nezadovoljni, ali su inače vrlo zadovoljni.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro. Hvala lijepo.

Može, je li oko ovog zadovoljstva, nezadovoljstva?

BORIŠA ARNAUT:

Jeste. Samo da pojasnim da to nezadovoljstvo se odnosi na ono što nije bilo u članu 24. Sad su nevladine organizacije u članu 24. tako da ne može biti nezadovoljstva, jednostavno.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo. Ima li još prijavljenih za diskusiju? Nema. Zaključujem rapsravu o Prijedlogu zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u građanskim stvarima, prvo čitanje.

Molim vas da se pripremite o ovom zakonu.

Glasajte sad! Prvo čitanje.

Glasajte sad!

23 glasa „za“, dva „protiv“, jedan „suzdržan“, dovoljna entitetska većina – konstatiram da je Prijedlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u građanskim stvarima usvojen u prvom čitanju.

Idemo na sljedeću tačku dnevnog reda. Dakle:

Ad. 26. ... Razmatranje izvještaja Ureda za reviziju institucija BiH o reviziji za 2006. godinu

BERIZ BELKIĆ:

Radi se o deset izvještaja: Agencije za promociju stranih investicija (FIPA), Direkcije za evropske integracije BiH, Direkcije CIPS-a, Regulatorne agencije za komunikacije, Službe za zajedničke poslove institucija BiH, Suda BiH, Tužilaštva BiH, Ustavnog suda BiH, Ministarstva civilnih poslova BiH i Ministarstva sigurnosti BiH.

Imamo danas dakle na dnevnom redu ovih deset izvještaja. Izvještaje ste ranije dobili. Izvještaje je razmatrala Komisija za finansije i budžet. Također ste i njihove izvještaje dobili, naravno sa određenim prijedlozima zaključaka.

Pozivam predsjednika Komisije, ako ima potrebu, da da uvodne napomene. Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

...da objasnim, jer mediji su unazad par mjeseci izvještavali o pojedinim izvještajima revizora ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo pažnje, izgubit ćemo kvorum. Ako tražite pauzu, da napravimo pauzu.

SADIK SADO BAHTIĆ:

... ovaj dom da je Komisija za finansije i budžet u skladu sa članom 37. Poslovnika donijela zaključak da pozove i sasluša sve institucije, 53, one koje imaju pozitivan izvještaj i one koje imaju mišljenje s rezervom i pozitivan izvještaj sa skretanjem pažnje, i da javno pita za neke koji nisu poštivali propise, pravila i zakone ove države - zašto to nisu radili! A one koji su pozitivno radili da ih pohvali. Od 53 izvještaja, vi znate, 35 je mišljenje s rezervom, to je po meni negativno, 13 pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje, dva imaju pozitivno mišljenje i svega imaju pet pozitivno mišljenje. Najgore od svega toga je što ima dosta institucija izvještaja gdje se ponavljaju iste kao i 2005. godine. Znači, i pored preporuke Ureda za reviziju, dotične institucije većinu preporuka nisu otklonile, nisu iz razloga što njima ne odgovara sistem, ne odgovara red, ne odgovaraju pravila, propisi, love u mutnom, što se kaže. Ja ću vam nabrojati neke samo stavke, iz čega se vidi da određeni pojedinci se stavljaju iznad države, iznad zakona, a sve u cilju nekontrolisane potrošnje javnih sredstava.

Mi smo ovome pristupili vrlo ozbiljno, detaljno, odredili smo dinamiku, mi smo mogli na jednoj komisiji da stavimo 53 izvještaja i da kažemo sve je O.K. i na Parlament da prođe. Ne, mi smo odredili da svaka naša redovna sjednica Komisija ima po 10-11 izvještaja i da svaki pojedinac iz Komisije – osim naravno Zlatka Lagumdžije koji ne dolazi, ja uzimam njegove, one koje su njega trebale da pripadnu – i analiziramo sve komplet i na samoj sjednici, znači, svaka sjednica je pokrivena sa sve i jednim izvještajem. Znači, mi ćemo imati pet redovnih sjednica i obradit ćemo sve i nakon toga ćemo, normalno, i održat ćemo jednu konferenciju za medije, možda će tada doći Zlatko Lagumdžija da se uslika, pošto on to voli, da pita i onda ćemo one pozitivne pohvaliti, a one koji su drastično kršili propise, te ćemo normalno, javno, bar javnu osudu i uputit ćemo naše zaključke prema Parlamentu, Vijeću ministara. Naravno, čitao sam neki dan, mislim da treba uputiti neke i prema SIPA-i, a ne Tužilaštvu, jer Tužilaštvo ništa nije uradilo po onim prije, a imalo je toliko kriminala. Znači, treba to ne uputiti, to će biti stav Komisije, normalno, Parlamenta, prema SIPA-i. SIPA je ta, ima Odjel za privredni kriminal, koja će ispitati ima li elemenata da se napravi krivična prijava prema Tužilaštvu.

Osnovne zamjerke su – imate pred sobom sve te izvještaje – nepostojanje sistema interne kontrole. Ne odgovara ljudima da se kontroliše, nema nikakvog nadzora. Znači, da troši kako god šta hoće. Nepoštivanje Zakona o javnim nabavkama. Tu ima najviše nepravilnosti.

Mi zakon znamo da je kompliciran, međutim, vjerujte ima i svjesnih, imate institucija gdje se tender raspiše, javi se ... tender je u toku, izabere se izvođač radova, još petnaest dana traje. Taj isti izvođač nije završio, njemu se plati. Predsjedništvo u ranijem sastavu je najviše kršilo, u svemu je kršilo, ništa nije poštivalo, oni su se kao stavili iznad zakona, iznad države od svega. Pitanje putnih naloga, akontacija bez poziva, održavanje auta, to za njih ništa nije; nažalost, na samoj komisiji, djelatnica iz Predsjedništva pokušala je da štiti to, iz razloga obnašanja kao funkcije. Ja sam joj fino kazao da za nas, Komisiju, za mene, svi građani u BiH su isti, zakon prema svima isti, ne znači, ako neko obnaša neku funkciju, da ne mora poštivati pravila i zakone koje donese ovaj parlament.

Reprezentacija, telefoni, posebno imate, vjerujte, slučajeva 3.000 maraka imaju mjesečno za mobitel: 3.000 maraka, nemaju nikakvog limita. Nikakvog limita, pa to nema niko ovde u Vijeću ministara, nema, i sva se panika i halabuka diže na poslanike i Vijeće ministara, a nama u pojedinim institucijama državnim ljudi gledaju posla, imaju visoke plate, nekontrolisano troše, pogotovo reprezentacije. Posebna priča su isplate u komisijama, zato su ovolike opstrukcije zakona o plaćama. Pojedine institucije, npr. po sistematizaciji treba da ima 50 radnika, zaposlio 20, planira budžet na bazi 50 radnika i preko komisija potroši sva sredstva. Mi ćemo na Komisiji predložiti u zaključcima da kod sljedećeg budžeta te institucije da im odbijemo za taj iznos, a kako budu zapošljavali tamo u 2008. godini tako ćemo ... povećavati. Znači, svemu se može stati ukraj. Odmah da vam kažem da ovaj naš metod rada je već postigao neke efekte. Neki su se prepali, neki već donose limite, neki već vraćaju pare od plata, neki zovu intervencije ili intervenišu, neki su uzeli godišnji odmor i pobjegli da ne dođu na ovu komisiju, svašta nešto. Uglavnom, pomaka ima i nadam se da će izvještaji za 2008. godinu, kad budemo ove godine, da će biti dosta bolji. Ja to ponavljam, neki više provedu u inostranstvu zbog tih putnih dnevnica nego ovde u BiH, učinak im je nula. Nama, ja to opet kažem, ne treba revizija samo radi revizije, revizija reda radi, nama treba revizija da kontrolišemo javnu potrošnju ... radi učinka. Ja sam zato da imaju se visoke plate, ali mora biti rezultat. Revizija radi časno, pošteno svoj posao. Oni to , mi smo tu svi, ne može ni Komisija sama: i Parlament i Komisija i Vijeće ministara i Ured za reviziju, mi smo na istom putu da uradimo i da se napokon onima koji ne poštuju ove zakone ove države, nalaz Ureda za revizije, da kažemo javno ovde na ovom parlamentu i Vijeću ministara - gospodo draga, taj pojedinac se tako ponaša. Nažalost, do sada je bila praksa da takvi ljudi dobijaju još čak i bolje pozicije. Zato ćemo mi javno progovoriti i reći za medije i ovde u Parlamentu, bar da se zna ko je taj ko ne poštuje zakon ove države.

Toliko, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala predsjedniku Komisije za finansije i budžet. Otvaram raspravu. Dakle, čuli ste da uz svaki izvještaj o reviziji imamo Izvještaj Komisije sa određenim preporukama, s tim što ćemo na kraju dobiti generalne preporuke koje se tiču opšteg stanja i opštih preporuka.

Izvolite, otvaram raspravu. Gospodin Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, nisam se javio reda radi da bi mediji objavili kako mi upravo ovakve izvještaje propuštamo i uopšte o njima ne vodimo raspravu, a mediji su prepuni svega ovoga o čemu je gospodin Bahtić govorio i podržavam ga u svemu.

Dakle, vi ste svjedoci ovde da sam prije četiri-pet mjeseci upravo preko poslaničkog pitanja tražio da se razjasne mnoge stvari u Savjetu ministara i svim institucijama, ove koje su formirane na nivou države BiH, da se dostave ti izvještaji o tim privilegijama, od mobilnih telefona koji su ovdje najmanje sporni ali jesu cifre od 3.000 maraka, od plata, od korištenja službenih vozila od, ne znam, kakvih privilegija i to nikada nije stiglo i ja ne vjerujem da će stići. Zašto? Zato što upravo sve ove negativnosti o kojima je govorio gospodin Bahtić su tamo najveće. Ne želim da branim poslanike i Parlament, ali želim da zaista iskreno kažem da na nama jeste najveća odgovornost, a da najmanje mi utičemo na ovu haotičnu situaciju, ali su svi mediji okrenuti protiv nas, nekada naravno i s razlogom, a mnogo puta bez razloga. Jer, upravo sve ovo, revizorski izvještaji za sve ove agencije, institucije, ministarstva, pa i Predsjedništvo, govori da se tamo radi po sistemu – daj mi što imam, pa, ako me revizor potkači, to ćemo nekako braniti nekim drugim stvarima, a, ako i ne potkači, onda smo mi sami profitirali, a Parlament je taj bio koji je pustio te revizorske izvještaje da onako kao mutna voda proteknu i da niko na njih ne obrati pažnju.

Ja se nadam da ne samo ova Komisija za finansije i budžet kojoj zaista treba dati podršku još veću i da poslanici čitaju te revizorske izvještaje i trebali bi se mi svi pretvoriti poslanici u inspektore i svi se zaposliti u SIPA-u da ganjamo te lopove i kriminalce koji ovdje nepotrebno uzimaju pare od budžeta, a kasnije svaki put kukaju da im treba rebalansom i ovo i ono, jer su već potrošili ono što im je bilo i odobreno i planirano ranije. Dakle, bezbroj je ovdje stvari i negativnih pojava koje revizori, da budemo zaista iskreni i kažemo, ne mogu ni oni sve da stignu, jer uvijek lopovluk ide iznad organa gonjenja, i uvijek oni usavrše neku stepenicu više, da ih ovi ne mogu otkriti. E, sad vi zamislite kakav je to lopovluk i kriminal kad ih ne mogu otkriti, a otkrili su ovaj ogromni, na koji mi ne obraćamo pažnju. Zaista je šokantno da još Tužilaštvo nijedan predmet nije uzelo u razmatranje niti je procesuiralo bilo koga ko je kršio ove zakone i odredbe, i to ne samo u ovom periodu nego godinama. To traje godinama. E, sad vi zamislite kako se to u nedogled odvijalo i dokle smo mi došli.

Ja plediram da se mi ne smijemo zadržati samo na ovim izvještajima revizorskim. To primiti, kao što sam jednom rekao, k znanju jer to ne želim nego zaista da mi pokušamo i da kažemo jednom da priznamo sebi da smo nemoćni da natjeramo nadležne institucije da ovo razjasne, jer je prosto nevjerovatno da se svi drugi stavljaju iznad Parlamenta, i da uopšte ne žele da rade svoj posao, a mi smo ih dobro nagradili i evo još ćemo ih više nagraditi ako postignu rezultat o kome je govorio gospodin Bahtić. Zaista je nevjerovatno da se ovo ponavlja. I ako ćemo mi ići logikom da se oni prepadnu zbog toga što su vidjeli da je gospodin Bahtić i ova komisija energično krenula da im stane ukraj, šta ćemo s onim koji se ne boje nikoga? Ni Boga, ni revizora, ni države, nikoga! Koji i dalje krađu i uzimaju, otimaju od naroda. A eto, mi sve govorimo u ime naroda.

Zato vas molim da zaista ovaj parlament jednom zauzme stav i da stane uz ovu komisiju i da natjera ove agencije, institucije, pa zvala se ona SIPA, Obavještajna služba, Tužilaštvo, sve one koji su na budžetu BiH, da rade svoj posao. I onda ćemo imati manje problema. I neće se dozvoliti ovo da su mediji prepuni svega i svačega jer, naravno, to se traži. Kao što smo juče, digresiju moram napraviti, imali slučaj, najmanji procenat glasova, ako je ikad u ovom parlamentu bio, bio je za predloge zakona gospodina Lozančića. Ali sinoć je glavna senzacija u medijima kako je to najveća sramota i bruka što je, ne želim izazivati repliku gospodina Laumdžije, jer uvijek izlazi na pauzu ... dočekaju tamo, rekao je da, kao da

smo mi to usvojili, a niko nije rekao medijima da to nije prošlo. I da je tu bio rezultat: tri iz Federacije, jedan iz RS „za“, najmanji rezultat. Dakle, čak i sportski nije dobar rezultat, četiri. Ali je senzacija u medijima kako su poslanici, kako su funkcioneri sebi htjeli da prigrabe da se zaštite od počinjenog kriminala, lopovluka i ne znam čega. To je problem institucija, zato što će vam neki novinar koji vas ne voli napisati - dabogda vam bog ovo uzeo, dabogda vam ono. Evo, mi nećemo poslanici da uzimamo ništa što nam ne pripada, ali ne smijemo dozvoliti da ove agencije, institucije uzimaju i krađu očito, a svi krađu. Evo, ja javno stavljam sam sebe da me oni tuže, bilo koja od njih, institucija, ja ću to dokazati na sudu da krađu. Zašto? Zato što mi za pet mjeseci

BERIZ BELKIĆ:

Ja bih vas zamolio, Jovičiću, taj poziv da vas tuže ostavite van Parlamenta, a u Parlamentu nemojte,

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa molim vas, Parlament je zato da kažem, ja neću novinarima.

BERIZ BELKIĆ:

...nemojte pozivati da vas tuže kad ste u Parlamentu; hajde dobro.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

A znači moram tamo izaći da me tuže? E, to ću ponoviti tamo da me tuže.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, dobro, na konferenciji za štampu, dobro.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

To ću ponoviti tamo da me tuže, ali imam argumente. Zašto mi za pet mjeseci ne odgovore? Koji je to pomoćnik nekog ministra, ne želim da ga vrijeđam, što voza službeno auto, pa ga razbije u svatovima? Ili na putovanju na more? I niko ne odgovara nikad. Pa moramo to raspraviti, gospodine predsjedavajući. Ja znam da ste vi na mojoj strani.

BERIZ BELKIĆ:

Ne, ne, u pravu ste, sigurno.

Hvala lijepo. Evo, ima li dalje prijavljenih za raspravu? Ako nema, zaključujem.

Izvolite, gospodine Prodanoviću.

Oprostite, samo jedno upozorenje. Nas je maločas bilo 24 poslanika, sad smo nešto bolji jer ima nas 25. Ako imate namjeru i dalje, evo 26 neka sreća, ako imate namjeru da i dalje šetate, odlazite, dolazite, dajte da napravimo pauzu dva-tri sata, obavite sve poslove, pa da se dogovorimo kad ćete nastaviti. Ja ću sjednicu, budite sigurni, prekinuti onog trenutka kada kvorum, ali ćemo javno saopštiti – ima nekih problema, gospodine Lagumdžija, nešto vam glava gore-dole?, dobro – ja ću javno saopštiti zbog koga prekidamo sjednicu.

Izvolite, gospodine Prodanoviću.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, gospodo iz Savjeta ministara, gosti, moram izraziti zadovoljstvo u načinu i metodu rada koje je Komisija za finansije i budžet Predstavničkog doma započela, kada su u pitanju revizijski izvještaji za prošlu godinu.

Ja smatram da je vrlo značajno da Predstavnički dom da podršku ovakvom načinu rada, i takođe je za uvažavanje što ste se vi odlučili da za razmatranje u Predstavničkom domu dostavite po deset izvještaja, tako da to ne bi bio jedan površan pristup.

Želim reći i jednu stvar koja se odnosi na ovaj metod kojim smo se mi obratili ..., predsjedavajući Komisije, ovim budžetskim korisnicima .. institucijama BiH po osnovu revizorskog izvještaja, da je to odličan metod, metod saslušanja i vođenja diskusije o izvještaju Kancelarije za reviziju institucija BiH. Međutim, kapacitet naše komisije i načina rada postavlja jednu dilemu koju bih molio da imamo u vidu, zapravo, vi kao Kolegij u kontekstu mogućih promjena Poslovnika ... Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. U tom smislu predlažem i smatram da bi bilo neophodno imati jedinstvenu komisiju za reviziju, razmatranje izvještaja o reviziji Kancelarije, dakle glavne službe za reviziju institucija BiH, koja bi kontinuirano obavljala samo tu aktivnost i pored ovog uvažavanja malog kapaciteta oba doma Parlamenta BiH. Dakle, to bi bilo veoma značajno. U tom smislu bi se zaoštrio nivo odgovornosti i u tom smislu, mišljenja sam, da često kada se govori o nedostacima ili propustima u načinu poslovanja institucija koje koriste budžet i sredstva građana BiH bi analitički pristup bio od velike koristi, a osnivači ili odgovorna lica koja prave kontinuirano propuste u jednom ili dva ili više izvještaja morali bi snositi sankcije pored ove zakonske; odnosi se na to da se ovaj osnivač, odnosno institucija koja imenuje odgovorno lice, uskrati imenovanje ili primjeni odgovarajuću sankciju.

Mislim da bi to bilo veoma značajno imati u vidu kako bi se onemogućili propusti koji su u ovom smislu prisutni u radu. Takođe sam mišljenja da bismo na ovaj način stvorili pretpostavke kojima bismo iz godinu u godinu imali veću odgovornost prema ... i građanima BiH koji izdvajaju sredstva u budžet, a i ... pojedince u određenom smislu sankcionisali.

Bez obzira na sve, pratio sam i Izvještaj Glavne službe za reviziju i ono što se primjedbe postave. Želim reći da su izvještaji u 2006. godini značajno bolji nego u 2005. godini, pošto smo razmatrali i jedne i druge, i mislim da Parlament treba da posveti posebnu pažnju tamo gdje se uzastopno dobijaju dva negativna mišljenja. Mišljenja sam takođe, ukoliko postoje problemi u načinu u konstituisanju komisija i eventualno promjeni poslovnika o radu, da bi trebalo razmisliti o mogućnosti da na nivou i Doma naroda i Predstavničkog doma postoji jedna Komisija za finansije i budžet. Ne bismo duplirali poslove, a imali bismo komisiju za reviziju koja bi obavljala ove poslove. To je moje iskustvo za ovo kratko, 10 mjeseci, koliko sam u Parlamentu.

Hvala vam lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Prodanoviću. Gospodin Erić, pa gospodin Novaković.

SAVO ERIC':

Gospodine predsjedavajući, ja kao član Komisije podržavam moje kolege, ovo što su rekli, da ne bi širili ovu sad diskusiju, ali smatram da ova komisija je radila i molim da vi provjerite da oni članovi i poslanici koji nisu dolazili na Komisiju ili da se zamijene, ili da ubuduće dolaze.

BERIZ BELKIĆ:

Pokrenite inicijativu.

SAVO ERIC':

Evo, pokrećemo inicijativu.

BERIZ BELKIĆ:

Ko se mijenja?

SAVO ERIC':

Predsjednik Komisije neka to razriješi. To je jedno pitanje. Molim vas, ja bih nastavio sad dalje sa diskusijom. Predsjedavajući je rekao, znači da su ovi izvještaji katastrofalni, da je komisija za reviziju uradila jedan dio posla, da je interna kontrola koja je uvedena u ministarstvima uradila dio posla, a da 30% do 40% ima, znači usmenim razgovorima sa njima koje smo mi obavljali, da ima propust 30% do 40%. Da tamo ima propusta, znači od individualnih radnika, od ministara, zamjenika, znači svako prenosi odgovornost, a, jednostavno, novac koji ovaj narod s mukom ubire i štedi se, zadužujemo se, sve više i više se tako nemilosrdno troši da je to nemoguće. Svako ministarstvo vrši tendere. Zar je moguće da Savjet ministara ne shvati da ima jedan tender i da toalet-papir, o njemu stalno pričamo, da ne idemo dalje, za sva ministarstva nabavljamo, da jedan servis se radi za sva vozila Škodina ili bilo koja druga, pa pođemo od toga, a doći ćemo do basnosnovnih cifara, znači trošenja nemilosrdno novca i budžeta, za koji evo mi kao poslanici i političari odgovaramo na neki način.

Ja predlažem, pokrećem inicijativu ... da gospodin Špirić ovde dođe, da vidimo šta je uradio s onim obećanjima, reformama koje je rekao, da vidimo je li iko tamo zamijenjen, znači od tih ljudi koji će se useliti u ovu novu zgradu, posle tih silnih zakupa o kojima nema ni traga ni glasa i nismo ni na tome ništa uradili. Znači, useliće se u nove klime, dok mi ovdje gubimo vrijeme, pričamo, oni sad se hlade klimom i smišljaju nove kombinacije, mijenjaju ministre i smiju se iza leđa svima i kažu mi smo tu stručnjaci, a ovi koji dolaze su političari koji će otići za četiri godine.

Zaista, u tom pravcu trebamo pokrenuti inicijativu. A ovo što mi radimo sad, sjedimo satima, usvojimo, ne usvojimo, glasamo, evo usvojićemo danas neke izvještaje koji su katastrofalni, najvjerojatnije neke ćemo odbaciti, a moram vam reći da tamo ima ministarstava koji su zaista svoj posao uradili kako treba. Jedni rade kako treba, drugi najvjerojatnije nisu u mogućnosti ... Hvala, toliko.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvažene kolege, ja ću obratiti pažnju samo na dvije institucije, odnosno skrenuti vam pažnju samo na dvije institucije i na po jedan uočeni propust u te dvije institucije, zato što on sam po sebi ne bi trebao biti svojstven baš ovim institucijama. Naime, jedna od njih je Regulatorna agencija za komunikacije BiH, gdje u revizorskom izvještaju pod tačkom 3.5 stoji da je revidiranje poslova za 2006. godinu ponovno, znači ponovno uočili pojavu znatnog iznosa viška prihoda nad rashodima koje RAK stvara godinama. Tokom revizije uočili smo da je stanje ukupnih novčanih sredstava iznosilo 6.728.616,097 KM i pored činjenica kako je RAK zadnjih godina dosta finansijskih sredstava uložio u razvoj u vidu kupovine poslovne zgrade, nabavke monitoring opreme, te podrške razvoja unapređenju u sektoru komunikacija.

U isto ovo vrijeme, ne bi ovo ni bio veliki problem da u isto ovo vrijeme mediji muku muče kako da obezbijede ono što od njih traži Regulatorna agencija za komunikacije, po cijenu i da se zatvore i da im se plijeni imovina i da se podnose sudske tužbe. Na ovom organu više puta je tražen izvještaj o visinama plata u Regulatornoj agenciji za komunikacije jer su mediji nekoliko puta obavijestili javnost da tamo najniže plaćena struka je više plaćena od profesionalnog poslanika u Parlamentarnoj skupštini. I nismo nikada dobili odgovor na to delegatsko, odnosno poslaničko pitanje. Ni revizija se nije bavila ovim problemom.

Moj prijedlog u vezi sa ovim svim zaključcima je da se sugeriše Regulatornoj agenciji za komunikacije da preispita – a to je, čini mi se, ovdje u jednoj rečenici rekla i revizija – da se preispita cjenovnik i visina naknada koje medijske kuće moraju uplaćivati kako bi prije svega odnos između ovih rashoda i prihoda bio realan, kao što je i u većini drugih institucija na nivou BiH.

Druga institucija jeste Ustavni sud BiH. Naime, na početku samog izvještaja, revizija je jasno rekla preporuke koje nisu realizovane, dakle preporuke iz prethodnog revizorskog izvještaja, a onda je dalje rečeno neriješeno pitanje – usklađenost Odluke o platama pojedinih zaposlenih u Sekretarijatu Ustavnog suda sa važećim propisima. Da podsjetim ovaj parlament da sam više puta pokušavao zakonom o Ustavnom sudu definirati upravo i ovo pitanje, i sad mi je mnogo jasnije zbog čega je Ustavni sud bio na pozicijama na kojima je bio, kad se o tom zakonu tada raspravljalo. Naime, Ustavni sud je rekao da se ovo pitanje ne može riješiti zakonom nego ustavnim zakonom, a da, naravno, za to su potrebni opet neki drugi uslovi, a sve dotle naravno Odluka o platama ostaje definisana, na način kako je to definisano. Naravno, bez ikakvog zakona o Ustavnom sudu.

Dalje je rečeno u ovom izvještaju o Ustavnom sudu da ponovo Kancelarija preporučuje Ustavnom sudu da usvoji procedure izrade i usvajanja nacrtu budžeta koji će polaziti od analize i procjena potrebnih sredstava, preuzetih obaveza, predviđenih donacija itd. uz kvalitetniju komunikaciju sa Ministarstvom finansija. Možda ovo i ne bi bio problem da piše za neku drugu instituciju. I ne samo ova nego i sledeća konstatacija: Ponovno skrećemo pažnju na ovaj propust koji je prisutan u poslovanju, o stupanju na snagu Zakona o državnoj službi u institucijama, te preporučujem rukovodstvu da u saradnji sa Agencijom za državnu službu i

drugim nadležnim institucijama ubrza aktivnosti na usklađivanju internih akata. Dakle, Ustavni sud mora uskladiti svoja interna akta, naravno, ... rečeno je ovdje mišljenje na koji način.

I na kraju, Kancelarija za reviziju preporučuje rukovodstvu Ustavnog suda da zatraži od nadležnih institucija BiH autentično tumačenje usaglašenosti Pravilnika o naknadama za putne troškove sudija Ustavnog suda sa Zakonom o platama i drugim naknadama u sudskim i tužiteljskim institucijama na nivou BiH. Ovo zadnje, čini mi se, i najozbiljnije pokazuje odnos Ustavnog suda prema ovim pitanjima. Ne znam šta bi se desilo ako bi neko od nas tražio ustavnost ove odluke od Ustavnog suda! Da li bi Ustavni sud proglasio neustavnim svoju odluku? Ili ne bi? S tim u vezi podržavam jedan stav Ustavnopravne komisije da se pride izradi zakona o Ustavnom sudu, ali moram konstatovati da na tom još nije ništa urađeno. I predlažem da u okviru ovoga i ovaj doma donese zaključak da se u što skorije vrijeme pride izradi zakona o Ustavnom sudu kojim bi se definisala i ova pitanja, a koja nažalost u ovom momentu jesu predmet ozbiljnih primedbi revizije.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Novaković. Ima li još prijavljenih za diskusiju? Ako nema, zaključujem raspravu.

Dakle, idemo redom. Pred nama su deset izvještaja sa izvještajima ove komisije i određenim preporukama. Predlažem da se izjašnjavamo od institucije do institucije, da ne glasamo u paketu nego da idemo jednu po jednu, ako nemate ništa protiv.

Dakle, idemo, prvo Agencija za promociju starnih investicija (FIPA). Izjašnjavamo se o Izvještaju o reviziji, Izvještaju naše komisije i preporukama sadržanim u Izvještaju o reviziji naše komisije.

Dakle, idemo redom, Agencija za promociju stranih investicija, to nam je prvi Izvještaj. Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Glasajte sad!

23 „za“, bez „protiv“, četiri „suzdržana“, dovoljna entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Izvještaj o reviziji, Izvještaj Komisije o reviziji sa preporukama.

Idemo na sljedeću instituciju. Dakle, radi se o Direkciji za evropske integracije BiH. Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

24 „za“, bez „protiv“, četiri „suzdržana“, dovoljna entitetska većina.

Usvojili smo Izvještaj i za Direkciju CIPS, ne, pardon, za Direkciju za evropske integracije.

Sada nam je na redu Direkcija CIPS. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad! Glasamo o Izvještaju Direkciju CIPS.

23 „za“, jedan „protiv“, četiri „suzdržana“, dovoljna entitetska većina.
Konstatiram da smo Izvještaj Direkcije CIPS usvojili.

Idemo na sljedeću instituciju: Regulatorna agencija za komunikacije (RAK).
Molim vas da se pripremite za glasanje!

Glasajte sad!

20 „za“, četiri „protiv“, pet „suzdržanih“, dovoljna entitetska većina.
Konstatiram da smo usvojili Izvještaj Regulatorne agencije za komunikacije (RAK).

Idemo na sljedeću instituciju: Služba za zajedničke poslove institucija BiH.
Molim vas, pripremite se za glasanje!

Glasajte sad!

S 23 glasa „za“, jednim „protiv“, četiri „suzdržana“, dovoljnom entitetskom većinom,
konstatiram da smo usvojili Izvještaj Službe za zajedničke poslove institucija BiH.

Sljedeća institucija je Sud BiH.
Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

21 „za“, bez „protiv“, sedam „suzdržanih“, dovoljna entitetska većina.
Konstatiram da smo usvojili Izvještaj Suda BiH.

Sljedeća nam je institucija Tužilaštvo BiH.
Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Glasamo o Tužilaštvu. Izvještaj Tužilaštva.
S 21 glasom „za“, dva „protiv“, šest „suzdržanih“, dovoljnom entitetskom većinom,
konstatiram da smo usvojili i izvještaje vezane za Tužilaštvo BiH.

Sljedeća institucija je Ustavni sud BiH.
Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

23 „za“, dva „protiv“, pet „suzdržanih“, dovoljna entitetska većina.
Konstatiram da smo usvojili izvještaje vezane za Ustavni sud BiH, reviziju poslovanja
Ustavnog suda BiH.

Sljedeća institucija je Ministarstvo civilnih poslova BiH.
Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

S 23 glasa „za“, jednim „protiv“, četiri „suzdržana“, dovoljnom entitetskom većinom,
konstatiram da smo usvojili Izvještaj o reviziji sa preporukama Komisije, Izvještajem
Komisije, za Ministarstvo civilnih poslova BiH.

I ostalo nam je Ministarstvo sigurnosti BiH.
Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

S 24 glasa „za“, jednim „protiv“, četiri „suzdržana“, dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da smo usvojili Izvještaj o reviziji, Izvještaj nadležne komisije sa preporukama, za Ministarstvo sigurnosti BiH.

Ponavljam da prema riječima predsjednika Komisije imat ćemo priliku, na kraju generalne preporuke ima, kroz raspravu, kroz raspravu ovdje, koliko sam ja mogao notirati, iako ništa pismeno nisam dobio, pokrenute su neke inicijative od strane gospodina Prodanovića, u smislu da se prilikom izrade poslovnika, pretpostavljam, razmisli o uspostavi komisije koja bi se isključivo bavila razmatranjem izvještaja o reviziji, u funkciji pripreme za sjednice Parlamenta, taj posao obavljala i da se razmisli o mogućnosti da jednu komisiju imamo ... za oba doma.

Kad je riječ o inicijativi, molim, gospodine Novakoviću, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja sam, gospodine predsjedavajući, predložio dva zaključka.

BERIZ BELKIĆ:

Pa ja govorim, evo, pratite li vi mene.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Molim?

BERIZ BELKIĆ:

Ja govorim, a i vi ste mislili ... da ću ja to preskočiti, je li?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Mislio sam da ste završili pa da nećete predlagati.

BERIZ BELKIĆ:

A da ću vas preskočiti, je li?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja sam predložio dva.

BERIZ BELKIĆ:

Pa neću, ja ću reći, zapisao sam šta ste predložili. A hoćete da ponovite ili šta? Dakle, ja sam zapisao ... da ovaj parlament uputi sugestiju Regulatornoj agenciji za komunikacije da preispita cijene. Jeste li o tom govorili? Vezano za medije, objavljivanje u medijima itd. I druga stvar, predložili ste, odnosno inicirali ste da ovaj dom donese zaključak da se pristupi izradi zakona o Ustavnom sudu, ako sam vas dobro ja shvatio.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ne, ne, Vi ste me dobro shvatili, možda ja nisam dobro Vas shvatio; znači, mi smo glasali o tim zaključcima kao preporukama.

BERIZ BELKIĆ:

Izvještajima i preporukama i prihvatili.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa dobro, s obzirom da sam mislio da se odnosi na preporuke komisije; a ne, uredu, uredu, izvinjavam se.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Lazar Prodanović je svoja razmišljanja iznio i neke inicijative i ja sam to registrirao i rekao. Sigurno da će se ta pitanja tretirati prilikom izrade poslovnika. Što se tiče inicijative vezane za cijene itd., ja mislim da to nije predmet rasprave kad je riječ o razmatranju izvještaja o reviziji. Mi možemo kao posebnu neku inicijativu pokretati. Ako vi želite da pokrenete tu inicijativu, napišite je, upismenite; mi ćemo na Kolegij i ići ćemo dalje u proceduru oko nje.

Kad je riječ o zakonu o Ustavnom sudu, ja mislim da već postoji zaključak, da postoji zaključak da će se pristupiti izradi zakona o Ustavnom sudu BiH i možemo samo ažurirati, ažurirati i pozivamo Ustavnu pravnu komisiju da pristupi tom poslu izrade zakona o Ustavnom sudu BiH.

Pa takav je zaključak Predstavničkog doma svojevremeno bio, i okrugli sto da se organizira itd. Evo, ja ću organizirati, naravno, gospodine Džaferoviću. Je li uredu, gospodine Novakoviću? Jeste.

Idemo dalje. Imamo tačku 27. ... Molim vas da se dogovorimo. Evo je 13 sati, pauza za sat vremena, sat vremena za ručak. Hoćemo li nakon ovih, ove dvije tačke još da uradimo, pa da idemo na pauzu za ručak. Slažete se, hvala.

Idemo na tačku 27.

Ad. 27. Izvještaj o učešću pripadnika Oružanih snaga, policijskih i državnih službenika Bosne i Hercegovine u operacijama podrške miru za period od 1.9.2006. do 28.2.2007. godine

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, Ministarstvo vanjskih poslova, ... u saradnji sa Ministarstvom odbrane dostavilo je 27. jula Izvještaj iz ove tačke dnevnog reda. Predsjedništvo BiH je na 19. sjednici, 12. jula 2007. godine, usvojilo ovaj izvještaj i 17. jula ove godine zaključak o usvajanju dostavilo nama ovdje u Parlament. Materijale ste dobili, također ste dobili i Izvještaj naše Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost o ovom samom izvještaju. Vidjeli ste da je Komisija jednoglasno prihvatila Izvještaj i, uz ovu preporuku, uputila ga domovima Parlamentarne skupštine na usvajanje.

Otvaram raspravu o Izvještaju. Izvolite, gospodine Križanoviću.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući. Ja zapravo nemam neke posebne primjedbe na Izvještaj i prihvatam Izvještaj ovakav kakav jeste. Ali bih postavio jedno pitanje. Zbog čega zaista dolazimo u ovakvu situaciju da Izvještaj o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga, policijskih i državnih službenika u mirovnim operacijama podrške ...

BERIZ BELKIĆ:

Malo glasnije, Jozo, izvini, ili papir malo odmakni, ne čuje se ništa.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

...za razdoblje od 1.9. do 28.2. raspravljamo nakon šest mjeseci. Zar je to potrebno zaista? Moja primjedba se odnosi na to da se izvještaji razmatraju kad su aktualni. Mi ćemo sad po zakonu trebati, trebali bismo, dobiti već sljedeći izvještaje o angažiranju, a mi nakon pola godine raspravljamo.

BERIZ BELKIĆ:

Nadam se da ne misliš na Parlament; 17. jula je došao Izvještaj u Parlament.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ja vidim ovdje ... koje je razdoblje u pitanju.

BERIZ BELKIĆ:

Da, da, misliš na Predsjedništvo i resorno ministarstvo?

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ukoliko, ukoliko je u pitanju Predsjedništvo, nema da se vidi.

BERIZ BELKIĆ:

17. jula ovaj dokumenat je ušao.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Njima je onda upućen naravno.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Izvolite dalje. Adem Huskić.

ADEM HUSKIĆ:

Ja podržavam ovo što je rekao kolega Križanović i mislim da je jako tužno da nema nikoga iz Ministarstva odbrane da je ovde. Mislim da bi bilo korektno da su prije toga oni prije diskusija da su oni nešto rekli o ovom izvještaju. Pošto ne vidim nikoga, onda ... evo diskutovat ćemo ovako. Ja mislim bez obzira što njih nema da ovaj izvještaj ovaj parlament treba usvojiti. I mislim da je vrlo bitno i ... naglasiti i na Parlamentu da je učešće pripadnika Oružanih snaga i policijskih službenika naše zemlje u mirovnim misijama jedan, po mom mišljenju, veliki plus u vanjskoj politici BiH.

Da smo mi, to možda nekad zvuči kao floskula ali nije, od zemlje koja je koristila pomoć drugih došli u situaciju, evo, pomoć drugim zemljama da ide, da učestvujemo u područjima gdje su nestabilni uslovi, gdje su ratna dejstva itd., od policijskih službenika do vojnih. I, također, mislim da bi trebalo ovdje reći da kako se mi budemo približavali NATO paktu, kroz ovaj proces dali reforme odbrane, da će vjerovatno postojati potreba ili da će postojati zahtjevi za učešće i većeg broja naših pripadnika Oružanih snaga i policijskih službenika i u postojećim misijama i u nekim novim misijama, pa je to dobro. Mislim da Parlament ovaj ima to u vidu da obzirom da se uvijek oko takvih stvari očekuju dosta teške diskusije kao što su bili oko slanja jedinice za Irak.

Znači, da skratim priču, predlažem da usvojimo ovaj izvještaj.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Ima li dalje prijavljenih za raspravu?

Nema. Zaključujem raspravu. Molim vas pripremite se da se izjasnimo o Izvještaju o učešću pripadnika Oružanih snaga, policijskih i državnih službenika Bosne i Hercegovine u operacijama podrške miru za period od 1.9.2006. do 28.2.2007. Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

S 29 glasova „za“, bez „protiv“, jednim „suzdržan“, dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da smo usvojili ovaj izvještaj u naslovu, kako sam maločas izdiktirao u zapisnik.

Prelazimo na tačku 28.

Ad. 28. Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini za 2006. godinu

BERIZ BELKIĆ:

Ministarstvo sigurnosti je 25. maja 2007. Parlamentu dostavilo Informaciju o stanju sigurnosti u BiH. Naša komisija je ovu informaciju razmatrala 19. jula, dostavila Izvještaj i vidjeli ste da je Komisija Informaciju podržala i uputila ja u dalju parlamentarnu proceduru.

Komisija je također predložila domovima određene zaključke, u pet tačaka, o kojim bismo se mi trebali ovdje i izjasniti. Informaciju ćemo primiti k znanju, a o prijedlozima zaključaka bismo se izjašnjavali. Evo mi imamo, ja pozdravljam resornog ministra gospodina Tarika Sadovića i zahvaljujem mu se na strpljenju i upornosti i prisustvu.

Izvolite, gospodine Sadoviću.

TARIK SADOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani zastupnici, poslanici, kolege ministri, doduše malo ih je, dame i gospodo, dozvolite mi da vam ukratko kažem nekoliko riječi o predmetnoj informaciji. Pred nama, pred vama je dakle Informacija o stanju sigurnosti ili bezbjednosti u BiH za 2006. godinu. Ja naravno nisam bio ministar prošle godine, ali ću je predstaviti kao da je moja, jer mi je to obaveza i jer je to pitanje kontinuiteta.

Žalim da vas obavijestim da sam dao nalog da se izradi informacija o stanju sigurnosti za prvih šest mjeseci ove godine i, nadam se, da će se ona uskoro naći na razmatranju u ovome domu. Informacija za 2006. godinu je sačinjena po metodologiji i na način koji je ovaj Predstavnički dom već potvrdio kao ispravan. Naravno, pitanje sigurnosti nije, niti će biti, isključivo pitanje statistike, brojeva i procenata, nego i opće percepcije društva, građanstva, isto tako kao što je i pitanje subjektivnog individualnog osjećaja pojedinca. Osjećaj sigurnosti ne može se, dakle, iskazati isključivo statistikom. Ministarstvo sigurnosti prikupilo je, objedinilo i obradilo podatke koje su nam dostavile agencije za provođenje zakona - Granična policija BiH, Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA), Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije, Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, Policija Brčko Distrikta, Obavještajno-sigurnosna agencija BiH, Tužilaštvo i Sud BiH, Ured za saradnju sa Interpolom, Uprava za indirektno oporezivanje i Ministarstvo civilnih poslova.

Predmet Informacije je analiza krivičnih djela koja su propisana krivičnim zakonima BiH, odnosno krivičnim zakonima entiteta i Brčko Distrikta. Iz prikupljenih podataka i uporednih pokazatelja mogu se u značajnoj mjeri otkriti najveći sigurnosni problemi, izazovi i pojave, na osnovu kojih bi zakonodavna i izvršna vlast trebala da odredi odgovarajuće prioritete, odnosno smjernice za djelovanje, a sa ciljem poboljšanja stanja sigurnosti, bezbjednosti u BiH. Ukupno stanje sigurnosti u 2006. godini ocijenjeno je zadovoljavajućim, što je opisna ocjena ili minimalna prolazna ocjena. Parlament će utvrditi da li je ocjena tačna ili nije.

Ja vas molim da uzmete u obzir činjenicu da se BiH, za razliku od drugih država, susreće sa izraženim dodatnim problemima traumatičnog ratnog naslijeđa, počinjenih ratnih zločina i zločinaca koji su na slobodi, narušenim međunacionalnim i međukonfesionalnim odnosim, a s tim u vezi i diskriminacijama po raznim osnovama. Također, nisu nas zaobišle ni prateće negativne tranzicione pojave ... koje, uz uobičajne pojavne oblike kriminaliteta, dodatno usložnjavaju sigurnosnu situaciju. Velika stopa nezaposlenosti u BiH generira osjećaj nesigurnosti, a neposredno je povezana i sa izvršenjem mnogih krivičnih djela.

Dame i gospodo, čeka nas reforma policijskih struktura u BiH. Potreba za reformom nesporno je utvrđena od strane svih političkih faktora. Ona je zadnji veliki uslov koji moramo ispuniti da bi potpisali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU i krenuli brže u proces evropskih integracija. Bez reforme policije nije realno očekivati da se stanje sigurnosti u narednom periodu značajnije poboljša. Reforma policije treba nam radi nas, a i radi evropskog puta BiH. U Informaciji je stanje sigurnosti: ima obilje podataka iz kojih se mogu izvlačiti različiti zaključci; u nekim oblastima uočljivi su negativni trendovi, porast broja izvršenja krivičnih djela, u odnosu na prethodnu godinu; a u nekim smanjenje.

Neću nam, dakle ni vama, oduzimati dragocjeno vrijeme čitajući detalje iz dokumenta, samo ću pokušati da dam nekoliko općih ocjena. Smatram da je stanje javnog reda i mira u cjelini gledano zadovoljavajuće. Bilježi se napredak u borbi protiv ilegalnih migracija i trgovine ljudima, postoji i jedan poseban veliki izvještaj državnog koordinatora za ovu oblast. U oblasti krivičnih djela protiv života i tijela kao i krivičnih djela protiv dostojanstva osobe i morala bilježi se porast broja, što je negativan trend. Sa rezervom također treba uzeti jer pad broje krivična djela protiv sigurnosti imovine i lica, jer su postali teži oblici razbojničkih krađa. Raste broj krađa motornih vozila sa mnogo elemenata organiziranog kriminala i to je

zabrinjavajuće, iako je tokom 2006. godine zabilježeno nekoliko uspješnih policijskih akcija na razbijanju kriminalnih grupa koje se time bave.

Prošle godine izvršena su 74 ubistva u BiH. U oba entiteta registrovan je pad broja krivičnih djela iz oblasti privrednog kriminaliteta. Nažalost, sporo procesuiranje izvršilaca ovih djela negativno se odražava na percepciju u javnosti. Hapšenje osoba osumnjičenih i optuženih za ratne zločine, veoma je složen problem, bez obzira što svi politički subjekti javno deklariraju spremnost da svi zločinci moraju odgovarati za svoje zločine. Oko 13 hiljada krivičnih prijava za ratne zločine nalazi se pred Sudom BiH. Možemo sračunati koliko će trebati vremena da se sa postojećim kapacitetima ovaj proces privede kraju. Smatram da se bez obzira na cijenu ovaj proces mora okončati u razumnom roku, jer ovoj državi trebaju istina i pravda, kao što čovjeku trebaju vazduh i voda.

Poseban problem je problem korupcije. Problem korupcije je izrazito prisutan i zahtijeva sistem, sistemski državni odgovor. Stanje u toj oblasti je zabrinjavajuće. Dozvolite mi da posebno istaknem jedan problem, a to je stanje sigurnosti u saobraćaju. Neki će me kritikovati što stanje sigurnosti u oblasti saobraćaja smatram prioritetnim. Za mene je ljudski život na najvišem stepenu vrijednosti. A prošle godine smrtno su stradale 424 osobe na cestama u BiH što je za 12% više nego u 2005. godini. A teško povrijeđenih osoba bilo je preko 2.100. Broj saobraćajnih nesreća je preko 36 hiljada. Posljedice ovog stanja višestruke su kako za pojedinca tako i za državu. Ako je ljudski život najveća vrijednost, a ja dakle smatram da jeste, onda je to najveći sigurnosni izazov.

Naravno, ne potcjenjujem bilo koji drugi sigurnosni problem ili prijetnju, dapače. U oblasti terorizma, prošle godine zabilježeno je jedno krivično djelo, a evo, u ovoj godini nije nijedno. To znači, to ne znači da možemo biti spokojni i da se možemo prema tom zlu ili prijetnji odnositi pasivno. Smatram da u toj oblasti sa predstavnicima međunarodne zajednice, a posebno sa SAD, koristeći njihova znanja i iskustva, materijalnu i drugu pomoć, moramo razvijati prije svega domaće kapacitete policijskih agencija. A posebno naglašavam SIPA-u, Državnu agenciju za istrage i zaštitu, naravno i Obavještajnu službu, te sve skupa na veći nivo podići – civilnu, vojnu i policijsku saradnju i koordinaciju.

U oblasti granične sigurnosti bilježi se određeni napredak. Spremni su važni dokumenti i ovom prilikom želim da vas obavijestim da je inovirana Strategija integriranog upravljanja granicom, Akcioni plan i stanje, procjena stanja sadašnjeg, da će biti ti dokumenti vrlo brzo upućeni Vijeću ministara na usvajanje.

Spomenut ću i problem maloljetničke delinkvencije i posljedica, jer te pojave također su veoma izražene i traže posebnu pažnju, ali ne samo policije nego i drugih državnih organa i institucija, a, naravno, to je i određeni socijološki fenomen koji traži ... i stručnu elaboraciju.

Što se tiče opojnih droga, vrlo brzo ću pred ovaj dom uputiti jednu širu informaciju o stanju u oblasti borbe protiv zloupotrebe opojnih droga. U ovoj sadašnjoj informaciji imate podatke za 2006. godinu.

Poštovani zastupnici, poslanici, ja vam više neću govoriti o konkretnim pokazateljima iz ove informacije, ali dozvolit ćete mi da iskoristim ovu priliku i da vam ponudim jednu ideju za koju smatram da je vi, izabrani predstavnici naroda i građana, trebate razmotriti sa dužnom

pažnjom. Oblast sigurnosti postala je toliko kompleksna da prevazilazi mogućnosti jednog ministarstva, ma kako ono bilo kapacitirano i organizirano. Nije to slučaj naravno samo kod nas i, da me ne bi pogrešno razumjeli, to je slučaj u puno većim i razvijenijim državama. Zato bi trebali razmisliti i to vam preporučujem da u ovoj državi napravimo vijeće za nacionalnu sigurnost ili vijeće za državnu sigurnost. To vijeće sačinjavali bi najviši predstavnici državne i entitetske vlasti. Dakle, članovi Predsjedništva BiH, predsjedavajući, zamjenici predsjedavajućeg Vijeća ministara, predsjedavajući i zamjenici oba doma Parlamentarne skupštine BiH, zatim ministri odbrane, sigurnosti, unutrašnjih, vanjskih poslova, dakle, entitetski premijeri, naravno entitetski ministri unutrašnjih poslova, direktor Obavještajne službe; naravno da je prijedlog otvoren i za druge značajne ličnosti ako sam ih slučajno propustio.

Vijeće za državnu sigurnost bavilo bi se najkрупnijim pitanjima, izazovima sigurnosti u ovoj zemlji. A istovremeno bi taj forum bio odlično mjesto i prilika da se naši međusobni strahovi smanjuju, kao i prilika da se oko drugih pitanja konstruktivno razgovara. Naravno, sve bi to trebalo uokviriti i odgovarajućim ustavnim i zakonskim propisima.

Ja vam se zahvaljujem na pažnji.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine ministre. Otvaram raspravu.

Gospodin Lagumdžija, izvolite. Novaković, Raguž; samo malo, Novaković, Raguž, Mehmedović, Izetbegović.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Koristim priliku da se u samom startu zahvalim ministru na tome što je preuzeo jednu neuobičajnu ... odgovornost da ustvari nam predoči ono što nema veze s njim, a to je Informacija o stanju sigurnosti u 2006., a on je ipak ovdje postavljen za ministra u ovoj godini i to ustvari govori o njegovoj odgovornosti prema instituciji koju predstavlja što smatram izuzetno pohvalnim. Bilo bi možda za očekivati da ministar u ovakvoj situaciji se ponaša kao da to nema veze s njim, jer on je, ko biva, došao jučer. I mislim da je to jako dobro.

Također, ovo je dosta osvježavajuće za ovaj parlament da uz jednu tačku dnevnog reda imamo istup ministra koji je uslijedio nakon što smo dobili na vrijeme materijale. Kad sam rekao na vrijeme, mislim baš na vrijeme. Baš je bilo vremena.

Za razliku od onog maloprijašnjeg, tačke dnevnog reda, kada je s pravom predsjedavajući Predstavničkog doma ukazao na to da je Parlament tek prije petnaestak dana dobio ovu informaciju koja se tiče prisustva Oružanih snaga, zaključno sa drugim mjesecom, pa možemo reći da mi smo amnestirani, jer ta četiri-pet mjeseci razlike nije do nas nego do drugih institucija kao što je Ministarstvo odbrane, ... Vijeće ministara, pa i Predsjedništvo u cjelini. Međutim, ovdje nije takav slučaj, ovdje smo mi praktično dobili Informaciju koja je napravljena tek u aprilu za prošlu godinu. Dostavljena nam je 24.5., odnosno zaprimljena kod nas 25.5., a prošlo je evo više od dva mjeseca dok je dobacila do nas, čak je i ova komisija sebi uzela za pravo dva mjeseca lufta da raspravlja o jednoj ovakvoj informaciji. Dakle, ako ono maloprije nije bilo do nas, ovo je do nas ko i do njih. Jer smo ipak ovakvu jednu informaciju kažu imali danas.

Da ne bi ... nastavili se s čuđenjem što hvalim ovoliko ministra, ja ću preći na sadržinu Informacije i govorit ću o onome što ovdje piše, o onome što smo ovdje čuli. Ja sam izuzetno nezadovoljan ovakvom jednom Informacijom, a i onim što ona ocrtava kao i stanjem u ovoj oblasti. Želim biti vrlo precizan da ne bi bilo ... ocjena da se priča paušalno i slično. Naime, ova informacija je kao što i u samoj preambuli njenoj kaže, što nas je ministar i podsjetio, prirodno, naslanjajući se na samu informaciju s kojom nema veze, da je bila ambicija da se ukaže na jedan sveobuhvatan način na sve ono što je najvažnije što treba učiniti. Ima nekoliko stvari koje su ovdje, samo ću o njima govoriti.

Smatram da tri aspekta ovdje su potpuno neodgovarajuće obrađena i nedostojno; na pravi način njihovo, da tako kažem, efektuiranje tih problema u prijedlogu mjera i aktivnosti. Naime, tri su kapitalne stvari: organizovani kriminal, o organizovanom kriminalu ovdje praktično nema ozbiljne analize, pa skoro da se ta riječ ne spominje osim na jednom ili dva mjesta vrlo onako metodološki, što kažu, ispravno, a sadržinski dosta prazno. Organizovani kriminal! Zatim privredni kriminal je ovdje obrađen na jedan potpuno neprihvatljiv način, o tome ću konkretno govoriti. I, posebno, drago mi je što sam čuo od ministra da će, da je i on sam uočio da bi dobro bilo da se izađe sa jednom sveobuhvatnijom informacijom kada je u pitanju borba protiv droge.

A u ovom izvještaju i bit ću vrlo konkretan šta to znači – u ovom izvještaju se tome, neću da kažem, pristupilo na jedan površan način, nego podaci koje ovdje vidimo ustvari su alarmirajući. I upravo podaci iz ovog izvještaja govore o tome da jako dobro i mislim da je dobro da osnažimo ... ovo izlaganje ministra sa jednim zaključkom ovog doma, kada je u pitanju borba protiv droge: da se Parlament aktivno uključi u iniciranje odgovarajućih akcionih, strateških dokumenata u borbi protiv droge. Bit ću i precizan šta o tome mislim.

Pazite, kad pogledate ovaj, što kažu, drogerski dio, možete da vidite da je u BiH, evo uzet ću Federaciju u prošloj godini, kad vidite ove cifre, uzmite od strane 14. do 17., ja sam prvo pomislio da je ovo stvarno fascinantno dok nisam bolje se zagledao u to. Pa kaže, nažalost, je li, imate podatke o tome koliko je droge zaplijenjeno, kaže heroin 39.853,633, dakle pazite 39 miliona nečega, međutim onda vidite da to nije 39 miliona, nego 39 hiljada jer je ono neki zarez tamo. Nije tona, nije kilograma, nego grama. I, ustvari, kad pogledate, vidite da je u prošloj godini zaplijenjeno u Federaciji 4 kilograma heroina, kilogram kokaina i, da ne pobrajam čega sve dalje, govorim o ovome. I vidite, također, da je u 2006. pad za pet do dvadeset puta u količini zaplijenjene droge. Pazite, a kad pogledate našu Graničnu službu, jedan mi je tu čovjek, komentarišući, onako, je l', kako se može komentarisati, evo vidite ovaj kaže - kokaina prošle godine zaplijenjeno 9,5 hilj., 9 kilograma, a ove godine 0,1 gram. Dakle, Granična služba je zaplijenila 0,1 gram kokaina. Kao da je za ličnu upotrebu nekom uzela na granici, mislim, ili za lijeka bilo. Ovo je zaista mislim – ove cifre su ustvari poražavajuće. Vi iz ovoga ustvari vidite, vi iz ovoga ustvari vidite da kad su ove kad je u pitanju, ako je ovo sve droge što je nađeno u BiH prošle godine, onda mi ustvari imamo mnogo, mnogo veći problem nego što to na prvi pogled izgleda.

Poznato je da je BiH tranzit za drogu. Molim vas, kad odu naši ljudi na sastanke regionalne, ovi iz SIPA-e, OSA-e, MIP-a, FIPA-e, tako, kad odu oni tamo, uglavnom pričaju o ratnim zločinima, zato što tu znaju o tome šta će pričati. Znae zašto ne pričaju o drogi? Zato što u Srbiji, Rumuniji, Hrvatskoj, Sloveniji ovi daju izvještaje koliko su tona, a sad bi naš

trebalo da kaže - a mi smo 14 grama prošle godine našli na granici. Mislim, to je najblaže rečeno, ovaj izvještaj da je samo radi ove droge napravljen ovdje, on je za pozdraviti što je došao kod nas, ukoliko ćemo ga aktivirati, dalje djelovanje i Ministarstva sigurnosti i Vijeća ministara, pa i drugih institucija, samo kad je u pitanju evo o čemu sada govorim.

Ja zaista neću da vas dalje peglam s ovim podacima iz ovog izvještaja kad ih detaljnije pročitate, ali možete da vidite da se dakle radi o podacima koji ustvari govore da ova zemlja ima ogroman problem sa drogom. Ovaj izvještaj je dokaz za to i da se naše institucije uopšte ne bore protiv toga na nivou nalaska, a kad uzmete to da je praktično to sve nađeno, ovo sve što je nađeno, nađeno je u Sarajevu tu, skoro. I kad pogledate broj ljudi koji su privedeni po ovome i kad podijelite sa brojem kilograma i grama dođete do podatka da je jedno krivično djelo iz domena droge bilo pet grama teško. Pa to znači da su ustvari fatani ljudi koji su ustvari bolesnici, bolesnici; ja govorim da su to korisnici, oni, to su bolesni ljudi. Dakle, radi se o bolesnim ljudima. I vi ustvari vidite da imamo podatke koji su, najblaže rečeno, alarmirajući i ja vas pozivam da ovaj izvještaj kad je već prošlo godinu i kusur dana, kad ministar, zaista poštujući instituciju kojoj pripada, što mu ja zaista mu dajem punu podršku na tome, govori o nečemu što je čovjek upao. Da zaista ovo iskoristim kao jedan povod da se makar u ovom domenu ponovo suočimo sa ovim stvarima za šest sedmica, 12, 17, koliko god treba. I da se napravi jedna, ako pravimo javne rasprave o poljoprivredi, pa možemo i o borbi protiv droge. Ponukani, evo, upravo ovim ovdje.

Kada je u pitanju organizirani kriminal, bojim se da tu imamo poprilično velikih problema iz ovog izvještaja. Možete da vidite da je privredni kriminal u Federaciji bio prošle godine 345 djela, u RS 790, u Brčkom 554, to je 1.189 djela iz domena privrednog kriminala. A kad saberete po kantonima, u kantonima ih je bilo 26.249. Pa o čemu se ovdje radi, baš onako o decentralizaciji. Dakle, u RS je bilo 790, a u 10 kantona 26 hiljada slučajeva privrednog kriminala. Istina, u Federaciji je bilo manje nego u RS, duplo manje. Jer federalni MUP našao 340 ljudi, a kantonalni 26 hiljada i kusur. Što slučajeva što ljudi, .. kad brojite slučajeve ljudi, vidite male su proporcije itd. Dakle, očigledno, a kad sad napravimo onaj slijed koji mi imamo ... kad dobijemo od tužilaštva nešto ili od suda ili sada ..., mi u stvari ne možemo da uhvatimo onaj niz koliko je ljudi istragom pokriveno kao što ovdje piše, koliko je tužilaštvo preuzelo, pa procesuiralo i napravilo koliko-toliko, da tako kažem, tvrdim, a onda koliko je sud presudio. Drugim riječima, mislim da to zahtijeva od nas da dobijemo jednu cjelovitiju informaciju. I zato ja predlažem, da jedan moj drug ne bi ... očešao pogled gledajući na sat, predlažem sljedeća tri zaključka.

- Zadužuje se Vijeće ministara da u roku od 60 dana – ja ću ovo dati sve – napravi cjelovitu informaciju o stanju i krivičnim djelima u domenu opojnih droga sa akcionim planom za borbu protiv organiziranog kriminala i njegovih posljedica.

Dakle, to je samo malo proširenje onoga što je ministar već, tako da vjerujem da će ovo naići na njegovu podršku.

Drugi zaključak:

- Zadužuje se Vijeće ministara da u roku od 90 dana napravi cjelovitu informaciju o privrednom i organizovanom kriminalu, sa analizom rada pojedinih institucija kroz podatke o tome koliko su istražni organi napravili prijave, koliko tužilaštva procesuirala i koliko sudovi pravosnažno okončali, uz podatke o oduzetoj imovini proistekloj iz kriminalnih radnji.

I treći zaključak. Dajem punu podršku onome što je ministar predložio, ali ne želim da to politiziramo, a to je: (... .. upravo da ne bi ovu njegovu inicijativu da je ne bi ubili dok je mala).

- Zadužuje se Vijeće ministara da napravi odgovarajuću analizu i u saradnji sa Predsjedništvom BiH Parlamentu predloži institucionalni način djelovanja kroz oblike kao što je Savjet za nacionalnu bezbjednost.

Dakle, da sad ne zaključujemo tako nešto, ali da joj da, tražimo od njih analizu, pa da s Predsjedništvom malo vide kako se to u drugim zemljama; ima potrebe za tim, jer ova informacija govori ustvari da ima potrebe za takvim stvarima.

I to bi bilo sve za sada.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Prije svega želim jasno reći da ćemo podržati predloge gospodina Lagumdžije kad se tiče ove informacije o bezbednosti. Posebno onaj prvi prijedlog zaključka. Imajući u vidu da je i sama komisija obratila pažnju, Zajednička komisija obratila pažnju na taj segment, smatrajući ga prioritetnim, ali isto tako imajući u vidu i posledice, posledice nedjelovanja ili nedovoljnog djelovanja u ovoj oblasti.

Ja ću biti vrlo kratak. Prije svega, želim konstatovati da u ovoj informaciji nisam uspio naći neke predloge koje je iznio ministar, pa sam onda uzeo Izvještaj Savjeta ministara, pa ni tamo nisam uspio naći neke od ovih stavova i predloga resornog ministra. I, kao što ministar reče, on samo izvještava za period kada on nije bio ministar, a zbog kontinuiteta moram reći da nisam našao kontinuitet u prethodnom mandatu prethodnog ministra oko ovih konstatacija ili predloga o kojima je govorio ministar Sadović.

Dakle, jasno je – radi se o stavovima, ličnim stavovima ministra, rekao bih, političkim stavovima koji nisu trebali biti sastavni dio ove informacije i ja ih ne smatram sastavnim dijelom ove informacije i taj dio diskusije ministra ću zaboraviti. Imamo pitanje za ministra Sadovića. U medijima se dosta govorilo oko nabavke opreme za prisluškivanje, način korišćenja te opreme, mogućnost zloupotreba i sl. Zanima me u kojoj fazi se sada nalazi nabavka ove opreme, s jedne strane, i, s druge strane, da li je Ministarstvo bezbednosti pripremlilo potrebna dokumenta, a koja se tiču načina korišćenja ove opreme s ciljem izbjegavanja mogućnosti zloupotrebe?

Kad se radi o samoj informaciji, o stanju bezbednosti, činjenica je da je ona pisana po ustaljenoj metodologiji i činjenica je da je ona zbir podataka sa tri nivoa. Mjere koje je predložio Savjet ministara na kraju, ili Ministarstvo, pretpostavljam Savjet ministara je podržao ove mjere, uz mjere koje je predložila u svojoj informaciji ili svom izvještaju ustvari nadležna komisija, su prihvatljive, što se tiče Kluba poslanika SDS, ali ponavljam nedovoljne, nedovoljne da bi se riješili neki istaknuti problemi. Znači, već istaknuti problemi i na ovoj samoj sjednici.

Iz ovih razloga, znači s obzirom da, uz ove dakle prijedloge zaključaka koji su do sada, ukoliko su usvojeni naravno, uz ove mjere mi ćemo podržati ovu informaciju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem gospodinu Novakoviću. Sljedeći za diskusiju se javio uvaženi poslanik Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedatelju. Evo, ja bi se pridružio onima koji su pozdravili ovakav način rasprave. Odgovornost koju je ministar iskazao i način na koji evo otvaramo raspravu o ovom vrlo važnom pitanju, da ne ponavljam neke od ocjena koje su kolege Lagumdžija i Novaković dali, ja bih samo pozornost skrenuo na nekoliko elemenata.

Prvo, većina nas je ovdje u kontinuitetu bila u određenim institucijama, od Daytonu i prije Daytonu i nakon Daytonu i znamo kako se mukotrpno stvarala državna infrastruktura koja bi trebala biti odgovorna za pitanja sigurnosti u BiH, od prvog zakona o Državnoj graničnoj službi, broja pripadnika, načina djelovanja, pa onda do SIPA-e, OSA-e, Interpolu i sveg ostalog. I evo danas imamo prigodu dakle da u Informaciji o stanju sigurnosti u 2006. godini imamo ovdje evidentirano da su podatke za ovu informaciju ministarstvu, naravno Ministarstvo sigurnosti kao kruna, resornom ministarstvu, Vijeću ministara dostavile: Granična policija BiH, Državna agencija za istrage i zaštite (SIPA), Ured za suradnju s Interpolom, Ministarstvo civilnih poslova, Uprava za neizravno oporezivanje, entitetska ministarstva unutarnjih poslova, Brčko Distrikta, OSA, Sud i Tužiteljstvo BiH. I to je zaista značajno i dobro da imamo u ovoj informaciji podatak da su sva ta tijela, državne institucije i entitetske dostavile.

Međutim, ova informacija nema tu dubinu niti analitički karakter da kaže u kojoj mjeri ta infrastruktura trenutno – i to je moja sugestija ministru, odnosno pitanje – osigurava ispunjavanje minimuma sigurnosti ove zemlje i njenih građana. I to objektivno ovoj informaciji nedostaje i ona je na neki način još uvijek jedno mehaničko sklapanje raznih informacija od ovih tijela. I inače joj treba ta analitička dimenzija, ja ću to potkrijepiti na nekoliko važnih primjera.

Jedan od njih je kaže migracijska kretanja, ulazak ... državljana zemalja visokog migracijskog rizika ... preko međunarodnih zračnih luka u BiH. Pa kaže da je došlo do povećanja broja ulazaka ove vrste preko 23% u prošloj godini; nemamo, nemamo kvalitetnu analitiku. Šta je razlog tog povećanja? Ko su ti državljani itd.? Pa onda, isto tako, da se taj procent, kad je u pitanju pokušaj ilegalnih prelazaka granice BiH, povećao, zamislite, za čak 96,79% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo su podaci koji traže, koji traže od ministarstva, odnosno ovih odgovornih agencija, institucija da jednu kvalitetnu analitiku ponude. Šta su uzroci tome?

Treća stvar i možda najočitija u svemu tome je poglavlje kriminaliteta koje otpočinje sa terorizmom i trgovinom oružjem koje nisam ili nisam dobro pazio ili nisam uopće u dosadašnjem niti izlaganju ministra niti u ovim raspravama uočio da je svrstano u red prioriteta

kad je u pitanju sigurnost, a mislim da bi trebalo biti ... gdje se ovdje kaže da je SIPA, ovdje se spominje samo SIPA, tijekom 2006. godine pratila aktivnosti i djelovanje te vršila niz provjera za veći broj organizacija i udruga, koji su prema raspoloživim obavještajnim informacijama dovodili u vezu sa terorizmom i financiranjem; radi se, kaže, o udrugama i njihovim članovima i simpatizerima koji svojim ponašanjem i djelovanjem ispoljavaju vjerski ili nacionalni ekstremitetizam i radikalizam i tu završava Informacija. Niti šta su saznali sa tim analizama, niti u kojoj mjeri te analize ukazuju na to ... kakva je opasnost od tog po međunarodni i sigurnosni položaj ove zemlje i niz drugih stvari, i mislim da, uz sve pomake i pohvale u evoluciji ove sigurnosne infrastrukture institucija, mi danas ipak možemo reći da je još ovo uvijek, još uvijek, jedan mehanički izvještaj.

I, naravno, on je puno, puno veći iskorak u odnosu na par godina prije i to treba pozdraviti, ali sad, kad imamo sve ove institucije, trebamo kao prvi korak prije razmišljanja o novim institucijama, to je također moj prijedlog zaključka – ne da razmišljamo o novim institucijama nego da ovaj institucionalni okvir stavimo u odgovorniju funkciju i ulogu u ovoj zemlji.

Nijednog elementa u ovoj informaciji nema o sigurnosti povratnika u BiH. A vidimo svaki dan i na malim i na velikim ekranima i u pisanim medijima šta se dešava. Ne lociram to ni na jedan ekskluzivno prostor, ali smatram da je to jedno od pitanja koje zasluhuje da bude .. visoko na listi prioriteta kad je u pitanju odgovor na sigurnosne izazove u BiH.

Dakle, moj prijedlog je ... da ne čekamo godinu dana i da onda još kad dođe to, ovo što je gospodin Lagumdžija rekao, onda još čekamo pola godine i kad dođe. Nego da jedan od zaključaka ovog doma bio, imamo mi i našu zajedničku komisiju koja je uradila svoj dio posla, dala određene preporuke koje naš klub podržava, mislim da su kvalitetne, ali nisu dovoljne. Dakle, da se najmanje polugodišnje razmatra ovo izvješće, najmanje polugodišnje i da se ova, ove sugestije iz rasprave kroz zahtjeve prema Ministarstvu sigurnosti i Vijeću ministara zaista implementiraju u i metodološki i analitički i u svakom drugom pogledu u sljedećim informacijama koje neće čekati ponovo godinu i po ili dvije da dođu na dnevni red. Imamo veliku odgovornost, sigurnosni izazovi i globalni izazovi ... su ono što će obilježiti naredne, naredne generacije i što mi trebamo kao jedan odgovor ponuditi ... kroz jedan sustavan pristup. Ima li perspektive u tom važnom segmentu društvenog života za našu djecu i sve one koji žele živjeti ovdje?

Evo, hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Je li replika?

_____ (?)

Redovno, ne replika.

BERIZ BELKIĆ:

Redovno. Ima li još neko redovno? Evo i Huskić registrovano, Huskić se još prijavio. Jovičić. Ima li još neko možda?

Dakle, imamo još Mehmedovića, Izetbegovića, Huskića i Jovičića. Izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, slažem se naravno sa kolegama zastupnicima koji su prije mene govorili oko ovih konkretnih pojedinosti i oko Informacije, odnosno izvještaja o sigurnosti, koje je dostavilo Ministarstvo. Ali prilikom svojih diskusija, smatram da bi trebali voditi računa o ustavnopravnim nadležnostima kako Ministarstva tako i njenih organizacionih jedinica DGS-a, SIPA-e itd. I, na osnovu toga, predlagati zaključke i iznositi ocjene o pojedinim segmentima ovog izvještaja, naravno, imajući na umu i metodologiju, odnosno pristup izvještavanju iz ove oblasti, kada je u pitanju izvještavanje Parlamenta, odnosno Parlamentarne skupštine BiH od strane Ministarstva sigurnosti o sigurnosti u BiH. Ako se posmatraju cifre, procenti, brojke u ovom izvještaju, onda stekne se dojam da je stanje sigurnosti u BiH .. na jednom vrlo visokom nivou. Ali sam po sebi izvještaj ne znači ništa, ako je osjećaj sigurnosti, individualne sigurnosti, građanina na neki način loš ili je gori ili teži ove godine nego prošle godine ili je možda bolji. Stoga bi se osvrnuo na metodologiju izvještavanja i, evo, ako mogu da dam par sugestija ministru možda da predloži ovom parlamentu drugačiji metodološki pristup izvještavanju u ovoj oblasti.

Naime, sa posebnim senzibilitetom u metodologiji izvještavanja bi trebalo ugraditi mjerljive veličine. Kad kažem mjerljive veličine, da bi se stekao osjećaj lične sigurnosti puno bolji nego što to imamo danas. A što direktno utiče na ovu vrijednost? To su možda sljedeći faktori: korupcija u policiji koja ima direktno vezu sa osjećajem lične sigurnosti građana; ako građanin ne može da se osloni na policiju, kada je u pitanju lična i imovinska zaštita, onda je očekivati da u policiji rade korumpirani ljudi, da u policiji imaju ljudi koji su u vezi sa mafijaškim grupama ili sa nekima koji zloupotrebljavaju rad policije.

Druga stvar, veza, odnosno uplitanje u rad policije kako kriminaligenih lica tako i organiziranih grupa, naročito ovo podvlačim – automafije, lica organiziranih grupa koja se bave trgovinom ljudima, opojnim drogama itd.

Sljedeća stvar, to su primjedbe i predstavke građana što anonimne, što sa poznatim podnositeljima. Dolazimo u situaciju da građani pišu anonimne predstavke zbog osjećaja nezaštićenosti od strane te policije, odnosno bojeći se revanšizma od strane policijskih službenika ako bi se potpisali na nekoj predstavci. A evidentno je da u našoj policiji u čitavoj BiH, nažalost, i dan-danas rade ljudi koji nemaju baš čistu, neću reći, savjest nego čistu ... istoriju u svom životu.

Dalje, zloupotreba policije u političke svrhe. Svjedoci smo naročito u izbornim godinama da imamo učestalo podnošenje krivičnih prijava, naročito protiv lica koja bi se eventualno mogla pojaviti kao kandidati na izborima, sa možda unaprijed poznatim ishodom takvog jednog procesa. I imamo, svjedoci smo da nema nikakvih posljedica niti sankcija za one koji se bave takvim djelatnostima, a očigledno je da već godinama se ta ista praksa u policiji ponavlja.

Dalje, analiza rada rukovodstva u policiji od najnižeg komandira policijske stanice ili nekog njegovog pomoćnika do ministra, da ne kažem, kantonalnog, federalnog, MUP-a RS ili ministra sigurnosti BiH. Smatram da tu analizu treba sa posebnim senzibilitetom obrađivati svake godine. Ima načina ... da se uspostave mjerljive stvari u radu rukovodilaca u policiji, da

bi se na taj način izbjegla korupcija koja je, nažalost, postala svakodnevica u radu naše policije. Naravno, materijalni status policajaca, o kome evo nisam danas čuo ništa, on je danas katastrofalan – nemojte očekivati od policajca da ne bude korumpiran ako on ima četiri stotine maraka lični dohodak mjesečni, nemojte očekivati ako on ide u ... oštećenim cipelama, ako on ide u svakakvom auto koje ne može upaliti, a nužda ga natjera da brzo reaguje, nemojte očekivati da radi ispravno ako nije tehnički opremljen i ako je svakodnevno izložen opasnostima od svih minsko-eksplozivnih sredstava itd., itd.

I naravno, ključna stvar, u BiH sigurnosni sistem uopće nije uvezan. Nemojte očekivati niti tražiti odgovornost od ministra sigurnosti za nešto što se događa u Zeničko-dobojskom kantonu kad on u svojoj informaciji može samo da konstatuje da je bilo toliko i toliko krivičnih djela, toliko i toliko saobraćajnih nezgoda, sa takvim i takvim posljedicama itd. Nema ama baš nikakve nadležnosti. Naravno taj sistem sigurnosti treba biti uvezan i mora biti uvezan, ne prejudicirajući rješenja u reformi sigurnosnog sektora; ne treba se, stalno se ponavlja reforma policijskih struktura, reforma sigurnosnog sektora, jer i SIPA i OSA i Državan granična služba ili policija kako smo joj već nadjeli ime, moraju imati tačno određeno mjesto u sigurnosnom sektoru, odnosno sigurnosnom sistemu BiH i mora se znati ko je kome i za šta odgovoran. Ako toga nema, onda sigurnosni sistem nije uvezan a, ako nije uvezan, onda će nam se događati stvari ... da su kriminalci u Sarajevu zaštićeni ako prebjegnu iz Republike Srpske ili u obrnutom slučaju.

Druga stvar o čemu želim da Ministarstvo sigurnosti vodi računa – to je jačanje ugleda BiH na međunarodnom planu. Moji prethodnici su govorili o tome da je BiH postala tranzit za opojne droge, za trgovinu ljudima, za ilegalne imigracije itd. ... itd. Znači, te stvari, o tim stvarima, što je isključiva nadležnost Ministarstva sigurnosti, mislim da se vrlo malo govori. A moraju biti i mjerljive stvari u ovoj oblasti. Posebnu pažnju treba posvetiti graničnoj sigurnosti. Nažalost, u ovoj oblasti, po mojim informacijama, ima, ima puno problema. Jer imamo još dosta nelegalnih ili ilegalnih graničnih prijelaza u BiH. A evo, mi dva dana vodimo raspravu o zaštiti domaće proizvodnje. Ako nam je toliki broj ilegalnih graničnih prijelaza, preko kojih ilegalno ulaze robe svih vrsta i svih porijekla, onda iluzorno je govoriti o zaštiti domaće proizvodnje jer ako imamo uvoz i nekvalitetnih i sumnjivih i prekomjernog uvoza ... ilegalnih roba u BiH, mislim da bi Vijeće ministara trebalo da se pozabavi i politikom otvaranja graničnih prijelaza. Prosto je nerazumno da između Doljana, recimo, i Kulen Vakufa imamo više graničnih prijelaza nego na 50% granice ostalog dijela do Bijeljine. Šta je svrha? A s druge strane, u jednom mjestu kod Kulen Vakufa, građani koji bi mogli, je l', pješke da pređu u RH da obrađuju svoju zemlju, moraju da idu 80 kilometara da obilaze na granični prijelaz, da bi došli, je li, u svoju parcelu u RH koju vide golim okom.

I, naravno, posebna pažnja – kretanje i boravak stranaca, jer u zadnje vrijeme BiH na međunarodnom planu mislim da gubi ugled zbog ovih problema, zbog toga što ova naša služba možda nije trenutno ili kadrovski ili materijalno osposobljena da vodi računa o ovim stvarima. Naravno, radi ovog ugleda ili lošeg imidža BiH, na međunarodnom planu imamo i loš porast, oko, da tako kažem, stranih investicija u BiH. Jer strani investitori se boje za svoj kapital i što je sasvim razumljivo zbog toga mi moramo popraviti imidž BiH kad je u pitanju sigurnosna politika, jer da osiguramo i da i kapital znači stranog investitora ... bude osiguran.

I naravno, kao zadnje, mora se posebno otvoriti pitanje kaznene politike, naročito za specifična krivična djela koja imaju direktan uticaj ... na čitav život kod čovjeka, naročito kad

su u pitanju silovanja, opojne droge itd. Što kaznenom politikom, ovakvom kakvu mi imamo u BiH, svakako pospješujemo povećanje krivičnih djela, a nikako ... ta kaznene politika ne utiče na eventualne izvršioce krivičnih djela koji bi sigurno razmislili kada čuju ... da je kaznena politika sasvim, sasvim, drugačija.

Evo, hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Mehmedović. Gospodin Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Ja mislim da je ministar sam pravilno ocijenio da ovo, ovaj izraz zadovoljavajući, je li, zadovoljavajuće stanje sigurnosti ustvari jest dovoljan (– 2). S obzirom na to kakvo je bilo nezadovoljavajuće stanje u nekom prethodnom periodu u BiH, ovo se možda može nazvati i zadovoljavajućim.

Mislim da u Izvještaju nisu dobro poredani prioriteti, tamo gdje je riječ o kriminalitetu, pod jedan je terorizam. Eto, Bosnu su optužili ... za terorizam, pa se evo mi borimo protiv terorizma, pa ćemo prvo to obraditi. A onda vidimo da terorističkih akata u BiH u prošloj godini nije bilo. Bio je samo jedan i to napad na mezar Alije Izetbegovića. Nemojte da sami sebi stavljamo tu hipoteku, i da je pod prvo, ovaj prvi problem kriminaliteta u BiH terorizam. To je zadnji problem. Evo ja, kao sin Alije Izetbegovića, vam predlažem da ga stavite na kraju, imali smo samo jedno djelo. I bilo bi dobro da se potrudite da nađete ko je to, jer ja znam da ... nije dovoljno truda uloženo ...da se uhvate podmetači toga eksploziva. Umjesto da to bude razlog da se to ... stavlja u prioritet.

Prvi prioritet je narkomanija. Jer vidite, svaki od ovih, svaki kriminal ćete kad-tad zaustaviti ako stegnete. Mogu da švercuju, mogu da krađu, da svašta rade, jednog dana ... policija stegne tu stvar i riješite taj problem. A narkomaniju nećete moći, ako ispustite, ako sad ona dobije zamah, šale riješiti. Sad se ustvari stvara jedno tržište ... narkomansko, za dilere droge i za drogu, ono se stvara i ono će jednoga dana da vuče prema sebi ... i nećete jednostavno moći da zaustavite kad dobijete jedno razvijeno tržište ... za narkodilere. Ono je još uvijek u osnutku, još uvijek se mogu jakim mjerama ... te stvari zaustaviti i spriječiti i smanjiti itd. Narkobosovi – vidimo ih kako ih po ko zna koji put hvata policija sa pištoljem, bez dozvole za pištolj, udario ovoga, udario onoga, nikako da ga stave u zatvor; onda se valjda dogovore pa on nešto s njima sarađuje o nekim preskupim autima – nemaju nikakvu djelatnost registrovanu, a imaju kuće, pa svaki dan sve više toga, pa sve bolja auta, rade šta hoće, niko ih ne hapsi. Svi smo svjedoci toga i normalno, normalna stvar, to stvara nesigurnost kod običnih ljudi, jer ovi su zaštićeni ko, ko, ko polarni medvjedi, je li. Vidimo ih svi, javna je tajna, kako se polagano debljaju i postaju sve veći, uticajni, bahatiji i bezobrazniji i truju nam omladinu. I onda će imati uticaj kad dođu do velikih para i na političare, na sudije itd., kako to biva. Jasan disbalans onoga šta Bosna već troši od, kako se zvaše, od droga i onoga šta je uhvaćeno; to što reče profesor Lagumdžija to, to je neuporedivo, to nije ni desethiljaditi dio onoga što u Bosni uđe ... godišnje.

Granice? Šemso Mehmedović je dobro o tome govorio. ... Obraćam pažnju na, eto, njegovo izlaganje. Samo stanje na ovim legalnim prelazima, kad vidite kako je zapušten taj

prelaz, govori i o tome šta se tu dešava. Nemaju struje, nemaju toaleta, ona bosanska zastava pala; šta se tu sve dešava, možemo samo zamisliti.

Nasilje poraslo od prošle godine za 10%, je li. Pljačka banaka postala epidemija; skoro da nemate banke ozbiljnije koja nije napadnuta. Krađa automobila u Sarajevu; skoro devet stotina automobila otuđeno prošle godine. A vi u ovome gradu imate par hiljada novih dobrih automobila, nekih pasata i golfova, svaki treći je već došao na udar. Ja ne znam, to je avantura ostaviti, recimo, golf u Sarajevu na ulici preko noći, pasat, neko bolje auto. Skoro možete biti sigurni da neće sedam dana proći da vam ga neko ne ukrade.

Saobraćaj? Jasno, jedna drska vožnja, bahato jedno ponašanje. Parkiranje po autobuskim stajalištima, eno otidite gore kod ove pijace *Ciglane*: tri-četiri automobila ostavljena, ne može autobus da se parkira. Ili neke kafane: ne samo da ostavi u saobraćajnoj traci auto nego ga onako ostavi malo i u onoj drugoj saobraćajnoj traci da pokaže koliko je on to gazda u tom dijelu grada, i onda ode u kafanu i zadrži se sat i tamo sjedi s policajcem u toj kafani. I to svaki dan tako možete gledati – zauzmu čitave trake.

Prije par mjeseci zgazio je čovjek dole kod RTV doma starca, a imao je već šest takvih prijava. Šest puta je nekoga udario, zgazio, vozio pijan i na kraju sa svim tim prijavama u džepovima – ubio čovjeka. Šest puta niko, niko da mu uzme tu vozačku, da strpa u zatvor i tako. To je svaku mjeru prešlo šta se dešava u saobraćaju. I nisu Austrija i Njemačka civilizirane i zato što je to takva genetika i oni su Germani pa su i bolji nego je to rezultat izrečenih desetina miliona kazni. Što narodu, a prije svega što u toj policiji nema interne kontrole, zaustavili bi ovu korupciju o kojoj govori Mehmedović. Morate prvo ustrojiti taj sistem, znamo mi svi .. kada će vas zaustaviti policajac, kad mu je vrijeme za doručak, je li. Pa će dobiti desetak maraka da prođete. Pa to je tako, ljudi. A morate prvo taj sistem urediti.

Dakle, u vezi zaključaka, mislim da je prvi prijedlog mjera, je li, aktivnosti je – prvo, ustrojiti tu reformu policije da nemamo razdrobljen sistem prema ona tri principa, da ne mogu bježati odavde, kad ukradu auto, u RS, ili, kad tamo opljačkaju banku, ovamo u Federaciju. Zatim mislim da je prvi prioritet poslije toga, svakako, ovo što ste stavili pod 5. Akcioni plan za borbu protiv proizvodnje itd. opojnih droga. Zatim bi pod 3. stavio ovo što se odnosi na granice, to su i vaši zaključci između 10. i 12. Pod 4. aktivnosti agencija za provođenje zakona predviđeni ustavnom strategijom i akcionim planom za borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije. I pod 5. pojačati rad saobraćajne policije na svim nivoima itd., ali uvesti tu internu kontrolu – kaznite, otjerajte malo, pustite te policajce koji ... su korumpirani, ima ih na sve strane, možete ih pohvatati, pa će se ovi ostali opametiti.

Hvala vam.

ADEM HUSKIĆ:

Prije nego što išta kažem, htio bih reći da mi je zaista drago da je ministar sigurnosti ovdje prisutan bio jučer, očekujući vjerovatno da će doći na red njegova tačka. Pošto nije stigla jučer, on je uporan, ne popušta, cijeli dan čeka i mislim da je to jako odgovorno s njegove strane i za svaku pohvalu.

Kad se govori o ovoj informaciji, ja se slažem sa kolegama koji su rekli da je ovo, ja bih čak rekao da ovo i nije Informacija Ministarstva sigurnosti da su ga – oni ga jesu potpisali,

ali ovo je neko drugi napravio, oni su samo ustvari sabrali te podatke i objedinili ih na jedno mjesto. I to je, po meni, ova informacija, ja bi rekao, tijelo bez duha, tako sam ga barem ja ... doživio. Ova informacija je bio razmatrana na Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost i ja mislim da je Komisija dala dosta dobar Prijedlog zaključaka, treba ih možda eventualno proširiti, ali mislim ... da je to na tragu onoga što bi nam trebalo ubuduće. Moja osnovna zamjerka i na Komsiji i sada je bila da ovo, što sam rekao, znači, da je to zbir, a da Ministarstvo sigurnosti, po mom mišljenju, jeste trebalo, a nije to uradilo, da ... mu osnova za izradu ove analize ove informacije bude ovaj dokument koji se zove Sigurnosna politika BiH koju je Predsjedništvo usvojilo u, čini mi se, u februaru 2006. godine. Znači, bilo je dovoljno, bilo je dovoljno vremena da se po ovom dokumentu napravi analiza i to na neki način, kaže se ovdje u prvom zaključku Komisije, da metodologija po kojoj je rađen ovaj izvještaj nije dobra i nije odgovarajuća. I zbog toga su rezultati, po mom mišljenju, lošiji i da bi trebalo uz naredni izvještaj napraviti po drugoj metodologiji, znači, da se uzme u obzir ovaj dokument Sigurnosna politika i da se po osnovu tog dokumenta prave sigurnosne procjene i da se napravi lista sigurnosnih izazova i da se predlože mjere.

Ja se slažem da možemo i da trebamo raspravljati o tome šta je najveći sigurnosni izazov. Ovdje je bilo mišljenje da su to droge, postoje i druga mišljenja o drugim sigurnosnim izazovima. Ja ću reći samo jedan koji ovdje uopšte nije spomenut, taj podatak je sljedeći i to na neki način i nije direktno vezano za Ministarstvo sigurnosti, ali jeste sigurnosni problem.

U BiH ima od 35 ili 30 hiljada tona nestabilne municije uskladištene u vojnim skladištima. Ona je u nestabilnom stanju i može doći u takvom stanju – tako kažu ovi ljudi koji se bave tim, ja nisam stručnjak za to – može doći do nekontrolisane eksplozije. Pored toga, 450 hiljada građana ove države ima ilegalno oružje i ja mislim da su to sigurnosni problemi, oni ovdje nisu tretirani i neću dalje o tom da pričam. Znači, sljedeći dokument treba, izvještaj treba da sadrži listu sigurnosnih izazova koje će ovaj parlament verifikovati ili promijeniti i onda na osnovu toga da pravimo mjere koje trebamo donositi da bismo popravili sigurnosno stanje.

Zahvaljujem.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo, govoriti ovo sve što ću sad reći, odmah da se na početku ogradim, nije i nema nikakve veze sa aktuelnim ministrom Ministarstva bezbjednosti, jer čovjek nije bio tada. A mi danas raspravljamo o Informaciji o stanju bezbjednosti u BiH za 2006. godinu i to pred godišnji odmor. Sistem bezbjednosti jeste možda najvažnija stvar svih građana ne BiH nego i u svijetu, jer on mora biti tretiran svaki dan, da ne kažem svaki mjesec ili svaku godinu. Naravno, nisam u iluzijama da postoji apsolutna bezbjednost nigdje u svijetu pa ni u ovoj državi koja je jedno turbulentno područje i tektonski poremećeno zbog raznih (naravno, i ja ću se pridružiti, živeli); dakle, tektonsko područje jedno, zbog raznoraznih razloga, a najviše zbog ratne nerazjašnjene prošlosti.

Dakle, gospodine ministre, ništa se ovo što ću sad govoriti ne odnosi na vas. Vi ste ovdje rekli u Informaciji i to su samo brojke i statistika kojima mi nećemo poboljšati bezbjednost građana BiH, ali počecu od jedne činjenice koja je ovdje jasno rečena – da je prošle godine bilo jedno djelo terorizma. Ja sad hoću upravo da se usmjerim na to djelo. Sjećate se onog tužioca koji je odmah nakon tog terorističkog akta koji je zaista bio težak (da

ubijate mrtvog čovjeka pokoj mu duši, evo, gospodine Izetbegoviću, nemojte mi zamjeriti što ovako govorim, ali pokoj duši, lično vama, vašem ocu, da ubija neko ponovo mrtvog čovjeka) – to je ne terorizam, to je nešto što čovjek ne može ni zamisliti; i izađe taj tužilac i kaže, evo, mi ćemo u najbržem roku otkriti ko je to uradio. Prošlo vrijeme, od tada ni tužioca ni njegovog izvještaja i sada će biti u javnosti suvoparna informacija kao što to rade policijske strukture: Istraga je još u toku, istraga je u toku, ali eto, on je imao tih poslije pet dana informacije da će vrlo brzo otkriti, jer su indicije postojale ko bi to mogao uraditi.

Neshvatljivo, ne želim praviti poređenje sa tim zaista teškim terorističkim djelom, ali zar nije terorizam ako je prošle godine, ne znam brojku, odletilo ne znam koliko auta u zrak. Negdje su ljudi sjedili u autima, negdje ih nije bilo. Zar nije terorizam – napraviti sačekušu, pa poubijati ljude. Da li su oni zločinci, krivi ili nisu, ili je to obračun mafije, to je najmanje važno, ali ljudi se ubijaju. Dakle, ne smijemo sakrivati činjenice i gurati ih pod tepih i reći kako je bezbjednosno stanje zadovoljavajuće i time prati svoju savjest, a ono nije. Kako će biti zadovoljavajuće bezbjednosno stanje ako se minira negdje džamija, negdje crkva, zavisi na kojem je to području, ako se ubije neki povratnik, a niko ne kaže je li to bilo iz koristoljublja, da li je to bilo na nacionalnoj osnovi, što nije isto naravno. Ali u suštini, radi se o istom zločinu, o istom terorističkom aktu, jer je danas nekom zločincu i teroristi po njegovom mentalnom sklopu lakše je ubiti čovjeka za tri hiljade maraka što ga je neko platilo, nego da on danas kopa za trideset maraka. Takav je njima mentalni sklop. Dakle, ništa neću reći ni povrediti, mi smo dosta bolesna nacija, zbog određenih stvari koje su nam se desile u prošlosti.

Drugo, kaže se da je ovdje reforma policije potrebna, naravno provejava to uvijek kroz raznorazne teme, pa kad bi bila i ne znam ona integralna kola koja niko nije razumio i tu treba ubaciti reformu policije, što niko ne osporava. Ali ja postavljam pitanje: Šta je sa bezbjednosnim agencijama i strukturama koje već postoje na nivou države BiH kao što su SIPA, kao što je Državna granična služba, kao što je Obavještajno-bezbjednosna agencija koja evo nije u sastavu ovog ministarstva. Šta su one i koje su one polučile rezultate? Pa se sjećate da sam na jednoj sjednici Parlamenta rekao - ništa nećemo imati protiv da imaju platu kao poslanici svi tamo zaposleni u OSA-i da makar oni svojim radom otkriju jednu masovnu grobnicu i da razjasnimo tu ratnu prošlost koja je kočnica za sve ostale reforme i napredak ove zemlje i pridruživanje i odlazak u sve integracije i Evropu. Evropa sa ovom bezbjednosnom strukturom, sa ovakvim problemima, neće nas primiti i ne trebamo tražiti olakšice i vize hoće li nas tamo neko primiti. Neće.

Dalje, pošto sam u Zajedničkoj bezbjednosno-obavještajnoj komisiji za nadzor nad radom Obavještajno-bezbjedonosne agencije BiH, zbog određenih povjerljivih podataka neću ovdje iznositi činjenice, zato što su mediji prisutni, jer znam šta je bezbjedonosna kultura i šta me obavezuje. Ali, recimo, nije ovdje pomenuto apsolutno prisustvo stranih državljana i na toj komisiji smo dobili informaciju da određeni broj ljudi su potencijalna opasnost po bezbjednost BiH, na šta nam ukazuju i ljudi iz drugih bezbjednosnih struktura i međunarodne zajednice. Pa što to nema u ovom izvještaju što je sad druga stvar, jel' ti se ljudi nisu pojavili u mandatu ovog ministra i mandatu ovog parlamenta. Oni tu egzistiraju godinama. Mora neko da to javno kaže jesu li oni bezbjednosno opasni po sve građane ili po ovu zemlju, tu ne pravim razliku i šta će se s njima desiti, s obzirom da to nije ni zanemarljiv broj, a evo da ne prepadam građane, jer će mediji to prenijeti, nije ih ni puno toliko kao što se u javnosti špekuliše. Pa bismo mi posle ove sjednice trebali otići na godišnji odmor, ali eto ne smijemo otići zbog straha jer oni su u pitanju. Da nas baš oni ne poubijaju ili da nam naprave te bezbjednosne terorističke akte od

kojih ne smijemo maknuti odavde. Dakle, ne trebamo prepadati narod, ali ne smijemo se ni opustiti i moramo vrlo ozbiljno uzeti u razmatranje sve ove probleme koji se tiču bezbjednosti građana BiH.

Zato ja plediram da mi ne dobivamo izvještaj nakon osam mjeseci u ovom parlamentu, nego da ovaj parlament od Ministarstva bezbjednosti ima svako najmanje dva mjeseca izvještaj šta se dešava u ovoj zemlji. Jel' bezbjednost ne poznaje ad hok izvještaje, a pogotovo naknadne poslije određenog vremena. Bezbjednost je stalna kategorija i najvažnija stvar građana ove zemlje. Jel' čovjek, ako nije bezbjedan, on ne može onda ni da ulazi ni u kakvu reformu i da gradi bilo kakvu budućnost.

Dakle, neću govoriti o svim segmentima ove informacije, ona je naravno takva kakva je, zakasnila je. Ali, zbog ovog saziva Parlamenta koji odlučno hoće da rješava probleme građana, da mi to dobivamo svako dva mjeseca. Kad možemo raspravljati, rekao sam, o nekim integralnim kolima i ne znam integrisanim, a niko ne zna šta je to, zašto ne bi o bezbjednosti.

BERIZ BELKIĆ:

Znaju ljudi.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

To je ključ. Ma profesor, evo, elektronike na univerzitetu nije znao, a da ja znam koji sam, evo ja znam, ja sam iz bezbjednosnih struktura, ja znam ovo, gospodine Belkiću, ali evo nije znao, al' dobro naučiću i ja. Mlad sam ja poslanik, imam još jedan saziv, vjerovatno.

Sama Informacija o stanju bezbjednosti u BiH, reče ministar da je zadovoljavajuća, a kad pogledate sve ove izvještaje – sve gori od goreg. Stvarno je simptomatično i smiješno i ja sam kritikovao izvještaj od prije, ne znam koliko godina, Ministarstva unutrašnjih poslova RS – kontrolisali 760 objekata u racijama i našli gram heroína. A mene zove direktor srednje škole na Palama, kaže - dođi Slavuj načeš kilu; tada sam bio u tim strukturama i svugdje će se tako naći.

Ali dobro. Dakle, Savjet ministara i Ministarstvo bezbjednosti je dostavilo ovu informaciju 25. maja, Zajednička komisija za odbranu i bezbjednost je razmatrala ovu informaciju, podržala je, predložila ovu proceduru i određene zaključke što treba naravno prihvatiti. Ali njih treba dopunjavati svaki dan. Treba, dakle, sačiniti listu bezbjednosti i prioriteta, odrediti vremenske rokove implementacije da bi se onda moglo pratiti trenutno bezbjednosno stanje i donositi zaključci u pravo vrijeme, a ne naknadno od kojih nemamo koristi.

Dakle, informacije i sama koordinacija ostalih institucija u sastavu Ministarstva bezbjednosti mora definisati način borbe protiv, ne volim termin korupcija, lopova i mafije. Korupcija je umiljato kad hoćete nekome da tepate korupcija. Narod najbolje razumije lopove i mafiju, kriminalce. Pa svugdje lopovluka i kriminala ima u svijetu, al' ako mi ne zauzmemo odlučne mjere i borbu protiv njih, ja neću sad opet da prepadam, kažem, narod; ovdje je malo falilo da mafija ima svoju državu i u određenim sektorima na određenim lokalnim područjima to je već imala u cijeloj, dakle govorim, BiH.

U samoj informaciji obrađenoj od strane bezbjednosti ocijenjeno kao zadovoljavajuće, ja kažem, evo, nije. Zatim zaštita graničnih prelaza, granica, prosto nevjerovatno, ne znam jesam li vama pričao, ali mediji jedva čekaju da ja tako u svom stilu, jer ja tako govorim, da sam jednog ambasadora ubijedio i to sam rekao da mi imamo jaču flotu nego oni. Oni imaju jaku stvarno vojnu flotu, trgovačku i ja njemu kažem - Znači šta, Vaša ekscelencija, mi imamo parče mora u Neumu, jedva se možemo okupati, pa nam hoće još i Hrvati da naprave neki most da ne možemo ni tu doći, pa svašta nešto, ali mi imamo jaču flotu od vas, a nemamo eto mora kao vi. Jeste ona primitivna, najprimitivnija, ali 24 sata na Drini: traktorske gume, ... čamci, švercuje se sve i svašta i ona je jača od vaše flote. Čovjek ustade, kaže - Gospodine Jovičiću, vi ste u pravu.

Molim vas lijepo, to neko zvati korupcijom, a ne zvati kriminalom i lopovlukom i švercom i mafijom koja i pomaže u određenim bezbjednosnim strukturama! Jer sam na prošlom Parlamentu po nekoj drugoj temi govorio da je bolje biti carinik na granici četiri ili dvije godine nego biti poslanik 12 godina, jer će vam ovi iz CIK-a sve podatke morati objaviti na sajtu, a lopovima sa granične ili carinske službe neće ništa. Dakle, bolje je to. I da nastavim, naravno, pa ne mogu, bezbjednost je bitna ne mogu završiti.

Dakle, suštinski ova informacija i metodološki je identična onoj iz 2005. godine. Naravno, ima tu izmjena nekih određenih aktuelnih podataka, parametara, ali razlog za to jeste da Parlament nije donio posebne zaključke koji bi usmjeravali i detaljnije određivali i predlagali mehanizme za unapređenje određenih segmenata. Iz tog razloga, mislim naravno da je važno podržati zaključke ove zajedničke komisije što sam maloprije rekao. E sad, ono nemojte mi zamjeriti što ću ja braniti MUP Republike Srpske, al' to moram reći, jer je i on segment bezbjednosti ove države. Molim,

_____(?)
/odmaknut od mikrofona/

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ne, ne, ko iz izvještaja. Ma ne da ne biste me napali, jer ja očekujem da će neko napasti ili će odmah tražiti ukidanje, ma znate. Hipotetički ja to postavljam, ne, ne, kakvi. Vidite kako ja volim s vama dijalog, ja ne bih se suprotstavio da me prekidate, kao što je gospodin Novaković. Čim vi kažete nešto, on odmah ima reakciju; bolje nemojte voditi dijalog ovako jedan konstruktivan.

Dakle, šta bi bilo važno u sklopu ove informacije? U narednih – da se naglasi postojanje i sasvim funkcionalno djelovanje Ministarstva unutrašnjih poslova RS kao bitnog segmenta i karike u lancu zvanom bezbjednosna politika BiH. MUP se u većini slučajeva pokazao kao efikasan, profesionalan, mada i tamo ima naravno problema i nigdje to nije istaknuto. Ne slažem se s onim ljudima koji kažu, u Sarajevu neko ukrao auto, da ga SIPA ne može naći na Palama ili Sokocu. Ali neće da produže, niko im ne brani, baš bi mi bilo drago da SIPA uhvati onoga ko je ukrao auto u Sarajevu na Palama ili na Sokocu. I ima mogućnost i upravo i odozgo ima lopova ili iz Lukavice koji to krađu. Jer što će onaj u Sarajevu ukrasti auto i sam sebe ovdje, odmah će ga naći.

Dakle, šta bi trebalo naglasiti još da ovdje integritet i funkcionalnost MUP-a na teritoriji cijele RS, bez kojeg ova informacija nije potpuna, treba da ima dio odgovornosti, uprkos postojanju drugih ovih agencija o kojima sam govorio da ne rade kako treba. I nije naravno naodmet uzeti u obzir i činjenicu da novi ministar sve ove naredne korake koje misli da poduzme, vezane za ovo ministarstvo, treba razmatrati sa malo opreznosti. Ali kad bi sve sveli na sistem bezbjednosti, policija ima pendrek, dakle palicu, ali meni je sasvim svejedno da li me tuče moja entitetska policija ili ova u Sarajevu. Ali lopove treba da tuče svaka ako prave kriminal. Ali odavde odu u onaj EUPM, kako se zove, i žale se na narušena ljudska prava. Dakle, bezbroj je ovdje stvari koje moramo razjasniti u sistemu bezbjednosti i potrebno je definisati ulogu i čak Predsjedništva u donošenju dokumenata zvanog Bezbjednosna politika BiH, jer je to smjernica za sve ostale, dakle da oni definišu. I možda će naredni dokument ove vrste biti mnogo bolji, sveobuhvatniji, metodološki moderniji i usklađen sa evropskim principima. Jer, upravo, svi ovi koji dolaze iz Evrope, govore nam o nekim principima, ne kažu šta je to kod njih što je dobro, pa da mi to prihvatimo, ali nikad neće reći da išta kod njih ne valja. Pa da mi uskladimo onda šta i kod njih ne valja, a vidite na ekranima prebijaju one demonstrante, da se to kod nas desi bili biste Vi smijenjeni, gospodine Belkiću. Parlament možda, ne znam, poslanici kao što sam ja odmah smijenjen itd. Ne smijete im ništa reći, evo, ja im smijem svašta reći, jer sam u pravu.

Dakle, molim vas da zaključimo. Sistem bezbjednosti, po meni, mora biti najvažnija stvar svih građana BiH, sistem bezbjednosti mora biti permanentan zadatak ne samo bezbjednosnih struktura nego svakog građanina, svakog građanina i svakog čovjeka, jer bez saradnje ljudi i građana neće ni ove agencije ništa postići, a mi smo tu da im damo podršku i bogami, gospodine predsjedavajući, puno vam vjerujem, da natjeramo ove stvarno agencije da rade nešto za ono što su plaćeni. Jer sad, kakva je situacija, nisam zadovoljan.

I hvala vam lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Jovičiću. Evo, mi imamo još prijavljnog gospodina Lozančića i ... gospodin Sefer Halilović. Ima li još neko ko možda u podsvijesti? Tako je, gospodin Ahmetović. Ima li još neko? Ma ne, da znamo napraviti raspored ljudi, da napravimo raspored, ostat ćemo bez kvoruma. Dakle ovako. ... Imamo ... gospodina Lozančića, Ahmetovića i, pardon, Sefera Halilovića, pa Ahmetovića.

Izvolite, gospodine Lozančiću.

NIKO LOZANČIĆ:

Gospodine predsjedatelju, dame i gospodo zastupnici, poštovani članovi Vijeća ministar, gosti, ja, da budem iskren, nisam razmišljao sudjelovati u ovoj raspravi, jer mislim da je bilo dosta kvalitetnih rasprava na ovu temu, a onda sam ipak odlučio naknadno, jer mi se, a neće me on krivo razumjeti, sažalilo na našeg ministra sigurnosti. I zbog njega sam se javio. Ja se divim čovjeku koji sjedi ovdje i sluša sve ovo, a nije odgovoran ni za šta od ovoga. Znači, divim mu se zato što podnosi informaciju o stanju sigurnosti u čitavoj državi, a, kad izađe na Marijin Dvor ovdje, mislim da se ne pita o stanju sigurnosti. Divim mu se zato što je evo pokušao nešto nam prezentirati ovdje i stvorila se jedna predstava, pa ćemo mi kroz zaključke poslije koje, evo, zbog nečega mi raspravljamo ovdje o ovome i trebat ćemo nekakve zaključke donijeti povodom ove informacije i vjerovatno Vijeće ministara, koje se opet nište ne pita u

ovom, bar sad u ovom trenutku, zadužiti da nešto uradi. Pa ćemo nakon tri mjeseca prozivati Vijeće ministara zato što nije ništa uradilo jer i ne može uraditi. I onda tako ukруг, dok ne dođemo, pa počnemo konačno govoriti ono što bi trebalo povodom ove teme reći.

Slažem se sa svima onima koji su konstatirali da je stanje sigurnosti u BiH loše. Znači, nije dramatično loše, znači nije ono, evo da tako kažem, toliko loše da bismo trebali sad prepadati se, ali je loše. Ne može se okarakterizirati ni kao zadovoljavajuće. Ono što su mnogi diskutanti ovdje govorili samo za sebe, da ne govorimo o Informaciji, a i Informacija isto to potvrđuje, o stanju na granici, o stanju na tržištu, ilegalnom tržištu narkotika, o stanju u krijumčarenju ljudi, ovog kriminala, onog kriminala. Čuli smo dramatične brojke o broju poginulih, povrijeđenih, ne znamo kolike su materijalne štete na cestama. Evo, ovih dana, iako nije informacija za ovu godinu, ali nemamo od prošle godine, a i prošle godine isto bilo aktualno: imali smo na desetine požara i to ugrožava sigurnost ljudi, onda ima li iko ko se bavi u ovoj državi time sustavno, organizirano itd. I mi ćemo vjerovatno, kao i o mnogim drugim temama za koje nisam uvijek siguran jesmo li nadležni, mi se zaogrnmemo plaštom, mi smo Parlament BiH i onda sami sebi ovako da budemo moćni, jaki, kažemo - mi imamo pravo o svemu raspravljati. Međutim, to što mi zaključimo ne dobacuje daleko izvan ove zgrade, pa ne znam koliko je racionalno. I mi možemo davati neovlaštenom, nenadležnom Ministarstvu sigurnosti kakvu god hoćemo zadaću, ali ono ne može ništa postupiti po tome.

Suština i ono što su rekli neki, doduše gledao sam da je to u Informaciji naglašeno, gledao sam da je u Informaciji rečeno da stanje sigurnosti ne zadovoljava. Ministar je u svom obraćanju rekao da ne vjeruje da se može i popraviti ovako, al' malo ovako, evo da nećemo zamisliti stidljivo. A ne može ne zadovoljavati, jer sigurnosni sustav u BiH ne valja i on ne može osigurati bolje stanje sigurnosti. Znači, mi bi mogli s tog aspekta, ako imamo u vidu kakav imamo sustav, a, reći stanje je izvrsno, međutim naš sigurnosni sustav ne valja i on ne može osigurati bolje stanje.

Jedino što bih ja predložio kao zaključak ... tu konstataciju. Znači, da mi evo kao Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH to imamo pravo, jer to je na razini deklaracije, a tiče se nečeg drugog još: konstatirati da sigurnosni sustav u BiH nije dobar i da ne može osigurati adekvatno sigurnosno stanje za građane BiH i da zbog toga inzistiramo i tražimo i od Vijeća ministara i od svih drugih relevantnih faktora, a ima ih puno koji se pitaju o tome, da se žurno uđe u proces, neki to zovu reformu policije, ja ću se složiti sa onima koji kažu reformu sigurnosnog sustava u BiH koji će moći odgovoriti svim sigurnosnim izazovima u BiH.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Sljedeći se javio za diskusiju uvaženi poslanik Halilović.

SEFER HALILOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolege poslanici i gosti, zaista nisam mislio da diskutujem na ovu današnju temu i zato sam se javio ovako sa malim zakašnjenjem iz jednostavnog razloga što, da budem iskren, očekivao sam da će svi poslanici odreda kazati da su nezadovoljni sa postojećom sigurnosnom ili bezbjednosnom situacijom u BiH i da će se makar markirati glavni uzroci takvog jednog stanja u BiH. Ja mislim da je ovdje ministar u dosta

nezavidnoj poziciji, jer praktično on ovdje pred ovim parlamentom govori o stanju sigurnosti o kome mislim da ukupna ustavna struktura u BiH i organizacija policijsko-bezbjednosnog sistema mu ne daje gotovo nikakve šanse ili vrlo male šanse da se on organizovanije i jače suprotstavi ovom ... što imamo u BiH.

Ja mislim da je ovo stanje u kojem mi imamo posljedica postojećih ustavnih rješenja, gdje je ova zemlja podijeljena na, najblaže rečeno, 13 zasebnih cjelina, gdje svaka od njih ima visok stepen autonomije i pred ovim parlamentom i pred građanima BiH su dva veoma značajna izazova, to je – pitanje ustavnih promjena i pitanje reforme policijskog sistema. Jer bez tog, bez ta dva pitanja, sva ova pitanja o kojima danas mi raspravljamo i o kojima pričamo, mislim, neće biti moguća.

Ja mislim da stanje bezbjednosti ukupno, stanje sigurnosti i bezbjednosti ukupno u BiH je nezadovoljavajuće, jer kriminal i korupcija cvjetaju na sve strane. Imamo vrlo neefikasnu, iako ima tu napretka, ali imamo vrlo neefikasnu Državnu graničnu službu koja kontroliše ono malo legalnih prijelaza, a ne kontroliše preko četiri stotine ilegalnih prijelaza. Imamo neefikasne organe koji trebaju da se nose i da se bave ... da se bore protiv organizovanog kriminala, jer opšte je poznata činjenica, ja ću vas još jedanput podsjetiti, sam sebi postajem dosadan, pretpostavljam i vama – da crno tržište u BiH proguta oko pet do šest milijardi maraka godišnje, što, priznat ćete, da bi se mnogi problemi u Bosni lakše riješili da taj novac makar jednim dijelom uđe u budžet entiteta, kantona, države, kako god hoćete. I malo je zabrinjavajuća ova formulacija da je ovaj privredni kriminal gotovo u stanju mirovanja. Sve informacije do kojih ja dolazim jesu da privredni kriminal je u porastu i mi smo ovdje očigledno zaboravili svi jednu pljačkašku privatizaciju gdje je zapravo jedan vrlo uzak krug ljudi došao do bogatstva o kojem nije sanjao. Svaki dan smo ovdje, odnosno imali smo često priliku da čujemo da je otišlo na onu stranu deset milijardi, na onu stranu pet milijardi, jer ovdje praktično jedno vrijeme je bilo, kad se pomene da je neko ukrao milion, to je bilo normalno, a sad, čini mi se, da kad se kaže da je na neki način nelegalno otišla milijarda ili pet milijardi da postaje gotovo normalno.

Kad se govori o nekom opštem stanju sigurnosti, ja moram reći da se sam, kao građanin u BiH, osjećam nesigurno, jer organizovana mafija u BiH organizovana je i po kantonima i po entitetima i po gradovima, vrlo tijesno sarađuje sa nekim strukturama unutar bezbjednosnih sistema, a nismo, nismo bili pošteđeni ni fotografija i vrlo bliskog prijateljstva visokih političkih dužnosnika sa viđenim kriminalcima.

Ja samo na takav način mogu objasniti činjenicu da sam na prošloj sjednici Parlamenta postavio pitanja, odnosno pokrenuo poslaničko pitanje da je jedan (čak u to vrijeme nije se ni znalo ... o kojim se firmama radi, da su tri firme ... odnosno ... oštetile državu za oko 6 miliona maraka koje su trebale uplatiti u budžet, državni budžet, a to nisu uradili) i, kad je šef carine u Sarajevu pokrenuo pitanje naplate, da je čovjek smijenjen. Šta se zapravo nakon toga dogodilo? Tri dana nakon toga, vlasnik te firme se pojavio u mojoj kancelariji. Meni je to dovoljan zaključak da ga je neko iz institucija sistema obavijestio ko je pokrenuo to pitanje i on je došao. Istina, on je vrlo uljudno došao u moju kancelariju, ali, ... poznavajući rad ovih kriminalaca, on je meni na taj način vrlo jasno uputio poruku da dalje ne čačkam po tom pitanju. Ja koristim priliku i ovaj put da direktno tražim od direktora Carine, odnosno Uprave za indirektno oporezivanje da mi, što je moguće prije, odgovori na pitanje koje sam postavio prošli put, jer ovdje se radi očigledno o zatvorenom krugu. Dakle, postavite vrlo direktno

pitanje – neko je ukrao 6 miliona maraka državi. Drugi odgovoran službenik je pokrenuo to pitanje; za to pitanje naplati da bi tri dana nakon toga gospodin došao u kancelariju, vrlo fino obučen, sa jedno kilo i po zlata na sebi otprilike, sa roleksom i ostalim skalamerijama koje ima na sebi, da mi stavi do znanja da je on informisan o tome.

Ja tvrdim da je u ovoj državi, da je ovoj našoj državi koja se zove BiH, podijeljena i napravljena ovakva kakva jeste, da su kriminalci jači od države. Ja tvrdim da ova zemlja, da kriminalci u ovoj zemlji imaju državu i imaju podršku u najjačim institucijama i da bez ikakvih problema oni prelaze granicu, dolaze do miliona ili milijardi nelegalno stečenih sredstava. A da se mi ovdje borimo sa nekim – kako pomoći ovim nesretnim poljoprivrednicima, kako pomoći otpuštenim radnicima, kako riješiti pitanje 80 hiljada radnika, recimo, samo u Tuzlanskom kantonu koji su stečajnim različitim marifetlucima ostali bez posla, kako vratiti povratnike itd.

I da ne preskočim, s ovim ću završiti, jedno važno pitanje, kad je u pitanju sigurnost povratnika. Ja sam ovdje zbilja očekivao da će ministar u ovome svom izvještaju makar naznačiti ona ubistva povratnika koja su se dogodila i u srednjoj Bosni i na teritoriji RS, koja nikada dosad nisu razjašnjena. Kao da će se ovdje osvrnuti i na ona, ja mislim, politička ubistva koja su se dogodila, da ne pominjem, pomenut ću samo one najpoznatije, ubijen Leotar itd., koji nisu do danas razjašnjeni i da se to vrti, da se to vrti otprilike oko istih grupa i oko istih ljudi.

Hvala vam lijepa.

BERIZ BELKIĆ

/nije uključen mikrofoni/

SADIK AHMETOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolega, ja ću pokušati zaista da budem kratak i reći ću ...

BERIZ BELKIĆ:

Imaš i ti pravo da iskoristiš vrijeme kao i ostali, Sadik.

SADIK AHMETOVIĆ:

Dobro, hvala lijepa.

BERIZ BELKIĆ:

Nemoj na tebi da, nemoj na tebi da.

SADIK AHMETOVIĆ:

Malo ću, malo ću produžiti. Odmah ću početi sa onim što čini mi se, što je, čini mi se neophodno BiH, a to je ukupna reforma sigurnosnog sistema u BiH. Mislim da jedan takav zaključak treba ići, jer ako imamo ministra sigurnosti na nivou države, a imamo strukturu sigurnosti da MUP RS ili Federacije nema obavezu da podnese izvještaj Ministarstvu sigurnosti BiH, navodi me na činjenicu da je to jedan od osnovnih razloga ovakvog stanja kad je u pitanju sigurnost u BiH. Dakle, ne možemo, ne možemo graditi sigurnost na dobroj volji

nekoga ... hoće li poslati nama ovdje, ministarstvu, izvještaj o stanju sigurnosti na pojedinim dijelovima države BiH.

Jedan od segmenata te sigurnosti jeste i ... policije u BiH gdje je neophodna ukupna reforma i nadam se da će ta reforma uskoro uslijediti, jer ovakva organizacija, etnička organizacija policije u BiH, sigurno ne doprinosi boljoj i sigurnijoj stabilnosti u BiH. Evo, dakle, reći ću nešto što sam nekada davno rekao. Dakle, bolje ili sigurnije je svakom i Bošnjaku i Srbinu i Hrvatu ukoliko ode u zemlju gdje ima profesionalna policija koja štiti sigurnost građana nego li je siguran od etničke policije ili da budem jasniji svoje policije.

Reći ću ovdje možda još tri segmenta koja su potrebna kako bi poboljšali sigurnost u BiH i mislim da se u nekoj mjeri dotakao i ministar Sadović u svom obraćanju. Kao opasnost za ugrožavanje sigurnosti u BiH, moramo imati na umu da je BiH izašla iz rata i da je negdje, reći ću, nemam tačan podatak, negdje oko tri stotine hiljada ljudi koji su bili neposredni učesnici rata. Dakle, nauka je pokazala i pokazuje da je na većinu tih ljudi i građana BiH rat ostavio velike posledice, i svjedoci smo svakodnevnih ili pojava da ljudi koji su oboljeli od posttraumatskog nervnog sindroma narušavaju i svoju i sigurnost ljudi oko sebe, i u cjelini, i stoga mislim da je neophodno donijeti zaključke kako bi ova država imala jednu dobru strategiju koja će se baviti rehabilitacijom ovih ljudi, jer države u okruženju, pogotovo Republika Hrvatska, mislim da je odmakla u ovom segmentu od nas i mislim da ta iskustva trebamo ... prepisati.

Nepostojanje državne strategije za procesuiranje ratnih zločinaca i ostavljanje prostora koji će biti ... trajati deceniju, dvije ili tri po ovim sadašnjim statistikama koje imamo kad je u pitanju procesuiranje ratnih zločina, ne ulijeva nam dovoljno, dovoljno, sigurnosti da ćemo u narednom periodu i dalje imati osobe koje su ubijale na slobodi i koje su sigurno potencionalne da ponovo naprave ili eventualno ugroze sigurnost, sigurnost u zemlji.

Dakle, treći segment jeste maloljetnička delinkvencija, da ne obrazlažem, ali mislim da je, kako bi suzbili ovu opasnost, potrebno, potrebna dakle, ponovo jedna strategija koju bi trebao donijeti ovaj parlament za prevenciju i otkrivanje i rehabilitaciju maloljetnika.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Ahmetoviću. Evo, na ovaj način zaključujemo. Drago, ja sam maloprije molio i one koji imaju u peti da bi mogli, ali evo, gospodin Kalabić, ja se nadam. Ima li još neko? Doduše, ja nemam pravo da pitam, vi ćete se odlučiti.

DRAGO KALABIĆ:

Da. Pokušaću vam bez

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Vrlo kratko. Mislim da je u najvećem dijelu rečeno u svim segmentima i da bi eventualno rasprava ili stvari po kojima se razlikujemo da bi nas odvela na neku drugu stranu i mislim da za tim u ovom momentu nema potrebe niti ova informacija pruža priliku za tu vrstu rasprave. Dileme u koje nas pokušava međunarodna zajednica ubijediti da je, ipak, u BiH potrebna i promena ponašanja i promena razmišljanja. Činjenica da nam i oni kažu da mi određene stvari moramo uraditi sami, traži od nas da promijenimo način razmišljanja da će uvijek neko nešto riješiti bilo iz međunarodne zajednice, ili da će samim sprovođenjem bilo koje vrste reformi – da će sve biti riješeno. Neće biti riješeno i mi bi sada mogli beskrajno da raspravljamo da o nekim stvarima koje mi sami proizvodimo koje su dio našeg mentaliteta i ...neka niko ne bude u zabludi, jer je to politikanstvo da će biti riješeni bilo kakvim; svaka reforma može donijeti dobra i one se i rade valjda zbog toga da donesu dobro, ali ako neko misli da će time riješiti ono i, bježeći od odgovornosti od onoga što se sad dešava i mogućnosti da neke stvari riješi sada, neće, neće nas dovesti na dobar teren.

Ali neću otvarati ovom prilikom tu vrstu rasprave, nego ću reći ono što sam celo vreme razmišljao, slušajući izlaganje i ministra, i ovo što je danas rečeno, i probleme koje mi imamo sa bezbjednosnim sektorom u BiH, koji su ovdje identifikovani i gdje je svaki dio ovog sektora važan za nas – i saobraćaj i droga i, ne znam ni ja, sve ostalo i maloljetnička delinkvencija i sitni prekršaji, ali, i zbog međunarodne pozicije BiH, mislim da je važno da pošaljemo neke poruke i da kažemo da se u klasifikaciji i našim prioritetima prema određenim oblicima krivičnih djela ipak ne možemo odnositi prema svima jednako, uz puno uvažavanje da je, da u unutrašnjem dijalogu i u unutar zemlje, nama svako pitanje važno i taman posla da, da, da ćemo ga, prema njemu se nećemo odnositi odgovorno. Ali mislim, kada su u pitanju odnos prema međunarodnoj zajednici, važno za položaj i poziciju BiH i ono što je u ovom momentu bezbjednosni prioritet međunarodne zajednice, važno je da kažemo da je borba protiv terorizma i borba protiv organizovanog kriminala treba da bude prioritet svih prioriteta.

Mi, uvažavajući činjenicu da, recimo, danas niko ne može biti protiv onoga što je ministar spomenuo i to je očito i vidljivo ... da u bezbjednosti saobraćaja ima velikih problema. Međutim, sve zemlje svijeta ih imaju, oni su takvog karaktera kakvog jesu, ali vidjeli ste da u međunarodnim okvirima one se ne ispoljavaju na taj način, i oni su, ti prioriteti, su daleko od nekih drugih koji su kao takvi definisani i jasno određeni i da se na tim principima i prave određene bezbjednosne alijanse na tim uskim prioritetima koji su značajni i koji su od strane međunarodne zajednice kao takvi definisani. Mislim da ... i BiH, ipak, iz palete ovih bezbjednosnih prioriteta na unutrašnjem planu mora izdvojiti ta dva i ja to neću predlagati kao zaključke, s obzirom da informacija nije podesna da se na taj način ni mijenja ni struktura ni onoga što je ovo ministarstvo htjelo da kroz nju kaže, ali jedna vrsta sugestije da bi trebali takvu poruku poslati. Jer, iz ove informacije ste vidjeli, mala je ova zemlja da bi procesuirala toliki broj ljudi vezanih za terorizam. To je jedna, jedna indikativna činjenica i mislim da u tom pogledu, bar taj dio informacije koje šaljemo prema međunarodnoj zajednici, treba da kažemo da će nam to biti prioritet svih prioriteta.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin, šta je, replika!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Replika gospodinu Ahmetoviću, ja moram dati prednost.

BERIZ BELKIĆ

Naravno, očekuj nastavak replika itd.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Neće biti.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite. Bit će, naravno.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ma vidjećete kako će biti. Ma kakvi, nema šanse da moj kolega replicira, nema šanse.

BERIZ BELKIĆ:

Ajde izvoli, izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Dakle, maloprije, svjesno nisam govorio možda, evo, reći ću možda, ako neko ne vjeruje o mnogo boljim rezultatima Ministarstva unutrašnjih poslova RS, nego drugih ovih dvanaest. To su egzaktni podaci. Netačan navod je da je policija etnička. Ona nije po nacionalnoj strukturi predratnog stanovništva. Ali, ne možete vi danas zaposliti Srbina policajca u Hadžićima kad tamo Srba nema, a bilo je 26,3% prije rata; nema, nijedan se nije vratio. Ne možete sad dovesti policajca pa reći, evo multietnička policija. Dakle, netačan je navod da je to etnička policija. Gospodine i kolega Ahmetoviću, rekao sam vam, policija je svaka dobra koja štiti građane i bori se protiv lopova i sasvim je svejedno da li, ne vas, ne do Bog nikad da vas tuku i nas, jer mi nećemo napraviti ta kriminalna djela, sasvim je ... da nas tuče policija RS ili Kantona Sarajevo. Dakle, nemojte to, ja hoću da potcrtam da je važna efikasnost policije, i, upravo, da ne bi proizveo replike, nisam htio da iznosim rezultate koji su zaista izvanredni – Ministarstva unutrašnjih poslova RS – i boriću se da budu još bolji. Ali nemojte time da tražite reformu policijskih struktura, ona je u toku. A ne može se riješiti preko izvještaja Ministarstva bezbjednosti. Dakle, to je paralelni proces i stvar ustavnih promjena i nećemo mi to izbjeći; vidjećete, čim dođemo s godišnjih odmora, ovdje hrpa papira od međunarodne zajednice da se vidi reforma policije. To mi nećemo izbjeći, nemojte brinuti o tome.

Dakle, šta da se to ne desi. Hajmo pojačati sve ono što imamo da stvorimo bezbjednosne uslove građana u BiH da ne strahuju, otići u bilo koji grad i fala Bogu što nema više tog straha. To je suština za koju sam htio da je ...

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, dobro, hvala, gospodine Jovičiću. Izvolite, gospodine Ahmetoviću.

SADIK AHMETOVIĆ:

Da, nešto moram reći, dakle da policija, obični ljudi, dakle, policajci izvršavaju naredbe koje im šefovi narede, u najmanju ruku. Dakle, ako uzmete sastav onih koji naređuju, kad je u pitanju policija, steći ćete dojam da naređuju uglavnom ljudi po ovom etničkom principu. Dakle, to je ono što vam želim reći, a želim vam reći sigurno da ste vi, gospodine Jovičiću, sigurni kod jedne profesionalne policije, ja, dakle sigurniji u ... Njemačkoj, Finskoj, Švedskoj, negoli u BiH, dok vas, dok vas čuva srpska ili obrnuto policija.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, hvala. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Da sam najsigurniji u Švedskoj i Njemačkoj, nigdje neću nikad otići ni moja porodica iz BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Jel', ovo je moja zemlja. Ja hoću da se borim za ovdje za bezbjednosni sistem koji će obezbijediti bezbjednost i vama i nama svima.

BERIZ BELKIĆ:

Tako je, dobro.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

I meni, drago mi je što su bezbjedni u Švedskoj, vjerujte, volim da su bezbjedni u Njemačkoj, ali najviše volim da smo mi bezbjedni i ostaću ovdje trajno.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, naravno da ćeš ostati. Dakle, evo ja zaključujem, zaključujem raspravu o Informaciji o stanju sigurnosti u BiH za 2006. godinu. I predlažem da privodimo stvari kraju. Prvo, predlažemo da Informaciju primimo k znanju; drugo, da se odredimo, predlažem da podržimo ovih pet zaključaka, odnosno prihvatimo Izvještaj naše resorne komisije sa pet izvještaja. I što se nas tiče, mi smo dobili tri zaključka u pisanoj formi. I moram reći, čitajući njih, diskusija je dosta išla u ovom pravcu i mislim da su na neki način oni i obuhvatili dosta, dosta stvari koje su ovdje kroz diskusiju predlagane. Ali vjerujem da je i ministar sigurnosti niz dobrih inicijativa koje su ovdje izrečene kroz diskusiju registrirao; možemo, čak, i stenogram sa ovom raspravom, stenogram rasprave po ovoj tački dostaviti resornom ministarstvu i zajedno na tome raditi.

Ako se slažete da idemo ovim redom. Dakle, idemo, prvo, Informaciju o stanju sigurnosti da primimo k znanju. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

23 „za“, bez „protiv“, tri „suzdržana“, dovoljna entitetska većina.

Konstatiram da smo Informaciju o stanju sigurnosti u BiH za 2006. godinu primili k znanju.

Sada imamo Izvještaj naše komisije. Dakle, Izvještaj Zajedničke komisije za odbrambenu i sigurnosnu politiku i nadzor, ... sa pet zaključaka. Nema potrebe da ih čitamo, oni su sastavni dio Izvještaja. Dakle, stavljam na glasanje Izvještaj Komisije, sa prijedlogom zaključaka. Pa, nemojte komentirati sada, ja sam u fazi glasanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

Meni je stvarno žao, gospodine Sadoviću, ali ja sam u proceduri glasanje.

Sa 25 glasova „za“, bez „protiv“, jedan „suzdržan“, dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da smo usvojili Izvještaj naše nadležne komisije o Informaciji o stanju sigurnosti u BiH za 2006. godinu, naravno sa zaključcima koji su sastavni dio ovog izvještaja.

I imamo na kraju da se odredimo, odnosno da odlučimo o Prijedlogu zaključaka poslanika Zlatka Lagumdžije. Zaključke smo štampali, podijelili na stolove i predlažem da krenemo. Želite li da se izjašnjavamo jedan po jedan zaključak ili u paketu. Slažete se u paketu. Hvala lijepo. Hvala.

BRANKA TODOROVIĆ:

Momo traži jedan po jedan.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, gospodine Novakoviću, da se izjasnimo o tome hoćemo li glasati u paketu ili jedan po jedan. Molim vas, pripremite se. Dakle, izjašnjavamo se o načinu glasanja, paket ili jedan po jedan. Molim vas, pripremite se sad. Pripremite se sad. Pa glasamo o tome. Imamo dva prijedloga. Gospodine Lagumdžija, razumite me.

Dakle, gospodin Novaković traži da se glasa jedan po jedan, ja predlažem uz veliku podršku ljudi da se glasa u paketu. I dajte da o tome Dom, da Dom odluči o tome.

Dakle, glasamo o načinu – da li glasamo u paketu ili jedan po jedan.

Glasajte sad!

Ko je za paket? Ko je za paket?

22 „za“, bez „protiv“, dovoljna entitetska većina.

Dom je odlučio da glasa o Prijedlogu zaključaka u paketu.

Molim vas, pripremite se za glasanje. Glasamo o prijedlogu tri zaključka poslanika Zlatka Lagumdžije.

Glasajte sad!

Sa 19 „za“, tri „protiv“, šest „suzdržanih“, ... bez dovoljne entitetske većine; usaglasit ćemo se u roku od tri dana. Usaglašavat ćemo se u roku od tri dana.

Pauza sat vremena; 15,45

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Da nastavimo raditi. Dakle, da vas podsjetim, došli smo do tačke 29.

Ad. 29. Informacija o realizaciji zaključaka Predstavničkog doma o mapi puta građana BiH zatočenih u Gvantanamu (od 7. 3. 2007. godine)

BERIZ BELKIĆ:

Tačka je uvrštena na inicijativu i prijedlog poslanika Zlatka Lagumdžije. Molim predlagača; dobro, evo dok se gospodin Lagumdžija ... smjesti, da tako kažem, da se dogovorimo oko rada. Evo, mi, nas trojica smo malo razgovarali i ima nekih inicijativa od poslanika itd. Dakle, pred nama je desetak tačaka dnevnog reda, ima prijedloga da limitiramo vrijeme koje ćemo raditi i da izvršimo neku vrstu selekcije određenih tačaka dnevnog reda koje bi bile hitne da se urade. Pa ne znam šta mislite o tome.

_____(?)
Da odložimo.

BERIZ BELKIĆ:

Imamo i sporazume koji nisu nebitni. Evo dajte, dajte oficijelan prijedlog. Izvolite, gospodine Zoriću.

VINKO ZORIĆ:

Pa evo, ja predlažem da ove informacije i izvješća ostavimo za sljedeću sjednicu. A da od, kod mene piše 30. ... (sad ne znam koja je službena odluka) *Imenovanje ombudsmana* pa do kraja da odradimo dnevni red.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, to je prijedlog. To je jedan prijedlog, da vidimo drugi prijedlog.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Ko predlaže? Jozo? Dakle, imamo jedan prijedlog.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ako smo se konsultirali, predlažem da nastavimo raditi normalno.

BERIZ BELKIĆ:

Nisam razumio.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Predlažemo da nastavimo normalno dalje raditi.

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, to je drugi prijedlog. I treći prijedlog? Ja koliko znam da i dosad smo normalno radili.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

A da nastavimo.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja bi baš predložio da *Imenovanje* ostavimo i odložimo. Pa neće ljudi ništa izgubiti, evo nisu imenovani do sada

BERIZ BELKIĆ:

Nema nikakvih problema da mi radimo što se mene tiče.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ozbiljno ovo govorim.

BERIZ BELKIĆ:

Naravno, ali molim one ljude koji blagovremeno napuste itd. da ću ja pratiti ko napušta sjednicu itd. Izvolite i ne, ne, imam, ... umijem i ja konferenciju za štampu napraviti, Jozo, hajde, umijem i ja to. Dakle, izvolite, gospodine predlagatelj, tačka 29. Nema ništa, evo radimo, radimo, radimo. Izvolite, do iznemoglosti.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine predsjedavajući, naredne dvije tačke dnevnog reda su bile ne moj prijedlog i Dom je to usvojio. Ja nisam bio predlagatelj da ja dam informaciju o tome.

BERIZ BELKIĆ:

Nisam ja ni mislio.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Jer, ja sa te dvije tačke dnevnog reda u ovoj fazi na ovaj način u zadnjih pet-šest godina nemam nikakve veze. Tako da bi ja vama predložio da Vi možda date uvodne napomene za ove dvije tačke, jer Vi u kontinuitetu imate veze sa svim ovim. I, kad sam ja imao veze i kad je prošla vlada i ova vlada kad ima s tim veze, tako da, ukoliko vaš ministar nije spreman, ja prvo Vama predlažem da Vi date.

BERIZ BELKIĆ:

Nisam spreman.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ako nećete ni Vi da date ...

BERIZ BELKIĆ:

Nisam spreman, gospodine Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

.. informaciju, onda ja mogu diskutovati ...

BERIZ BELKIĆ:

Evo, izvolite, diskutujte.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

... o zaštiti zakonitosti u ovoj zemlji, preuzimanje odgovornosti ...

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

... zaštite ljudskih prava svakog njenog građanina, da vam ne kažem, čega sve ne.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite, izvolite, gospodine Zoriću.

VINKO ZORIĆ:

Ja mislim da sam ja na neki način prevaren. Vi ste rekli da ste u Kolegiju razgovarali o eventualnoj selekciji itd. Ja predložim i vi to uopće ne date na glasanje.

BERIZ BELKIĆ:

Ne da Jozo.

VINKO ZORIĆ:

Ko ne da? Pa Jozo je jedan, Jozo će biti protiv.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro.

VINKO ZORIĆ:

To nema veze s mojim prijedlogom.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, ne mogu da dobijem. Gospodine Zoriću, vi ste rekli imate jedan prijedlog. Digao se gospodin Križanović, rekao ima jedan prijedlog još. To su dva. Onda se ljudi javljali da imaju i oni prijedloge.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Evo, ja se izvinjavam, evidentirat ću, dostavite mi prijedloge, dajte mi prijedloge da znam šta ko predlaže. Eto, pa ću redom stavljati na glasanje. A ovu tačku evo raspravljamo, otvorili smo je nema problema. Dostavite mi prijedloge oko nastavka rada. Molim?

_____ (?)
/nije uključen mikrofoni/

BERIZ BELKIĆ:

Ima razmišljanja i prema nama je išlo na desetine inicijativa u hodnicima dole itd. i, dakle, mi smo se dogovorili da ćemo s Domom se konsultovati. Dajte prijedloge, nema problema. Raspravljamo o tački 29.

Nemamo materijala, gospodine Lagumdžija, nismo uspjeli pribaviti ništa.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Pa evo, ja dajem prijedlog: govorit ćemo, znači, od ovoga ombudsmena pa do dalje, jel' nemamo mi materijala za raspravljanje o ovim tačkama.

BERIZ BELKIĆ:

Ma dajte mi prijedloge, napišite mi i dostavite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

A da napišemo? Evo odmah.

BERIZ BELKIĆ:

Jer ima nekoliko prijedloga da idem jedan po jedan na glasanje. Ne čujem, Zlatko.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Kažem, mi smo, koliko je već poznato, prešli na tačku dnevnog reda.

BERIZ BELKIĆ:

Jeste, jeste, mi radimo, glasat ćemo poslije.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Sad smo na toj tački.

BERIZ BELKIĆ:

Jesmo, jesmo. Da, izvolite. Ja sam rekao nemamo materijala, gospodine Lagumdžija, nažalost nismo uspjeli ništa pribaviti i nismo znali kakve materijale tražite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Pa onda da iskoristim ovo vrijeme da približim.

BERIZ BELKIĆ:

Pa ja, može.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine predsjedavajući, ja Vas potpuno razumijem što pokušavate na ovaj način da radite. Ne opravdam, ali razumijem. Ova tačka dnevnog reda na kojoj smo mi trenutno je nešto za šta ja bar Vama ne bi trebao ništa obrazlagati o čemu se radi. To je zaključak ovog doma iz marta mjeseca ove godine. I zna se kako glasi taj zaključak. Ta je tačka dnevnog reda po tom zaključku, ovo Vijeće ministara je imalo obavezu prema tome, ministar

BERIZ BELKIĆ:

Nemam informacije, gospodine Zlatko, nisam dobio.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Uredu, valjda će nam ministar reći da nema. Vidim vi nemate.

BERIZ BELKIĆ:

Nažalost.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Jeste, al' to nije prvi put da radimo bez informacije, ovdje se radi o tome da očekujemo da onda možemo zaključiti da ministar nema šta reći, da Vi nemate šta reći, onda ćemo mi pričati.

BERIZ BELKIĆ:

Tako je.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ali imate šansu da krenete.

BERIZ BELKIĆ:

Ne, hvala Vam na šansi, samo izvolite, nastavite.
Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Evo, ja ću pokušati da dam ovaj prijedlog, odnosno da pomognem kako ćemo iz svega ovoga izaći. Naime, mislim da bi bilo umjesno da Prošireni kolegij nakon razmatranja, znači ove dvije tačke, da Prošireni kolegij jednostavno zasjeda i da vidi. Znači, u zavisnosti od vremena koje ćemo utrošiti, da vidimo ... procenu rada dokle možemo ozbiljno raditi, a da pri tome ne izgubimo koncentraciju kod ovih tačaka.

A što se tiče ove dvije tačke, mi smo znači donijeli, jednostavno, izglasali ovdje dnevni red i sasvim je logično bilo da, pogotovu što smo prekinuli sjednicu juče, da danas imamo pismenu informaciju od ovog ministarstva po osnovu ovih tačaka dnevnog reda. Zaista ne razumijem.

BERIZ BELKIĆ:

Ja, nažalost, nemam.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ni šta je razlog, zbog čega to danas nemamo, ako smo, kažem, imali pauzu od juče do danas.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodine Sadoviću, izvolite.

TARIK SADOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege, dame i gospodo, dakle, u svojstvu ministra sigurnosti Ministarstva sigurnosti, ja nikakvu obavezu nisam imao jer ovo nije zaista bilo zaduženje moga ministarstva. Dakle, to se može viditi iz akata. Naravno, poštujući ovaj visoki dom i poštujući činjenicu da predsjedavajući Vijeća ministara nije tu, nije bio ni jučer tu i također uvažavajući činjenicu da me nije ovlastio da zastupam u ime Vijeća ministara, ali evo, moja funkcija zamjenika predsjedavajućeg .. to na neki način implicira, ovo što ... poslanik Lagumdžija govori. Dakle, ja sam spreman, ukoliko to ovaj dom ocijeni, da vam pružim određene vrste informacija, s kojima ja raspolazem kao član Vijeća ministara, jer smo raspravljali o nekim stvarima. I da vam predočim zaključke Vijeća ministara i da dobijete ovu informaciju šta je Vijeće ministara poduzelo do sada, ili nije poduzelo također po zaključku ovog visokog doma.

Ja vas molim, ukoliko ste spremni da mi to omogućite, vi mi to recite, ja ću vam u narednih pet do deset minuta objasniti ono što znam.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite, izvolite.

TARIK SADOVIĆ:

Hvala vam lijepo. Dakle, uvaženi poslanici, mi smo na Vijeću ministara prije desetak dana ili nešto malo više dobili ... Informaciju od strane agenta ili zastupnika Vijeća ministara pred Evropskim sudom za ljudska prava, a Informacija se tiče aplikacija koje su protiv BiH podnijeli Lahdar Bumedijene, Hadžbudela Mustafa, Ati Idr, Mohamed Nehle, Belkacem Bensajah i Saber Lahmar, dakle protiv BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava. Ja se izvinjavam ako sva imena nisam na pravi način pročitao. I bilo bi dobro ukoliko imate strpljenja da vam pročitam Informaciju (u osam tačaka) koju smo mi razmatrali na Vijeću ministara, jer je, zaista će vam pružiti određene relevantne informacije..., na osnovu kojih možete diskutovati kvalifikovano o ovoj temi.

Evo čitam, dakle tačka 1.

Ured zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava je dana 29.5.2007. godine zaprimio od Evropskog suda za ljudska prava gore navedene aplikacije protiv BiH. U predmetnim slučajevima, aplikanti se žale na neprovođenje konačne i pravomoćne odluke Doma za ljudska prava od 11. oktobra 2002. godine i 4. aprila 2003. godine, čime je prekršen član 1. Konvencije, u kombinaciji sa članovima 3. Zabrana mučenja, 5. Pravo na slobodu i sigurnost i 9. Sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti. Oni se dalje žale prema članu 2. Pravo na život Konvencije i članu 1. Protokola 6. Ukidanje smrtno kazne i 13.; dakle Ukidanje smrtno kazne uz Konvenciju na osnovu činjenice da je tužena vlada propustila da traži garancije da neće doći do izricanja smrtno kazne protiv njih, uprkos jasnom i neprestanom riziku zbog nepravednog suđenja koje može rezultirati smrtnom kaznom, kao i obavezi vlade prema domaćem zakonodavstvu da traži takvo jamstvo. Aplikanti se žale i da neprovođenje odluka domaćih tijela koje su gore navedene dovode do kršenja člana 6. Pravo na pristup sudu Konvencije.

Tačka 2.

U pismu od 14.5.2007. godine Evropski sud za ljudska prava postavio je sljedeće pitanje, odnosno zahtjev u pogledu predmetnih slučajeva.

1. Da li je bilo u posebnim okolnostima ovog slučaja kršenja člana 2., 3., 5. i 9. Konvencije, člana 1. Protokola broj 6. uz Konvenciju i/ili člana 1. Protokola 13. uz Konvenciju zbog navodnog propusta korištenja diplomatskih kanala kako bi se zaštitili prava svakog od aplikanata, u skladu sa odlukama Doma za ljudska prava od 11. oktobra 2002. godine i 4. aprila 2003. godine.

2. Od vlade se traži da dostavi kopiju svake prepiske sa zvaničnicima SAD a koje se tiču aplikanata.

3. Komisija za ljudska prava pri Ustavnom sudu BiH, dana 5.4.2006. godine, donijela je Rješenje o neprovođenju odluke u predmetu, evo da ne navodim broj predmeta malo je komplikovan, Hadžbudela, u kome je zaključeno da BiH nije izvršila svoje obaveze iz

zaključaka 15. i 16. konačne i obavezujuće Odluke o prihvatljivosti i meritumu Doma za ljudska prava od 3.9.2002. godine. Zaključkom 15. Odluke Doma za ljudska prava u predmetu Hadžbudela i drugih od 3.9.2002. godine, BiH je naloženo da upotrijebi diplomatske kanale radi zaštite osnovnih prava podnosioca prijava, poduzimajući sve moguće mjere radi uspostavljanja kontakta sa podnosiocima prijava i obezbjeđenja konzularne pomoći. Zaključkom 16. iste odluke naloženo je BiH da preduzme sve neophodne korake radi sprečavanja izricanja i izvršenja smrtno kazne nad podnosiocima prijava, uključujući traženje garancija od SAD preko diplomatskih veza da podnosioci prijava neće biti izloženi smrtnoj kazni.

4. Zastupnik Vijeća ministara BiH uputio je predmetne aplikacije na izjašnjenje Ministarstvu pravde BiH, Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstvu vanjskih poslova i Kabinetu predsjedavajućeg Vijeća ministara. Uredu zastupnika Vijeća ministara BiH do danas nije dostavljeno izjašnjenje od strane Ministarstva vanjskih poslova i Kabineta predsjedavajućeg Vijeća ministara, niti tražena prepiska sa zvaničnicima SAD, što ozbiljno ugrožava zastupanje Vijeća ministara BiH u predmetnim slučajevima, s obzirom da rok za dostavu izjašnjenja Sudu ističe 31.7.2007. godine. Ovakva nesaradnja i nedostavljanje traženog izjašnjenja i relevantne dokumentacije u roku koji odredi zastupnik Vijeća ministara onemogućava rad zastupnika na predmetima koji se vode protiv BiH.

5. Uvidom u izjašnjenja i dokumentaciju u vezi predmetnih aplikacija, a koja su dostavljena od strane Ministarstva pravde i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, ustanovljeno je da BiH nakon donošenja Rješenja o neprovođenju Odluke Doma za ljudska prava nije zatražila od strane vlasti SAD garancije da u odnosu na aplikante koji se nalaze u zatvoru Gvantanamo neće biti izrečena niti izvršena smrtna kazna, niti garancije da isti neće biti podvrgnuti mučenju, nehumanom i ponižavajućem postupanju. Dakle, BiH do danas nije poduzela mjere naložene zaključcima 15. i 16. Odluke Doma za ljudska prava od 3.9.2002. godine.

6. Kod ovakvog činjeničnog stanja, a u svrhu zaštite interesa BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava, hitno je potrebno zatražiti garancije od Vlade SAD da aplikantima neće biti izrečena i izvršena smrtna kazna, kao i da isti neće biti podvrgnuti mučenju, nehumanom i ponižavajućem tretmanu. Traženjem ovih garancija, BiH će formalno ispoštovati obaveze naložene Odlukom Doma za ljudska prava od 3.9.2002. godine i obaveze koje proističu za države članice Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava kada je u pitanju izručenje pojedinaca vlastima država, u kojima postoji opravdana bojaznost da će pojedinci biti izloženi smrtnoj kazni i mučenju.

7. Vijeće ministara je na 7. sjednici, održanoj 19.4.2007. godine, donijelo zaključak kojim je zaduženo Ministarstvo pravde, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvo vanjskih poslova da izrade i realiziraju *Mapu puta za povratak građana BiH zatočenih u Gvantanamu*. Unatoč predmetnom zaduženju od strane Vijeća ministara, navedena ministarstva u svojim izjašnjenjima na aplikacije takozvane Alžirske grupe nisu obavijestila Ured zastupnika Vijeća ministara o poduzetim aktivnostima na izradi i realizaciji predmetne mape puta iz čega proizilazi da predmetni zaključak Vijeća ministara nije realiziran.

8. Obaveza BiH da poduzme mjere u cilju povratka svojih državljana i bivših rezidenata proizilazi iz Rezolucije 1433 Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope od 26.4.2007.

godine kojom su države članice, između ostaloga, pozvane da pojačaju diplomatske i konzularne napore da zaštite prava i osiguraju oslobađanje svakog svoga građanina, državljanina ili bivšeg prebivaoca, trenutno pritvorenih u zaljevu Gvantanamo, bez obzira da li su zakonski obavezni da to urade ili ne.

Slijedom ovoga što sam citirao i rekao, a stoji dakle u Informaciji od strane agenta Vijeća ministara pred Evropskim sudom za ljudska prava – nalaze se tri predložena zaključka koje je Vijeće ministara usvojilo na toj istoj sjednici. Dakle, zaključci koje je usvojilo Vijeće ministara na sjednici održanoj 26.7.2007. godine, dakle usvojilo Informaciju i ova tri zaključka u predmetima Lahdara Bumedijena, Hadžbudele Mustafe, Ati Idra, Mohameda Nehla, Belkacem Bensajaha i Saber Lamara i donijelo je sljedeće zaključke:

1. Zadužuje se Ministarstvo vanjskih poslova da, u roku od pet dana od prijema obavijesti o ovom zaključku, uputi Vladi SAD pismo kojim će se zatražiti garancije da aplikantima Lahdar Bumedijen, Hadžbudela Mustafa, Ati Idra, Mohamed Nehla, Belkacem Bensajah i Saber Lamar neće biti izrečena, izvršena smrtna kazna, te da aplikanti neće biti podvrgnuti mučenju, nehumanom i ponižavajućem tretmanu.

2. Zadužuje se Ministarstvo pravde da hitno pokrene, koordinira i učestvuje u zajedničkom radu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstva vanjskih poslova na realizaciji zaključka Vijeća ministara donesenog na 7. sjednici, 19.4.2007. godine, u vezi izrade i realizacije *Mape puta povratka građana i bivših rezidenata BiH iz Zatvora Gvantanamo*.

3. Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice da u roku od dva mjeseca podnese Vijeću ministara izvještaj o izradi i realizaciji *Mape puta povratka građana i bivših rezidenata BiH zatočenih u Zatvoru Gvantanamo*.

Još jedna kratka informacija. Odbor za unutrašnju politiku kao jedan filter, prije dolaženja tačaka na dnevni red Vijeća ministara, smatrao je da ovo prvo pismo treba uputiti predsjedavajući Vijeća ministara kao svojevrsni premijer ove države.

Dakle, poštovani zastupnici, ja sam vas informisao o onome što sam kao ministar dobio na sjednici Vijeća ministara. Ovdje imam i jedan vrlo interesantan pregled činjenica, dakle, onako kako su ih iznijeli aplikanti, gdje se hronološki navode svi relevantni događaji; bojim se da bi nam to oduzelo i previše vremena. Smatram da je ovo dovoljna osnova za raspravu ukoliko je bude.

Hvala vam, predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine ministre.

Izvolite. Otvaram raspravu. Molim?

(?)

Na godišnjem smo, imamo vremena.

BERIZ BELKIĆ:

Otvaram raspravu, izvolite. Molim vas, malo strpljenja. Gospodin Kalabić. Samo malo, strpljenja, molim vas.

DRAGO KALABIĆ:

Samo jedan predlog, gospodine predsjedavajući: ako se složimo da mi napravimo pola sata pauze, da u međuvremenu dobijemo ovaj materijal na klupe, a da u toku te pauze zasjeda Prošireni kolegij i da se dogovori oko načina nastavka rada.

_____(?)
Dobar prijedlog.

DRAGO KALABIĆ:

To je predlog, pa sad!

BERIZ BELKIĆ:

Pauza pola sata.

Obezbijedite materijal na Prošireni kolegij. Odmah sjednica Proširenog kolegija. Molim predsjednike klubova da odmah sjednemo.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, molim vas zauzmite svoja mjesta. Molim vas zauzmite svoja mjesta da nastavimo. Hoćemo li, gospodine Novakoviću?

Dakle, nastavljamo rad, uz moju obavezu da vas izvijestim da na Proširenom kolegiju nismo uspjeli postići konsenzus o način kako da nastavimo rad. Ima jedan prijedlog, ja predlažem da radimo po ovoj tački dnevnog reda koju smo započeli, a da nakon završetka ove tačke dnevnog reda taj prijedlog stavimo na glasanje da se Dom o tome izjasni.

Ja vam mogu reći da se predlaže – izvolite, ja još uvijek govorim, Zlatko, ja još uvijek govorim – dakle, da se izjasni da li će dalje raditi. Je li uredu?

Izvolite, tačka dnevnog reda *Informacija o realizaciji zaključaka Predstavničkog doma o Mapi puta građana BiH zatočenih u Gvantanamu (od 7.3.2007)*; materijal o kojem je govorio gospodin ministar, ja se nadam da je umnožen i da vam je dostavljen. Ako nije, u toku je umnožavanje i bit će vam dostavljen. Međutim, gospodin ministar je, da tako kažem, prezentirao taj izvještaj.

Otvaram, ... otvaram raspravu. Izvolite, gospodine Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem se posebno gospodinu zamjeniku predsjedavajućeg, jer moram priznati da i meni nekako, to sam smetnuo s uma što, dakle, nije do ministra, do mene je da je gospodin Sadović istovremeno zamjenik predsjedavajućeg i postaje već možda sumnjivo ako ponovo konstatujem da je on ovdje zaista kao zamjenik predsjedavajućeg pokazao odgovornost prema instituciji koju predstavlja koja nije baš ovdje uobičajna i doveo se u poziciju koju znam potpuno kako izgleda kad se dovede u poziciju da odgovarate za druge zato što institucionalno se negdje nalazite.

Mi smo iz ove njegove informacije u stvari vrlo jasno vidjeli da ono što smo mi zaključili 7. marta ove godine, po čemu je postala obaveza u roku od tri mjeseca da, pazite, Ministarstvo pravde, Ministarstvo za ljudskih prava i izbjeglice i Ministarstvo vanjskih poslova,

BERIZ BELKIĆ:

Uz pomoć Predsjedništva.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Uz pomoć Predsjedništva, i to prije svega Vijeća ministara pristupi izradi i realizaciji *Mape puta* o čemu će za tri mjeseca podnijeti izvještaj. Iz ovoga možemo da vidimo, žao mi je što ovu informaciju nismo dobili jučer, mogli ste nam ovu informaciju jučer dati, jer ona vidim nosi, je li, datum 17.7., dakle mogli smo jučer imati, pa bi neke stvari jednostavnije bile. Ovdje jasno u ovome što nam je ministar rekao ustvari se vidi da zaključak ovog doma od 7. marta ove godine nije ispoštovan. Dakle, ne samo što nije ispoštovan da nismo za tri mjeseca informirani nego se vidi da ustvari Vijeće ministara nije ovo radilo.

Ovdje se čak vrlo jasno kaže da ustvari Ministarstvo vanjskih poslova i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice kao i Ministarstvo pravde, a prije svega ova dva ministarstva nisu uradili ni elementarne stvari. Čak se ovdje vidi da im je treći put urgencija pravljenja praktično s ovim materijalom od 17.7. da urade neke notorne stvari koje su trebale biti urađene prije ne pet dana, pet mjeseci, nego prije pet godina. Dakle, ovdje je evidentno da ovaj zaključak nije urađen, ovdje je evidentno da Ministarstvo vanjskih poslova i Ministarstvo ljudskih prava i izbjeglica su najdirektnije odgovorni što ovaj zaključak nije realiziran. I, ovo o čemu ovdje ustvari smo informisani, ovo je bilo, ustvari, mapa puta koju su pravili ti ljudi zajedno sa ovim našim predstavnikom u Vijeću Evrope, a ne mapa puta koju je napravilo Vijeće ministara, a najmanje ova ministarstva koja su za to bila zadužena.

Bojim se da ovo pokazuje, ustvari, sav jad i bijedu koja se oko ovoga gomila posljednjih mjeseci, da ne kažem godina, i da ovdje, očigledno, ovo Vijeće ministara je najdirektnije odgovorno za ministarstva što to nisu radili ili zato što nisu sposobni, ili zato što ne žele da ovo urade, želeći da stoji jedna sjenka sumnje nad svim ovim i da bude svak kriv za ono što se radi, osim njih koji su za to najdirektnije odgovorni.

Ukoliko, gospodine predsjedavajući, mislite prekidati sjednicu danas, ja mislim da to ne treba raditi.

BERIZ BELKIĆ:

Dom će odlučiti.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Molim?

BERIZ BELKIĆ:

Dom će odlučiti.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Sve će Dom odlučiti samo ne može Dom odlučiti šta će poslanik diskutovati.

BERIZ BELKIĆ:

Ne govorim o prekidanju sjednice.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Da i ja o tome govorim. Ali mislim da bi najbolje bilo da ustvari kakvi smo, mi sad ćemo vezati ovo nepoštivanje odluke Doma iz marta mjeseca, sad ćemo vezati sa ministrom koji je, evo, ustvari apsolutno nije čovjek za ovo odgovaran, isto kao ministar Ljubić koji je ovdje. Izgleda da su ovdje došli samo ministri koji za ovo ustvari nemaju nikakve veze s ovim. Dakle, ministar Sadović, kad je ovo u pitanju, kao ministar nema apsolutno ništa i to se vidi iz ovog materijala. I zato je moj prijedlog, pošto su oni ovdje zaključili već u Vijeću ministara da će Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice u roku od dva mjeseca, to je taman negdje početkom septembra, ovu mapu puta realizirati, da mi ustvari, gospodine predsjedavajući, primimo ovo k znanju što nam je rečeno i da zaključimo da nas Vijeće ministara o ovome što smo zaključili izvijesti na jedan normalan način, na pravi način šta je urađeno po ovom pitanju do našeg novog zasjedanja koje će biti u septembru. Da tako okončamo patnju oko ovoga u kojoj ništa nismo napravili, osim konstatovali da ništa nije urađeno, da se ovdje stavi tačka na ovaj slučaj u bilo kom segmentu.

Hvala vam, gospodine predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Bahtić, Novaković, Jovičić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Podržavam kolegu Lagumdžiju kad kaže da ovo Vijeće ministara i dva ministarstva nisu izvršili zaključke ovog parlamenta. Međutim, ja ga podsjećam da oko izrade *Mape puta povratka*, ja ga podsjećam na uzroke: ovo su posljedice za uzroke zbog čega se desila *Alžirska grupa*. Znamo da je *Alžirska grupa* isporučena u zatvor u Gvantanamu za vrijeme kada je doktor Zlatko Lagumdžija bio predsjedavajući u Vijeća ministara i ministar vanjskih poslova.

Zato ga ja molim da on olakša ovim kolegama, da nam da mapu odlaska koju je on kreirao i da bude agent da pomogne svojim kolegama da se ovaj slučaj riješi. Po meni, ovo je čisto pranje savjesti i to je dobro. Kad ste isporučivali *Alžirsku grupu*, tad ste trebali da vodite računa o ugrožavanju ljudskih prava. Međutim, tada ste i Vi, dodvoravajući se dijelu međunarodne zajednice, s tim potezom pokušavali da BiH prikazete kao opasnu zonu gdje žive

teroristi itd. Sve je to jasno, sve je to poznato. Po meni, ovo je toliko nemoralno, licemjerno, nemam izraza da toliko kažem da osoba koja je uradila ovu stvar, da ta ista osoba predlaže da se opere od, da to ovaj parlament opere, za nešto što ste Vi uradili. Znamo sve šta je urađeno. Odgovorite na ta pitanja.

Toliko hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Novakoviću! Replika: Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine Belkiću, ja ću vrlo kratko.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Da li ćete mi Vi dozvoliti, pošto ću i Vas spomenuti, da dovršim.

BERIZ BELKIĆ:

Naravno, samo izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Uvaženi predsjedavajući, Vama je poznato da ja nemam običaj da uopšte odgovaram gospodinu koji je prije mene govorio. I vama se čudim, je li, kad malo bolje razmislim, uopšte se ne čudim, što ste dozvolili da na ovakav način govori o tome.

BERIZ BELKIĆ:

Kako mislite na ovakav način?

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Uzroke na način na koji je govorio.

BERIZ BELKIĆ:

Čovjek ima mišljenje.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Jeste, tačno. Nadam se da nije i Vaše.

BERIZ BELKIĆ:

Svako ima svoje mišljenje.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Tačno. Al' on često ima Vaše. Dakle, kada su u pitanju uzroci, uzroci nisu u 2002., uzroci su u '92. Uzroci su kada je jedan broj danas nama prijateljskih zemalja ovdje slao svoje agente da promijene karakter rata poslije Londonske konferencije na kojoj je proglašena agresija na ovu zemlju. Uzrok je u tome što jedan broj danas nama prijateljskih zemalja koje se

nalaze u EU odavno i koje su je pravile i ovdje nama poslao neke ljude koji su trebali da ovu zemlju podjele. Tu je uzrok.

Ja ne bih govorio o uzrocima. Ako već cijenjenog kolegu interesuje šta je radio ministar vanjskih poslova 2002., to isto kao da sada optužite Svena Alkalaja da je odgovoran što sve ovo ovako se dešava. Nije korektno. Možda bi bolje bilo da pitate Beriza Belkića koji je tad bio predsjednik Predsjedništva, Safeta Halilovića koji je tada bio predsjednik Federacije i u čijoj je ingerenciji bilo da se ovo sve uradi, a ne u ingerenciji čak ni Berizovoj, ni ministra vanjskih poslova, da pitate ministra vanjskih poslova koji dolazi iz vaše stranke i da pitate predsjednika vaše stranke koji je učestvovao u ovome najmanje koliko i ja, pri čemu je on učestvovao i u nekim drugim uzrocima. Ako vas to interesuje, možemo o tome razgovarati i pred sudom javnosti i pred svakim drugim.

BERIZ BELKIĆ:

Naravno.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

A ja bih molio da se držimo tačke dnevnog reda.

BERIZ BELKIĆ:

Držimo se.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

I da probamo da vidimo kako da ovo riješimo. Ja sam spreman da pomognem u rješavanju, normalno na institucionalan način.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Ja dajem mogućnost svakome da kaže šta misli. Izvolite, gospodine Bahtiću.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Samo ću kratko. Eto kako Zlatko Lagumdžija smatra demokratiju: maloprije kaže da gospodin predsjedavajući ne može zabraniti poslaniku da govori, a sad bi zabranio meni da govorim, da mi, da zabranite vi. Ja nikad nisam bio poltron niti mi je ko kad govorio šta ću pričati. Ja, kad bih neke slušao, možda, i u svojoj stranci ne bih ovo pričao. Nego ovo ja ovako mislim i ovako jeste. U koordinaciji sa federalnom policijom ste ovo uradili, gospodine Lagumdžija, zna se to dobro. Pokušavate prebaciti lopticu na drugi teren. Ova praksa je vama odavno poznata. Na ovaj način ste vladali, i zbog ovakvih poteza slično *Alžirskoj grupi*, zato ste u opoziciji i bit ćete uvijek u opoziciji.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Vidite, ja mislim da prvo mi nismo zaista stekli uslove da raspravljamo ni o ovoj tački dnevnog reda kao još nekima koje su posle ove. Naime, evo ministar koji je ovdje; čovjek nije taj koji može dakle u ime Savjeta ministara govoriti nego u svoje ime i to je čovjek i rekao... uradio je sve ono što je u njegovoj moći, ali to nije ono što je potrebno za ovu tačku dnevnog reda, odnosno potrebno je i više od onog što nam je on dao. I mi ćemo ponovo sada kao i na još i narednim vjerovatno tačkama gdje nemamo u dovoljnoj mjeri materijal, a prije svega zato što smo neke tačke stavili na dnevni red, a koje nisu bile dakle predviđene od strane Kolegija, dovodimo sebe dakle u situaciju da ponovo raspravljamo o nečemu bez ozbiljnih zaključaka, izuzev zaključka gospodina Lagumdžije da... .. da raniji zaključak nije ispoštovan. A to je pretpostavljam gospodin Lagumdžija znao i kad je predlagao ovu tačku dnevnog reda i bilo bi logično da je kao predlagač imao i još nešto osim tog zaključka.

A dobro! Šta, tu smo gdje smo! Dakle, ja ne bih zaista da ulazim u to ko je obezbedio ili omogućio hapšenje, ko je kriv, ko pere savjest, ko sad ne da se vrati, ko neće da se vrati itd. Najbolje bi bilo kad biste vi to završili bez nas, al' da se to nas ne tiče. Međutim, ni ja ne mogu dobiti vizu kao ni svi mi ovdje, i jedan od razloga je evo i ova tema o kojoj danas razgovaramo, naravno i pored svih ostalih.

Vidite, ovi državljani BiH koji, uzgred rečeno niko od nas ne zna pročitati imena, su našom dakle zaslugom, kad kažem našom, mislim BiH se nalazi u poziciji u kojoj se oni danas nalaze. Da li je Savjet ministara pitanje mogao riješiti pravljenjem *Mape puta*? Nije. Da li je to pitanje trebalo – mi riješiti sami ili riješiti sa nekim? Da, trebalo riješiti sa nekim. I zato mi danas ovdje trošimo i ovo malo strpljenja koje imamo trošimo bespotrebno. Jer vidite, ja imam pitanja, a ne može mi ministar sigurno odgovoriti, dakle pitao bih: Da li su ovi građani BiH bili predmet rada Komisije za utvrđivanje državljanstva? Je li, je li, je li njihovo državljanstvo BiH legitimno ili nije? Da li bi se oni možda našli u ovoj grupi da je neko istraživao, pa možda BiH nizašta ne bi bila odgovorna. Možda nam ne bi ni trebala *Mapa puta*.

Dakle, mnogo pitanja je ovdje praktično pred nama, a vrlo malo ima onih koji na njih mogu danas odgovoriti. Ja predlažem da mi i završimo zaključkom koji je gospodin Lagumdžija dao, a to je da zaključak Predstavničkog doma nije ispoštovan. I to je evo rezultat sve ove rasprave.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Jovičić.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ja sam prva tražila.

BERIZ BELKIĆ:

A nisam znao, Azra. Ja sam mislio da si se prijavila za diskusiju. Bakir, izvini, krivi navod. Krivi navod, pa replika. Krivi navod, pa replika, pa Jovičić diskusija.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Pa evo, kolega je pomenuo da su ovi ljudi čija imena su pred nama, iz Informacije koja nam je dostavljena prije desetak minuta, krivi zašto mi ne možemo dobiti vize. Ja želim samo pomenuti da je cijeli vizni režim u BiH, način na koji mi svi dobivamo vize, a i pojedinačno kako neki dobivaju vize ili ne dobivaju vize, jedan širi kompleks i da se ne tiče imena koji su pred nama. Ja pretpostavljam da ... i kolega nije mislio upravo na ova imena kako je to maloprije rekao.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Replika: gospodin Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Evo, ovi ljudi još s bradama koji su završili u Gvantanamu, koji su, biva, problem, pa ne možemo vize, pa ne možemo od njih ništa – je utvrđeno, je li, u Gvantanamu da nisu krivi, hoće da nam ih vrate sad nazad, ljudi nisu krivi. Sad, sad ne znamo šta da radimo, je li. A to nisu te bradonje koje su za nešto krive. Međutim, neke druge bradonje koje su sigurno krive zato što je ovaj genocid izvršen, presudom je to utvrđeno, neki dan su se postrojili u Srebrenici. Oni su puno veći problem, gospodine Novakoviću, za ovu zemlju i za vize i za sve ostalo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Jovičić: diskusija. Gospodin Jovičić: diskusija.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Hvala, predsjedavajući.

Da mi gospodin Novaković ne zamjeri, ne znam, ne smijem više reći ništa pred SDS-om. Ne, nisam to nego drugo ovo što ću reći. Dakle, ovu prepisku što je bila i ovu informacija Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i svih ovih navedenih institucija ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje. Molim vas malo pažnje, govori čovjek.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

... danas brani ministar i tog ministarstva nema ovdje uopšte, ničim nije obavezano.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Sačekaću ja malo, nije problem. Tolerantan sam ja do kraja, malo temperamentan ali tolerantan. Dakle, nema Ministarstva ... bezbjednosti, a ministar ovdje i zamjenik predsjedavajućeg obrazlaže. Sad opet stara priča. Kada će ovdje jednom stvarno sjediti Savjet ministara i šta oni danas preče rade, ako mi sjedimo ovdje džabe, a svakoj skupštini u svijetu glavni su članovi vlade. Kako će, ma ima li neki način, gospodine predsjedavajući, da nam

neko pomogne i svi ćemo da je obavežemo da sjedi ovdje. Barem, kad su njihove tačke na dnevnom redu. Ima li način stvarno?

BERIZ BELKIĆ:

Evo, ja vjerujem da će gospodin Šoja gospodinu Špiriću prenijeti sve ovo što vi govorite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Eto, dakle to je prvi dio. A sad ovaj važniji, ova zastupnica, ovdje piše ne znam je li gospođa ili gospođica Monika Mijić, valjda u prepisci ili korespondenciji, ali nije ovo velika zamjerka, tamo piše da je 2. februara 2005. godine u nekoj drugoj vladi predsjednik Vlade BiH, kamo sreće da imamo vladu, ali nemamo, lažno se predstavila, pa vjerovatno odbijen i ovaj dokument. Ali dobro, nije ni to važno. Ono što je suština cijele ove priče

BERIZ BELKIĆ:

To je možda prevod ovaj, pa.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa dobro, prevod. Uvijek kod nas prevod. Šta, sad treba neko prevoditi šta ja govorim, je li? Dobro, razumijemo se, ajde da idemo dalje. Dakle, ono što je suština cijele priče, zaista, jesu li ovi građani državljani BiH ili su i oni predmet revizije državljanstava? Ako su građani BiH i dobili su na legalan način državljanstvo, dajte zaista da pomognemo našim ljudima. Evo nek ne znamo, nije uvredljivo što ne zna niko pročitati, naučićemo to, nije problem naučiti, deset puta pročitaj i spiker kad čita vijesti ne zna prvi put pročitati kako se onaj zove ambasador. Ali da ne pravimo ovdje karikaturalne neke, ovo je ozbiljna tema, niko se ovdje nije upustio i ja neću da špekulišem da li ovo nanosi štetu BiH. Ma, nanosi štetu nekome! Ali dajte da vidimo zaista hoće li nas neko iz nadležnog ministarstva obavjestiti: Jesu li oni bili predmet revizije državljanstava? Jesu li oni legalni državljani BiH ili neko od njih eventualno je tamo dobio nelegalno državljanstvo pa da sad kažem opet predmet. Nemamo ni te informacije. Dakle, mogao bi se o ovom zaključku gospodina Lagumdžije priključiti i taj da se i to dostavi. Pa da možda bi razdvojili tu grupu: ako su dvojica državljana na legalan način, da makar njih vratimo. A eto, ona četvorica nisu. Ali, ajmo se zastupati pred Domom za ljudska prava Evrope da ne budu makar ubijeni. Jer tamo u nekim državama u Americi postoji smrtna kazna, a nama pričaju o demokratiji.

Znate, ima bezbroj ovdje konverzi koje niko nije nama razriješio, nego nam samo ovo stavio hitno; nekad bilo, a danas je kod nas bajato, nije hitno uopšte. Dakle, neko je gore štambilj udario bez ikakve potrebe. Dakle, ovdje, gospodine Belkiću, ja vas molim kad ovakve informacije i kad stavljamo na dnevni red tačke dnevnog reda – ne možemo raspravljati o njima, ako nema ljudi iz Savjeta ministara ko će reći o čemu se tu radi.

BERIZ BELKIĆ:

Da ti pomognem, gospodine Jovičiću: mi smo to jučer stavili na zahtjev gospodina Lagumdžije.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ma, znam ja kako smo stavili; mi smo naravno računajući da će neko sjediti od ove trojice, ministar pravde, ministar za ljudska prava i izbjeglice,

BERIZ BELKIĆ:

Pričao je zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Šta će čovjek, nije ovlašten da u ime Savjeta ministara da govori; sam je rekao, došao i govori u svoje ime, i ja govorim u svoje ime, evo, ne govorim u ime kluba.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, izvinjavam se. Izvolite, gospodine Jovičiću.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Molim vas, gospodine Belkiću, da ozbiljno uzmemo ovaj predmet i da se zainteresujemo da vidimo, prvo, jesu li državljani BiH? Bez te informacije, ja neću da se zalažem ni za šta. Zato vas molim da bez te informacije ne možemo dalje ići. Gospodine ministre, Vi nemate tu informaciju, je li tako? To je vaš, iz vašeg sektora.

BERIZ BELKIĆ:

Jeste završili vi, gospodine Jovičiću?

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Jesam, evo odakle mu pravo da ministar izlazi za govornicu, a vidim pošao, evo.

BERIZ BELKIĆ:

Nisam vas čuo, gospodine Jovičiću.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ne, ako želite, naravno; niste vi krivi za ovo.

BERIZ BELKIĆ:

Ministar po Poslovniku ima pravo.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Vi ćete dati riječ.

BERIZ BELKIĆ:

Ja ću dati, nisam vidio da gospodin traži. Izvolite, gospodine Sadoviću. Imam prijavljenog gospodina Bešlagića. Selime, samo malo, molim vas. Samo malo, Selime, samo malo.

TARIK SADOVIĆ:

Dame i gospodo, dakle, evo ja sam vrlo pažljivo slušao ovu diskusiju o jednoj vrlo delikatnoj temi i ozbiljnoj temi. I naravno da je diskusija proizvela niz ... pitanja na koja možda u ovom momentu nemamo odgovor, ali ćemo na ta pitanja dobiti odgovor. Ali ono što mi se čini zaista kad ... Zastupnički dom je ovu tačku stavio na dnevni red, dakle, stavio ju je jučer na dnevni red, materijala nije bilo. Dakle, obavezano je Vijeće ministara da maltene za 24 sata ... nešto pripremi. Naravno, sad sam od određenih poslanika ... što si ti to nešto izašao za govornicu, pa nešto. Pa pazite, tačno je da moje ministarstvo nema nikakve veze s ovim, ali ste istovremeno svi, svi do jednoga, očekivali da zamjenik predsjedavajućeg u ime Vijeća ministara nešto kaže. Dakle, evo ja sam bio toliko pristojan da pokušam spasiti čast Vijeća ministara pa da vam prezentiram Informaciju, dakle koju sam vam dao u pauzi da iskopirate da je pogledate. Ovu informaciju je Vijeće ministara razmatralo i usvojilo i donijelo određene zaključke. Mislim da je sjednica bila 17. ili 18., piše tu negdje, dakle, nije to bilo davno, prije neku sedmicu.

Što se tiče procesa oduzimanja državljanstava, dakle za to je nadležna Komisija za reviziju državljanstava naturaliziranih ili naturalizovanih državljana BiH. Ja zaista u ovom momentu ne mogu da vam kažem da li je od ovih šest osoba, da li je njima oduzeto državljanstvo i da li su uopće bili u procesu. To ja ne mogu da kažem, ali će vam to vrlo brzo moći reći Komisija za reviziju državljanstava koja je dakle osnovana odlukom, imenovana odlukom Vijeća ministara na osnovu zakona koji je ovaj parlament usvojio. Dakle, vrlo brzo ćemo razriješiti, razriješiti tu dilemu da li ovih šest državljana ima, da li je bilo u postupku revizije. Iz onoga što u Informaciji piše, ako ste pažljivo pročitali, mislim da četvorica su imala državljanstvo. Dakle, ovdje to piše, ali evo ne isključujem, dakle, da je ... Komisija revidirala neko od tih državljanstava. Ne znam sad u ovom momentu zaista. Bolje da vam kažem da li, da li osobe još uvijek imaju državljanstvo ili ga nemaju.

I pazite i ova, ja sam jučer pokušao dakle da s mjesta ukažem na jednu nelogičnost da se ovako osjetljive tačke bez pripremljenog materijala stave na dnevni red. Nažalost, vi ste moji poslodavci, vi ste mi rekli, zapravo ne meni nego Vijeću ministara – to je naša volja, hoćemo to da razmatramo. I dovodimo sebe u jednu dosta ... neugodnu situaciju.

Pazite, imamo i ovu narednu tačku dnevnog reda koja se zove, otprilike, *Informacija o aktivnostima u vezi sa naturaliziranim državljanima*; tu vam informaciju može pružiti jedino ova komisija. ... Ovaj dom je razmatrao, koliko se ja sjećam, taj izvještaj prije nekih tri mjeseca. Evo, ako je, ako odlučite danas, dakle Komisija će vam, Komisija koja polaže račun direktno Vijeću ministara, ona nije u sastavu Ministarstva sigurnosti, ali polaže račun Vijeću ministara i ovoj parlamentarnoj skupštini će ... podnijeti novi inovirani izvještaj. Dakle, sticajem okolnosti, znam da je predsjednik te komisije na godišnjem odmoru. Dakle, on je prvi čovjek te komisije, ali pretpostavljam da bi za nekih petnaestak, dvadeset dana kada budu završeni godišnji odmori da .. se ta informacija vrlo brzo može naći po vašem zahtjevu i da je onda možemo zaista kvalitetno razmotriti, razriješiti ove dileme. I evo, ja vas molim još jednom, dakle, nije ovdje bila nikakva moja privatna namjera da se ja reklamiram za ovom govornicom, imao sam ... danas i previše priče i reklame o posve drugoj tački dnevnog reda, zapravo vi ste očekivali od mene da neko nešto u ime Vijeća ministara kaže, prozvali ste, ja sam vam sasvim dobronamjerno i pristojno iznio informacije sa kojima ja raspolazem; nikakve namjere nisam druge imao.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Bešlagić, pa Azra Hadžiahmetović.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Pokušat ću biti veoma kratak jel' mi se čini da ovdje stalno u svakom trenutku neko pokušava da prozove nekoga. Ja ne želim. Ja želim da govorim o temi koja je ovdje.

A tema je sljedeća: Jeste Dom za ljudska prava konstatovao da su nezakonito oni uhapšeni. Ali Dom je zato dao nalog da se napravi dopis američkoj vladi, da se ti ljudi znači ne mogu osuditi na smrtnu kaznu i da se zaštite od šikaniranja. Pa zar je problem bio nadležnim ministarstvima da to urade. Iz tih razloga smatram samo da je prijedlog koji je dat, koji evo svi razmatramo, da sačekamo kad će to vlada definitivno da uradi i da nas izvijesti o ovim stvarima. Mislim da je to odgovor na ovo pitanje, bez ikakvih dilema ko, šta, kako. Ako ima neko da je odgovoran za neko hapšenje, molim vas neka digne tužbu protiv tih ljudi koji su to tako uradili.

Jer druga stvar je ovdje u pitanju. Ovdje se radi o ljudima u Gvantanamu. Ja ću uskoro postaviti pitanje za našeg čovjeka u Beogradu koji je drastičniji primjer nego ovaj ovdje. Prema tome, ostavimo, ima pitanja, ima mogućnosti da se postavljaju pitanja, ali vodimo onda raspravu samo o tom pitanju.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Pa evo, predsjedavajući, ja ću predložiti nešto. No prije toga da vas, da nas sviiju podsjetimo: tačno je da je SDP inicirao, odnosno Klub SDP inicirao ove dvije tačke dnevnog reda, ali smo se svi jučer izjašnjavali hoćemo li ih uvrstiti u dnevni red ili ne. Prema tome, mi smo svi glasali da ove dvije tačke danas budu, odnosno jučer, budu na dnevnom redu. Jednako tako znamo da svako pojedinačno ministarstvo u Vijeću ministara radi svoj posao iz svoje nadležnosti. Prema tome, ako je ko bio dužan eventualno da nam dostavi neku informaciju, onda je to Vijeće ministara, ili neko koga ovlasti predsjedavajući Vijeća ministara. Tim više, ako se radi o eventualno koordinaciji više ministarstava ili eventualno komisija i radnih tijela Vijeća ministara, kao što je slučaj u predložene dvije tačke dnevnog reda.

Ja u tom smislu predlažem da s obzirom da se nisu stekli uslovi da mi okončamo ili eventualno izglasamo zaključke neke povodom ove dvije tačke dnevnog reda da do 1. septembra, jer očekujemo narednu sjednicu početkom septembra, od Vijeća ministara dobijemo informaciju, pa makar informaciju da se nešto radi, da se nešto uradi ili da se ništa ne radi. Ali da svi imamo ovdje relevantne pokazatelje, eventualno ulazne činjenice, fakte da bismo vodili raspravu i eventualno nešto zaključivali. Svaka rasprava bez toga ovdje je adresiranje, čini mi se, na neke pogrešne adrese.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Živković: netačan navod.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Evo, ponukan onima što je u nekoliko navrata ovdje rečeno kako smo mi svi bili za to da se stavi tačka dnevnog reda i da evo svi smo krivi zato što smo to tražili od Vijeća ministara juče pa oni nisu danas uspjeli da završe, ja sam uzeo listing glasanja i iz SNSD-a su bili protiv. Jer smo znali šta će se desiti. Ja mislim da ovo treba da bude nauk ostalima koji su bili za da se na ovakav način ozbiljna rasprava vodi. I da ponovo padate na politikantske predloge određenih poslanika da se uvrštavaju na ovakav način tačke dnevnog reda. Ja mislim da svi o tome trebamo da razmislimo i na ovakav način izvučemo zaključak od toga.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Ja mislim da je ovdje nesporazum. Azra je vjerovatno mislila da smo većinom glasova odlučili kao i o svemu što odlučujemo da ova tačka dnevnog reda bude na današnjoj sjednici.

Ali, evo, izvolite. Azra, Jozo, Zlatko.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Evo replika: ja hoću samo da podsjetim da je svaka tačka dnevnog reda, odnosno cjelina dnevnog reda ovdje usvojena kvalifikovanom većinom. Ne govorim o pojedinačnim načinima glasanja o pojedinim glasovima.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo redom. Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ma, ustvari, istina je samo ovo dakle što se nađe na dnevnom redu, ono je kvalificirano i ušlo u dnevni red i mislim da je izlišno se opravdavati da li je neko bio za to ili nije.

Međutim, ovdje meni više smeta ova opaska kolege Živkovića da smo mi uvrštavanjem u dnevni red ove točke napravili nekakav propust, da smo nešto napravili neku štetu. Ja vidim da smo napravili korist, da je cijeli Dom se uvjerio da nije ispoštovan zaključak ovog doma, i to, ovo je moja poruka koju sam pokušavao nekoliko puta poslati: dok god ovaj parlament ne bude imao hrabrosti, odlučnosti da inzistira na izvršenju svojih odluka i zaključaka, uključujući i provođenje zakona; mi imamo danas na dnevnom redu Izvještaj (recimo, evo ove komisije za žalbe) Ureda za razmatranje žalbi, što oslikava također određeni rad. Dok god ne zaoštri odnos ovaj parlament prema izvršnoj vlasti – nema sreće za ovu zemlju.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Križanoviću. Evo replika. Jeste i vi, Zlatko, imali repliku? Samo malo, Milorade, ima replika prije tebe, Lagumdžija. Je li, Bakire, replika? Idemo prvo replike. Bakire, imaju replike prednost. Lagumdžija replika, Živković replika. Je li i u tebe, Azra, replika?

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Jeste.

BERIZ BELKIĆ:

I Azra replika. Izvolite. Pa diskusija Izetbegović.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Mislim da zaista, dakle, mislim da je najblaže rečeno na kraju prozivati, gospodine Živkoviću, one koji su bili za to da se ova tačka stavi na dnevni red, naročito kad ste vidjeli šta piše u ovim materijalima, kad ste čuli zamjenika predsjedavajućeg ministra.

Pazite, u materijalu koji ste i vi dobili kao i ja, ovdje stoji, samo da vidite kako se birokratija igra s ovim: na 3. str. u tački 4. zastupnik Vijeća ministara, i to nam je ministar pročitao, je uputio aplikacije na izvršavanje, pazite kome, u dva ministarstva, tri ministarstva i Kabinetu predsjednika Vijeća ministara. I onda kaže - Ured do danas nije dobio izjašnjenje od Ministarstva vanjskih poslova i od Kabineta predsjedavajućeg Vijeća ministara. I onda kaže - zastupnik zato ne može zastupati državu, zato što država zastupniku neće da odgovori na pitanje. Mislim, ovo je zaista, ustvari, ovaj papir koji smo dobili je jedna slika stanja u Vijeću ministara, u institucijama izvršne vlasti koje ovdje su predmet ovoga ovde. I umjesto da konstatujemo da zahvaljujući zaključku Parlamenta iz marta i zahvaljujući tome da smo danas imali dovoljno snage, odnosno jučer, da ovo stavimo na dnevni red, mi smo detektovali jednu birokratsku neodgovornost, potpunu birokratsku neodgovornost da pustimo istoriju bolesti, je li. Azra Hadžiahmetović može isto kao i ja da vam govori o odlukama Vijeća ministara u ovom slučaju iz 2002. godine. Dakle, pustimo to sad.

BERIZ BELKIĆ:

Ni blizu.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Molim?

BERIZ BELKIĆ:

Ni blizu.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Vjeruj mi, Berize, istina, manje od tebe.

BERIZ BELKIĆ:

Ni blizu, ni blizu.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Manje od tebe.

BERIZ BELKIĆ:

O tom, potom.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Manje od tebe. I ja bih zato zamolio gospodina Živkoviću da iz ovoga probamo izvući zaključke koji će natjerati Vijeće ministara da rade svoj posao.

BERIZ BELKIĆ:

Replika: Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući. O tome, kada sam govorio ovo nije trebalo da bude tačka dnevnog reda, u smislu da nije dovoljno pripremljena, mislio sam na to da mislim da svi u ovoj skupštini, posebno Kolegij skupštine je zadužen da obezbijedi da se sve tačke dnevnog reda adekvatno odrade i da ovu sjednicu privedemo kraju. Način na koji su se predlagale tačke dnevnog reda i usvajale u ovom parlamentu su nas doveli u situaciju da nakon drugog dana mi dolazimo u situaciju da prekidamo rad Parlamenta i idemo na godišnji odmor.

Mislim da je ovim tačkama preopterećen dnevni red, da smo se doveli u situaciju da ne možemo adekvatno da radimo i da smo se doveli u situaciju da sam ja prečutkivao, gospodine Lagumdžija, ili, gospodine Bakiroviću, da ste ovde, Bakir Izetbegović, oprostite - da ste spominjali riječi agresija, ili neke bradonje itd., itd. a imamo poslije toga pismo Olja Rena gdje nas moli da se ne vraćamo u retoriku iz '90-tih, znate, pa ćemo otvoriti znači to vrlo važno pitanje, vrlo važno molim vas pitanje; ne možete reći samo za neke vrste ljudi ovo, ono; ima to ime i prezime, zna se presuda od Suda u Hagu itd., itd. Nismo bili spremni da takva pitanja na ovim sjednicama to otvorimo. To trebaju znati poslanici koji su glasali da to stave na tačku dnevnog reda.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Azra Hadžiahmetović: replika.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ovo je ispravka krivog navoda.

BERIZ BELKIĆ:

Ispravka krivog navoda.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ako je kolega Lagumdžija s punim pravom rekao da kao ministar vanjskih poslova 2002. godine nije isporučivao, odnosno hapsio grupu o kojoj je ovde bilo riječi, onda je to još manje bio ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.

I drugo, replika: ja sam dobila kao i ostali poslanici informaciju o aplikacijama, broj, i da ne ponavljam koji brojevi, koja imena, koju nam je dostavio ministar Sadović i ovde izvlačiti na osnovu ove informacije o nekim brojevima i konkretnim slučajevima generalni zaključak da Vijeće ministara nije ispoštovalo zaključke ovog parlamenta, ja mislim da niko od nas to na osnovu ove informacije ne može zaključiti.

Ja vas molim, predsjedavajući, da stavite na glasanje moje zaključke. Ja sam predložila ako dobijemo

BERIZ BELKIĆ:

Ja ću staviti, Azra, tvoj zaključak na glasanje kad ljudi završe sa diskusijom i kad glasamo o već predloženim zaključcima. Ja vodim računa.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ovde se već govori o nekim zaključcima, pa ja zbog toga.

BERIZ BELKIĆ:

Ja te molim da mi dostaviš prijedlog zaključka. Dostavi mi prijedlog zaključka. Izvolite dalje.

Bakir Izetbegović, izvinite. Ko ima zaključke, molim vas da mi dostavi u pisanoj formi.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, ... prvo da repliciram gospodinu Živkoviću. Ne bih ja povlačio te teme, ali u Srebrenici gdje je pobijeno koliko je pobijeno ljudi, prije par dana, nakon što su se gore isplakale one njihove majke, pos.... četnici sa crnim majicama i likovima Draže Mihajlovića i ovoga.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kakve to ima veze sa ovom temom?

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Pa dobro, mislim.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kakve to ima veze s ovom temom?

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Pa evo, prozivaju se ove bradonje, znate.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ma nemojte, molim vas.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

O.K., dakle ja mislim da ipak ova nije bila bespotrebna diskusija, niti ovo što je gospodin Lagumdžija pokrenuo, jer, evo, tvrdili smo da BiH može imati problem ako ne postupi po instrukcijama i zahtjevu Evropskog suda za ljudska prava. Prije pet godina su ovi ljudi isporučeni u Gvantanamo. Nije utvrđeno da su krivi. Nevini su ljudi petu godinu gore. Da li su oni državljani BiH, da li će njima biti ukinuto to državljanstvo, ja to ne znam, ali treba pomoći da ako su ljudi nevini, ako se nisu ogriješili, ako nisu napravili ratne zločine, terorističke akte, bilo šta, treba ih izvući s tog ostrva, pa neka idu kuda im Bog da. Dakle, mislim da nije, oni imaju problem i BiH ima problem zbog toga. Mislim da mi trebamo, ovaj parlament evo podržati ove zaključke koje predlaže Monika Mijić, da ne bi BiH imala problema.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Ima li još prijavljenih za diskusiju? Ako nema, da stvar privodimo kraju, da zaključimo. Ja sam izvukao na neki način iz diskusija, evo pokušat ću naravno i Azra tvoje.

Zlatko Lagumdžija je predložio da primimo k znanju Infomaciju koju je gospodin Sadović usmeno iznio i koju smo kasnije pismeno dobili, ako sam vas shvatio, gospodine Lagumdžija. Dakle, da primimo k znanju Informaciju koja nam je ovde prezentirana i da donesemo zaključak da u roku od 20 dana, odnosno do naredne sjednice Vijeće ministara, odnosno resorno ministarstvo obezbijedi odgovore vezane za *Mapu puta*, odnosno zašto to nije učinjeno, odnosno da se učini ova mapa puta. To su prijedlozi koje sam ja razumio iz diskusije gospodina Lagumdžije. Ako nisam šta pogriješio?

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Moj je zaključak, ako mogu da ...

BERIZ BELKIĆ:

Ja samo interpretiram, molim vas. Pa ja molim napismeno.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

/odmaknut od mikrofona/

BERIZ BELKIĆ:

Napiši je, Zlatko, živ bio. Dobro, samo napišite. I, Azra, molim vas, evo vam pauza pet minuta, napišite prijedlog zaključaka da bih ih ja iznio ovdje na glasanje.

Pet minuta pauza.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Idemo redom kako i ja imam ovdje napisano. Molim vas malo pažnje. Molim vas malo pažnje.

Poslanik Zlatko Lagumdžija predlaže:

- Vijeće ministara nije ispunilo obaveze po zaključku Predstavničkog doma od 15.3.2007. godine. Zadužuje se Vijeće ministara da realizira zaključak i postupi po prijedlogu zastupnice Vijeća ministara BiH pri Evropskom sudu za ljudska prava o čemu će izvijestiti ovaj dom do prvog narednog zasjedanja.

Dakle, ovo je nešto korigovano, ali, evo, to je prijedlog. Ne, ne, ovo je Prijedlog zaključka gospodina Lagumdžije.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

12 „za“, protiv tri, 10 „suzdržano“, nema entitetske većine.

Usaglašavanje.

Usaglašavat ćemo sa ostalim. Imamo podosta usaglašavati u sljedeća tri dana.

Azra Hadžiahmetović:

- Obavezuje se Vijeće ministara da do početka septembra 2007. godine Parlamentu dostavi informaciju o zaključcima Predstavničkog doma od 15.3.2007. godine koji se odnose na realizaciju *Mape puta za povratak tzv. Alžirske grupe iz Gvantanama*.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

(zajednička diskusija)

BERIZ BELKIĆ:

Ja ću pročitati još jedanput, naravno. A ja ne znam kako se kome čini, ali ja ću pročitati. Ja sam dužan da razgovijetno pročitam i ništa drugo. Ali nešto govoriš: je li to isti, nije li isti?

- Obavezuje se Vijeće ministara da do početka septembra 2007. godine Parlamentu dostavi informaciju o zaključcima Predstavničkog doma od 15.3.2007. godine koji se odnose na realizaciju *Mape puta za povratak tzv. Alžirske grupe iz Gvantanama*.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad! Glasajte sad!

17 „za“, četiri „protiv“, šest „suzdržano“, nema entitetske većine.

Također usaglašavanje u roku od sljedeća tri dana.

Remzija Kadrić:

- Obavezuje se Vijeće ministara da obezbijedi; molim, pa čovjek predložio zaključak. Pa, evo ga napisao, evo ga ja čitam. Pa evo, ja čitam zaključak. Čovjek predložio zaključak. Pa evo, ja čitam, gospodine Novakoviću. Dozvolite da pročitam, a možete kasnije s Remzijom porazgovarati.

Dakle, prijedlog poslanika Remzije Kadrića:

- Obavezuje se Vijeće ministara da obezbijedi potpunu informaciju u vezi tzv. *Alžirske grupe* i to od dana njihovog nezakonitog hapšenja pa do danas.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

14 „za“, dva „protiv“, 11 „suzdržano“, nema entitetske većine.

Također usaglašavanje.

I imamo posljednji Prijedlog zaključka koji nije baš direktno, ali evo, spominjalo se je ovo pitanje u diskusiji.

Dakle, gospodin Slavko Jovičić predlaže:

- Traži se od Komisije za reviziju državljanstava da za narednu sjednicu Predstavničkog doma dostavi informaciju da li je tzv. *Alžirska grupa* bila predmet provjere dvojnih državljanstava u BiH i, ako jeste, šta je utvrđeno?

Dakle, ovo je spominjano u diskusiji, na neki način bi dopunio možda i materijal za ovu tačku dnevnog reda koja je iza ove.

Dakle, molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

17 „za“, dva „protiv“, nema iz Federacije.

Dakle, također nema entitetske većine, također usaglašavanje.

Dakle, na ovaj način.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ima, ima Bakir.

BERIZ BELKIĆ:

Nisam vidio. A, pardon. Izvini, Bakire.

Dakle, gospodin Izetbegović predlaže, odnosno SDA, Stranka demokratske akcije, u potpisu predsjednik Kluba:

- Zastupnički dom podržava prijedlog zastupnice Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava iz akta broj AP 4/07 od 17.7.2007. kojim se u Vijeću ministara predložena tri zaključka o statusu i Mapi puta povratka građana i bivših rezidenata BiH iz Zatvora Gvantanamo.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

17 „za“, jedan „protiv“, devet „suzdržanih“, nema entitetsku većinu.

I ovaj prijedlog zaključaka ide na usaglašavanje.

Dakle, na ovaj način smo završili tačku 29. *Informacija o realizaciji zaključaka Predstavničkog doma o Mapi puta građana BiH zatočenih u Gvantanamu od 7.3.2007. godine.*

Ja sam vam rekao da ćemo nakon ove tačke dnevnog reda staviti na izjašnjavanje prijedlog koji je iznesen na Proširenom kolegiju i koji nije dobio saglasnost u potpunosti, a radi se o sljedećem.

Da se sa ovom tačkom dnevnog reda zaključi ... rad današnje sjednice. Nastavak da bude odmah početkom septembra, a da do tada Kolegij Predstavničkog doma obezbijedi dopunske materijale koji očigledno nedostaju i pokuša razraditi metodologiju načina glasanja kad je riječ o ombudsmenima i pokuša iznaći, pripremiti situaciju, u kojoj bismo dobili Instituciju ombudsmena.

Ima li potrebe da ponavljam ovaj zaključak? Nema.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad! Molim vas glasajte sad!

S 21 glasom „za“, četiri „protiv“, jednim „suzdržan“, dovoljnom entitetskom većinom, zaključak je usvojen.

Dakle, danas zaključujemo rad ove sjednice, nastavljamo je početkom septembra, uz obaveze Kolegija koje sam maločas rekao.

Ja vam se zahvaljujem svima.

Sjednica je završena u 18 sati.